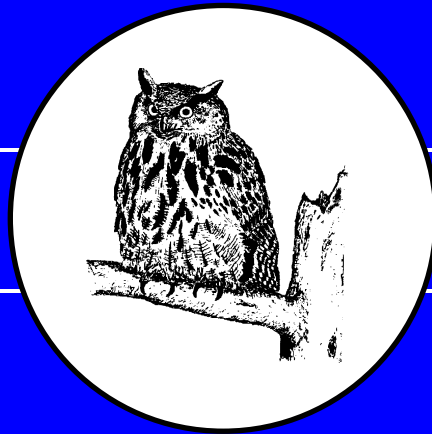

HUJON

Nr. 1 – 2022

Årgang 48

BirdLife Norge
Avdeling Oppland – Fylkets fuglevernforening

Blåmeisen og tårnfalken

Av Per Åge Skålerud

Dette er egentlig en kort og trist historie. – Trist for hvem, og hyggelig for den andre. Det kommer an på øyet som ser.

Det hele begynte med at vi satt ute en tidlig vårdag på balkongen. Med et ble vi vare en blåmeis som satt på rekkverket på balkongen, rett ved nøtteposen.

Den virket litt forstumlet, og da jeg gikk borttil kunne jeg tatt på den om jeg hadde villet. Nøtteposen var nesten tom, og jeg gikk inn og fylte den opp. Fuglen hoppet deretter bort til posen og tok seg ei nøtt. Den fløy ikke, men satt en tid på gulvet.

Vi gikk etter hvert inn igjen, og like etterpå så jeg en skygge som for forbi verandadøra, og vi hørte et smell i veggen. Vi gikk da selvsagt ut, og der så vi en tårnfalk som dro avgårde med en liten fugl. Falken satte seg i toppen av ei gran ikke så langt i fra. Jeg tok da kikkerten for å se, og der fikk jeg se at det var den lille blåmeisen den hadde i klørne. – Den ble med andre ord falkens middag – Den som selv hadde sittet og spist sin egen nøtt.

Blåmeisen var nok ikke riktig frisk, og på den måten kan man si at rovfuglene rydder litt opp blant de svake og syke. – Men trist var det likevel.

Alle har vi våre små og store historier å fortelle. - Det gjelder bare å dele dem med våre lesere her i Hujon. Den dørstokkmila burde ikke være så altfor høy!

Redaktøren

Av Per Åge Skålerud

Her kommer Hujon nr. 1 – 2022

Vi er inne i vårt 48 år som fylkesforening. Ting forandrer seg. Noe til det bedre, og noe til det verre. Som enkelte ser på forsiden, så står det ikke lenger Norsk Ornitologiske Forening lenger, men BirdLife. Om det er til det bedre eller ikke, får bli opp til den enkelte hva vedkommende mener om den saken. Dette var noe som ble vedtatt på landsmøtet i Trondheim i høst. Men livet går videre. Det gjør også Hujon. Ting har også forandret seg med Hujon opp gjennom årene. Fra klipp og lim metoden, til en digital fremstilling av vårt medlemsblad. Jeg er vel nå inne i mitt 16 år som redaktør. Det første jeg måtte gjøre var å bygge opp bladet og layouten helt på nytt. Det var egentlig en stor men spennende prosess. Og vi fikk noen sider med farger. Etter hvert fikk vi farger i hele tidsskriftet. I senere år har Hujon gått fra A5 til A4 format. Jeg har prøvd meg litt frem med skrift størrelse. Og har landet på Calibri med skriftstørrelse 11 på brødteksten. – Noe jeg håper dere synes er greit.

Noe som har stått i årsmeldingen i mange år, er; «redaktøren ønsker seg mer småstoff». Noe får jeg inn, men jeg vet mange av dere sitter på opplevelser ute i felten som mange av leserne hadde synes var interessant lesing. Det er kanskje ikke så prestisjefyllt stoff, men jeg tror det er nettopp slikt stoff de fleste av våre lesere liker å lese. Det enkle er ofte det beste sies det. Hujon kan fort bli litt tung lesing for mange. Vi trenger stoff som er rettet mot den enkle vanlige fugleinteresserte, og da

tror jeg småstykker er en av disse tingene. Det har også med rekruttering av nye medlemmer å gjøre. Jeg skulle ønske vi hadde noe mer stoff til denne gruppa. Er det noen som sitter inne med ideer, eller selv ønsker ta initiativ til noen spalter i denne retning, så ta kontakt

Når det gjelder stoff til Hujon, ser jeg helst at det ikke er skrevet med »legg til avsnitt etter siste linje«. Det gjør bare at jeg får ekstra arbeid når jeg redigerer. Legg heller til et mellomrom der, om dette er ønskelig. Send gjerne med bilder til stoff dere sender, det liver opp. (På frem, og baksiden har jeg valgt rødstilkbilder, da dette er årets fugl.)

Nå ser jeg frem til en ny vår, med alle inntrykk det fører med seg. Og man vet aldri hva som kan dukke opp, og hvilke historier som fester seg på netthinna. Glem nå da ikke å skrive historiene ned, og send dem til meg. Og til dere andre som sitter med gamle minner, det er aldri for sent å få det ned i skrift. Om ikke blir det etter hvert visket ut av hukommelsen, og ingen for gleden av å ta del i det.

Da er det bare å ønske folket et godt nytt fugleår med gode minner, og opplevelser. Våren er en sann åpenbaring. Kom dere mest mulig ut, for livet glir så fort forbi.

HUJON

Medlemsblad for
BirdLife Norge
avdeling Oppland – nr. 1 - 2022

Redaktør: Per Åge Skålerud, Fluberg, Tlf: 474 62 724, E-post: fugleper@online.no

Hujonmedarbeider: Jon Opheim, Øyer, Tlf.905 03 706, jnopheim@gmail.com

MEDLEMSKAP:

Medlemskap i NOF: 150,- Tillegg for NOF avd. Oppland: 100,-

Familiemedlemskap: 100,- uansett antall. Juniormedlem (under 18 år): 50 % rabatt.

Innmelding og betaling av kontingent skjer til NOF sentralt, se adresser nedenfor. Etter innmelding vil du motta giro fra dem.

Foreningens adresse: BirdLife avd. Oppland, postboks 87, 2601 Lillehammer

E-post: nof.oppland@gmail.com, **Bankkonto-nr.:** 2085.29.13437, **Organisasjons nr.:** 898810682

STYRET:

Leder: Jon Opheim, Øyer, Tlf: 905 03 706, jnopheim@gmail.com

Nestleder: Geir Høitomt, Dokka, Tlf: 992 49 948, geir@kistefos-skog.no

Sekretær: Annbjørg Backer, Fåvang, Tlf: 908 93 631, anbacker@gmail.com

Kasserer: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Styremedlem: Bjørn Harald Larsen, Eina, Tlf: 977 49 350, larsen@mfu.no

Styremedlem: Per Bådshaug, Lom. Tlf: 900 62 294, per.baadshaug@hotmail.no

Varamedlem: Ragnar Ødegård, Lillehammer, Tlf: 414 29 050, ragg56@gmail.com

Varamedlem: Margaret M Eggen, Lillehammer, Tlf: 478 77 905, olaeggen@bbnett.no

Sel, og Ottadalen lokallag:

Leder: Atle Kjærvik, Vågå, Tlf: 901 93 275, kjatles51@gmail.com

Valdres lokallag:

Leder: Rune Rødningen, Fagernes, Tlf. 997 99 800, runero@yahoo.no

Hadeland lokallag:

Leder: Anne Gri Henriksen, Gran, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Gjøvik, Toten & Land lokallag:

Leder: Stein Roger Nybakke, Reinsvoll, Tlf. 901 92 548, srny@online.no

Trykk: Dale-Gudbrands Trykkeri AS, **Opplag:** 420 eks.

LRSK: Jon Opheim og **Strektegninger ved:** Trond Haugskott

Fylkeslaget hører inn under: **BirdLife**, Sandgata 30B, 7012 TRONDHEIM,

Tlf: 738 41 640, E-post: nof@birdlife.no

Nyttige internettadresser: www.artsobservasjoner.no/fugler og www.birdlife.no

Hjemmesiden til BirdLife Oppland: www.oppland-ornitologene.org

Innhold:

Hujon nr. 1 – 2022

Blåmeisen og tårnfalken	2
Redaktørens hjørne	3
Info for NOF – avd. Oppland	4
Innholdsfortegnelse	5
Lederen	6
Nattsangere sommeren 2021	8
Kattugleprosjektet – årsrapport 2021	15
Perleuglekasseprosjektet – årsrapport for 2021	18
Nattlig mystikk med perleugle i fokus	22
Tranetellingen i Oppland – høsten 2021	26
Fellesmøte med lokallagene	30
Hubro i Oppland 2021 – rapport	32
Kongeørn i Oppland 2021 – rapport	34
Fuglekasser i Hirkjølen, Ringeby kommune	37
Nytt verneområde langs Lågen i Gudbrandsdalen	38
Styremøtereferat fra styremøte på Dokka 29. september	53
«Siste nytt» 01.09. – 31.12. 2021	58
«Skrivestafett» av Harald Bolstad	74

Foto fremside: **Rødstilk** – årets fugl 2022 ved: Per Åge Skålerud

Foto bakside: **Rødstilk** – årets fugl 2022 ved: Per Åge Skålerud

Lederens spalte

Av Jon Opheim

I november i fjor fikk vi presentert den nye *rødlista* for arter i Norge. Her legger Artsdatabanken fram solid dokumentasjon på at det ikke går rette veien med artsmangfoldet i landet. Vi får opplyst at hele 46 891 ulike arter er påvist innenfor landets grenser, men ikke mindre enn 4957 (21,2%) av disse har havnet på rødlista. Hva er så situasjonen for våre fuglearter? Faktisk enda verre. Hele 40% av hekkefuglene på det norske fastlandet har fått rødlistestatus.

Når dette skal videreformidles kommer alltid spørsmålet om hva dette kan skyldes, og nesten alltid forventes korte svar med få mulige årsaker. Klimaendringer nevnes ofte, men det som er helt sikkert er at global oppvarming på langt nær står for alt dette. Vi må nok i like stor grad rette blikket innover – mot alt det vi driver på med i det daglige. Skogbruket må ta sin del av skylda; hele 1330 (48%) av de truede artene lever i skog. Her er det likevel ingen som går helt fri. Vi kan ramse opp negative konsekvenser ved hyttebygging, boligbygging, veg og jernbane, turisme og rekreasjon, jordbruk, vassdragsutbygging, flomforbygging, forurensning – og selvsagt klimaendringer på toppen av alt dette.

Blant fuglene ser vi tilbakegang hos arter med et vidt spenn av tilholdssteder; - alt fra sjø og våtmark til skog, kulturlandskap og høyfjell. Vadefuglene er ei av de artsgruppene som sliter mest. Av 28 vurderte arter har hele 13 blitt rødlistet. Her skal vi bl.a. merke oss at vipa har blitt flyttet opp til kategori *kritisk truet* (CR) og at storspove nå står som *sterkt truet* (EN).

Situasjonen er også ytterligere forverret for mange av våre sjøfugler, særlig alkefugl, men også mange andre. Vi bør få med oss at storskarven har rykket inn på lista som *nær truet* (NT). Hvordan harmonerer dette med den hensynsløse høstjakten på storskarv i våre vassdrag, der målsettingen synes å være å bli kvitt denne arten i Innlandet? Ellers må det nevnes at hettemåka – som også har vært mislikt blant mange – nå er *kritisk truet* (CR).

Mange av artene som er sterkt knyttet til gammel barskog sliter. Hønsehauken har rykket oppover på lista, dvs. i feil retning. Den er nå klassifisert som *sårbar* (VU). Ellers må vi få med oss at granmeis og tretåspett har kommet inn som nye, hhv. i kategori *sårbar* og *nær truet*.

I kulturlandskapet er situasjonen uendret for åkerrikse (*kritisk truet*), mens sanglerke – som tidligere var satt som *sårbar* (VU) – nå er tatt ut. Derimot har gulspurven kommet inn som ny (*nær truet*), mens kornkråke har fått forverret sin status til *sårbar* (VU). For sistnevnte har vi nå bare igjen en koloni i gamle Oppland fylke.

Til sist et lite blick på våre fjellarter. Her holder det på å gå helt galt med lappspurven – som for bare noen ti-år tilbake var en av våre vanlige fjellarter. Den står nå som *sterkt truet* (EN). Skal den ende opp på samme måte som sin nære slektning vierspurven?

Sistnevnte anses som forsvunnet fra vårt område. Og for de som savner heiloen som en trofast følgesvenn i fjellet. Ja, den er i markert tilbakegang og har fått plass som *nær truet*.

Dette er dyster lesning, men heldigvis ikke uten lyspunkter. Vi har også mange arter som er i framgang, og det skal vi glede oss over. Men i dagens situasjon gjelder dette dessverre for langt færre arter enn de som går i motsatt retning. Vi må bare håpe at dette snur på seg innen nær framtid, og at vi alle kan bidra til en slik utvikling.

Nattsangere sommeren 2021

Av Per Åge Skålerud

Våren var om jeg husker rett en normal vår. Mens sommeren bar preg av mye varme, og lite regn. Kanskje kom varmen litt for sent til de varmekjære sangerene. Men burde ligget til rette for flere av riksene.

Håper enda flere tar noen netter ute i nærområdet sitt til sommeren. Denne aktiviteten er kanskje for den litt sære, og for de spesielt interessert. Men prøver man seg ut, kan det være man blir litt bitt av basillen. Selv liker jeg de korte timene i den stille sommernatta.

Det kommer sikkert på om man hører noe, eller ei.

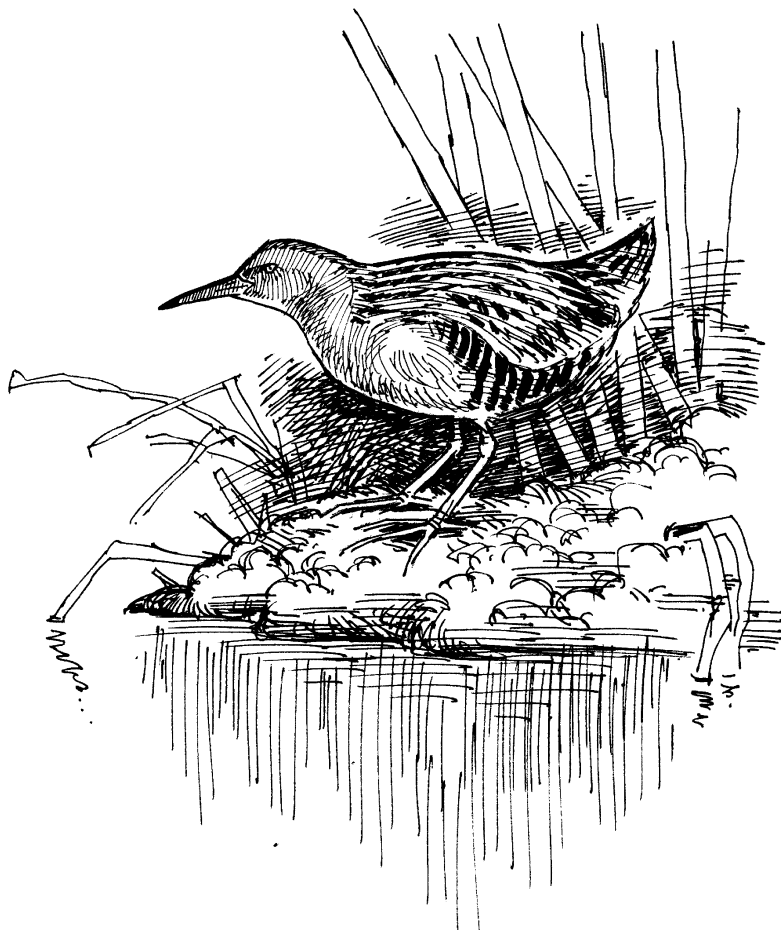
Er det langt mellom båtene, kan jeg forstå det kan føles kjedelig. Jeg ser den.

Men plutselig et år skjer det noe i ditt nærområde også. Det er noe av spenningen.

Nedenfor vil jeg presentere de representative artene i tabellform.

Årets nattsangerresultater:

På de neste sidene vil jeg presentere; syngende hanner, og dato for årets første registrering av arten, og førstegangsobservatør

Tallene er hentet fra

www.artsobservasjoner.no. Jeg tar forbehold om at det derfor kan foreligge noen feil.

Kanskje er en observasjon lagt inn med litt forskjellige stedsnavn, og da kan det fort bli til to observasjoner i stedet for en. Dette kan fort være tilfelle for vaktel og myrsanger, men jeg tror det meste er luket vekk.

MYRSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Høvreslie Sør Aurdal	22.05.2021	Steinar Dahlstrøm
2	1	Kloppen, øst Østre Toten	27.05.2021	Per Åge Skålerud
3	1	Hegernesskogen Vestre Toten	28.05.2021	Bjørn Harald Larsen
4	1	Sørtjernet, Hohletjernet Tingelstad - Gran	30.05.2021	Per Åge Skålerud
5	1	Vestsidvegen/Lomsjøvegen Søndre Land	02.06.2021	Per Åge Skålerud
6	1	Stortjern utløpsbekk Tingelstad - Gran	02.06.2021	Even Dehli
7	1	Jorekstad, Gausas utløp Lillehammer	03.06.2021	Margaret M. Eggen Ulf Raino Hansen
8	1	Grinakerdammen, Tingelstad Gran	06.06.2021	Anne Gri Henriksen Ole Bosse og Knut Sterud
9	1	Lier, Børsvollen Vestre Toten	07.06.2021	Bjørn Harald Larsen
10	2	Sivesind Vestre Toten	07.06.2021	Bjørn Harald Larsen
11	2*	Lier, Børsvollen Vestre Toten	07.06.2021	Bjørn Harald Larsen
12	1	Sivesindtjern, Sivesind Vestre Toten	08.06.2021	Bjørn Harald Larsen
13	1	Slangsøyene Nord-Fron	08.06.2021	Bjørn Roar Løkken
14	2*	Lier, Børsvollen Vestre Toten	09.06.2021	Bjørn Harald Larsen
15	1	Ajer Gran	09.06.2021	Kjetil Knutsen
16	1	Brennhaugen Sør-Fron	10.06.2021	Sigrid Øiumshaugen
17	1	Vest Torpa Nordre Land	12.06.2021	Willow Peo Hansen
18	1	Gran sentrum Gran	12.06.2021	Bjørn Erik Paulsen
19	1	Lysenstøa, Ascihmlandet Gran	13.06.2021	Ole Bosse Christer Bosse
20	1	Ascihmlandet Gran	13.06.2021	Ole Bosse Christer Bosse
21	1	Ascihmlandet Gran	13.06.2021	Ole Bosse Christer Bosse
22	1	Morstadbakken Gran	14.06.2021	Ole Bosse Christer Bosse
23	1	Vesletjern, nordre - Tingelstad Gran	15.06.2021	Bjørn Harald Larsen

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
24	2*	Kloppen Østre Toten	18.06.2021	Stein Roger Nybakke
25	1	Enge, Lena Østre Toten	18.06.2021	Bjørn Harald larsen
26	3*	Sivesind Vestre Toten	18.06.2021	Bjørn Harald larsen
27	1	Linnerud, Børsvoll Vestre Toten	20.06.2021	Bjørn Harald larsen
28	1	Elgtjernet, Tingelstad Gran	21.06.2021	Bjørn Harald Larsen
29	1	Gihlehaugen Østre Toten	22.06.2021	Tom Dalhøy
30	1	Moldstad, Kolbu Østre Toten	23.06.2021	Bjørn Harald Larsen
31	1	Nordsetvegen, Drager Vestre Toten	23.06.2021	Per Åge Skålerud Tina Maria Brenden
32	1	Skirstadtjernet Gran	23.06.2021	Jon Opheim Ragnar Ødegård
33	1	Dokkadeltaet Nordre Land	23.06.2021	Willow Peo Hansen
34	2*	Gran sentrum Gran	24.06.2021	Per Åge Skålerud
35	1	Jarenvannet, nord/vest Gran	24.06.2021	Per Åge Skålerud
36	1	Vestsiddevegen 3174, Struknes Søndre Land	24.06.2021	Per Åge Skålerud
37	1	Vestsiddevegen, Fluberg Søndre Land	25.06.2021	Per Åge Skålerud
38	1	Øvre Hegernes Vestre Toten	30.06.2021	Bjørn Harald Larsen
39	1	Håjen Østre Toten	02.07.2021	Stein Roger Nybakke
40	*1	Haslerudbrua Gran	10.07.2021	Even Dehli
41	*1	Skirstadtjernet, sørøst Gran	04.08.2021	Even Dehli
42	*1	Skirstadtjernet, sørøst Gran	11.08.2021	Even Dehli
43	*1	Skirstadtjernet, sørøst Gran	20.08.2021	Even Dehli

Det ble et riktig så bra år med myrsangere også i år. Omtrent på høyde med fjoråret. Jeg ble litt overrasket at det havnet på over 40 syngende hanner, da jeg fikk oppsummert listen. For mitt eget vedkommende har ikke de to siste årene vært av mine beste med tanke på myrsanger, men mange har vært og

bidratt ute i felt tydeligvis. Trenden for myrsangeren ser derfor ut til å være stigende. Vi får ta med oss det positive vi kan finne i en tid, hvor stadig flere arter havner på den beryktede «rødlista» Noen av de siste funnene gjort i august av Even Dehli, er ringmerkede ungfugler av året

SIVSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Grunningen, Tingelstad Gran	30.05.2021	Per Åge Skålerud
2	1	Dokkadeltaet, fugletårnet Nordre Land	11.06.2021	Anne Gri Henriksen og mf.
3	2	Fokstumyra, Løken Dovre	03.07.2021	Arkadiusz Suchecki
4	1*	Sæbu-Røssjøer – østre del Nordre Land	15.08.2021	Willow Peo Hansen

4 syngende hanner ved 3 forskjellige lokaliteter, må være noe av de bedre årene vi har hatt.. I tillegg hadde Willow Peo Hansen et

august funn i Nordre Land – Bra! Kanskje en liten økende trend av denne sangeren også.

BUSKSANGER:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Kloppen øst Østre Toten	09.06.2021	Even Dehli
2	1	Husa Gran	14.06.2021	Ole Bosse Christer Bosse
3	1-(2)	Mustad gård – Brua ved Vesleelva - Gjøvik	18.06.2021	Per Åge Skålerud
4	1	Hensåsen Vang	21.06.2021	Thor Østbye

Sluttresultatet ble 4-5 individer. Busksangeren har hatt en liten stigning de siste årene. Jeg er litt usikker på om Gjøvik-funnet ved Mustad gård var 1, eller 2 syngende hanner. (De) satt med 100m hold. Jeg hørte de fra to forskjellige vegger, men synes lyden kom litt fra to forskjellige retninger. Kan være jeg tok feil, og at det kun var et individ som satt helt ned ved brua. Men gledelig at er det at busksangeren er blitt loggført to år på rad i Gjøvik kommune. Gjøvik kommune er nå opp i totalt 4 syngende hanner, om vi legger til grunn kun et individ i år, og ikke to. Busksangeren er ikke like streng i biotopkrav som myrsangeren, derfor det er litt vanskeligere å klare å få med seg alle syngende individene. Mange og korte

stopp kan fange opp noen. Men kreves også mer geografisk leting. Det ser vi delvis av Gjøvik funnet, og ikke mist funnet i Vang. Da dette er en fugl som ikke kun er stedfast på Toten eller i Gran- området, slik man kunne tro ut fra funnmassen for et tiår, eller to tilbake i tid. Dette er noe jeg selv har brukt tid på å bevise. Jeg har vært delaktiv i de 4 Gjøvik funnene, og et funn fra Søndre Land. Også flere av Valdres kommunene har levert busksanger funn de senere årene. Oppover Gudbrandsdalen føler jeg lyttingen er i det mest sparsommelige laget. Dette er områder som kan by på flere av våre nattsangere. Trafikken på E6 kan være en utfordrende faktor i dette området.

VAKTEL:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Huseby Vestre Toten	21.05.2021	Roger Karlsen
2	1	Nes, Blilisanden Vestre Toten	25.05.2021	Bjørn Harald Larsen
3	2*	Nes, Blilisanden Vestre Toten	26.05.2021	Bjørn Harald Larsen
4	1	Gausdavollene Lillehammer	26.05.2021	Jon Grunde Rolan
5	1	Tingelstadhøgda Gran	31.05.2021	Per Åge Skålerud
6	1	Gran U-skole Gran	31.06.2021	Per Åge Skålerud
7	1	Vestsidevegen, Kjøttvegen Søndre Land	02.06.2021	Per Åge Skålerud
8	1	Lysenstøa, Aschimlandet Gran	03.06.2021	Tosten Tøfte
9	1	Dokkadeltaet, elveflata Nordre Land	05.06.2021	Ole Knut Steinset
10	1	Hjerkinn, myrområde Dovre	06.06.2021	John Grønning og Rune Edvardsen
11	1	Holthaugen Gausdal	11.06.2021	Lars Olav Granbu
12	1	Sørstulsvegen Ringebu	12.06.2021	Margareth M. Eggen
13	1	Elken Gran	13.06.2021	Ole Bosse og Christer Bosse
14	2	Dokkadeltaet Nordre Land	16.06.2021	Willow Peo Hansen
15		Øvrebygd, Nord Torpa Nordre Land	17.06.2021	Willow Peo Hansen
16	1	Næssjordene, Blilisanden Vestre Toten	21.06.2021	Bjørn Harald Larsen
17	1	Lillehammer, Lysgårdbakkene Lillehammer	23.06.2021	Margareth M. Eggen
18	1	Halvdanshaugen, Tingelstad Gran	23.06.2021	Per Åge Skålerud
19	1	Brandbu/Røykenvika Gran	23.06.2021	Per Åge Skålerud
20	3	Trøllhøvd Vestre Slidre	25.06.2021	Finn Gravem
21	1	Rødningstølen- Nørre Trøllhøvd Nord-Aurdal	26.06.2021	Olav Rødningen
22	2	Solbergjordet Vestre Slidre	02.07.2021	Rune Rødningen
23	1	Valtjernstølan Nord-Aurdal	01.07.2021	Thomas Sæter, Karsten og Ann-Kristin Molværsmyr

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
24	1	Tesse, Tverrlandet Lom	03.07.2021	Jon Opheim
25	1	Gullavika, Randsfjorden sør Jevnaker	04.07.2021	Even Dehli
26	1	Uldnestangen, Røykenvika Gran	05.07.2021	Even Dehli
27	1	Krupp feltet Sør-Fron	25.07.2021	Lars Olav Granbu
28	1	Lier, Børsvollen Vestre Toten	08.08.2021	Bjørn Harald Larsen

Totalt 28 syngende vaktler. Det må sies å være et bra år. En art som vi faktisk kan høres langt inn i september måned. Det å fange opp alle vaktlene krever ofte at man bruker litt tid på å lytte. Da den tidvis kan være litt stille. Min strategi er mange og korte stopp.

Kanskje er det grunnen til at jeg klarte kun 5 individer. Men de korte lyttetimene går fort, og man vil gjerne rekke over størst mulig område før trostene begynner å forstyrre. Derfor må man av og til gjøre noen personlige prioriteringer.

VANNRIKSE:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Helsettjernet Vestre Toten	28.05.2021	Per Åge Skålerud
2	1	Jorstadtjernet Gran	31.05.2021	Per Åge Skålerud
3	1	Raudbergstultjønne Lom	17.06.2021	Ivar Schetne
4	1	Hovstjernet Gran	24.06.2021	Per Åge Skålerud

Et normalår, eller kanskje hakket over for vannriksa i år. Helsettjernet i Vestre Toten og Jorstadtjernet på Gran er to gode steder å lytte. De slo til i år også. Ved Jorstad er det litt skog ned til vannet, så det beste er nok å gå jordekanten ned. Jeg tok meg ikke tid til det i år, men kunne så vidt høre riksa likevel. Det var noe forstyrrende at det satt et kull med kattugler og peip ned mot tjernet. (Den kassa må du flytte Even D.) Om det var dette individet som hadde forflyttet seg ned til Hovstjernet vet jeg ikke. Men Hovstjernet på

Gran fikk sin første registrering av arten ved sankthanstider.

Ved Helsettjernet hørte jeg forsiktige vannrikselyder så sent som den 2. juli. – Ikke de typiske hylene, men jeg konkluderte med vannrikse. Lydene kom etter jeg spilte av vannrikselyd på CD spilleren i bilen. Skal derfor ikke se bort fra at det forela en hekking der.

Kan legge til en sen vannrikse i Dokkadeltaet, datert den 1 og 4. desember. Observatør: Geir Høitomt

ÅKERRIKSE:

Nr.	Antall	Sted – Kommune	Dato	Hoved observatør
1	1	Dokkadeltaet – Elveflata Nordre Land	26.05.2021	Per Åge Skålerud
2	1	Tuv – Jorstadtjern Gran	01.06.2021	Even Dehli
3	1	Mikkelsgard Sør Aurdal	20.06.2021	Via Paul Shimming
4	1	Bjørke Lillehammer	23.06.2021	Margaret M. Eggen
5	1	Kapp – Evenrudgutua Østre Toten	02.08.2021	Tom Dalhøy

Nok et år med tilbakeslag for arten i Oppland. Selv var jeg nok over større geografiske områder i fjor enn i år. Totale 5 individer i

fylket er ikke all verden. En av artene som er utsatt i det moderne jordbruket, hvor gresset slåes tidlig.

Sluttord:

Ja, hva skal man si? Arter som myrrikse, elvesanger, gresshoppesanger og nattegal manglet alle på lista for i år. Flere av disse klatrer på «rødlista», så noe av årsaken ligger nok der. Nattegal hadde vi 3 av i fjor. For noen år tilbake var elvesangeren årlig i en periode på flere år, men nå kan det se ut som den epoken er over og. Myrrikse har jeg kun klart å finne en gang, også en art i tilbakegang.

Det som gledet i år, var bra med myrsangere og vaktler. Ellers aksepterte år for busksanger, sivsanger og vannrikse.

Neste år, er et nytt år med nye muligheter. Det er det som er så spennende med å komme seg ut i forsommernettene i juni.

«Vi skal ikkje sova bort summarnatta...»
(Aslaug L Lygre & Geirr Tveitt)

Tips: Er du usikker på om det er myrsanger eller busksanger du hører, så spill uansett inn lyden på mobilen din. Eller om det er andre fuglelyder dere er usikker på.

Tabellene viser kun første dato for observasjonen, og hvem som er hoved - observasjoner.

Og til sist kan det være noen som sitter inne med observasjoner, men som ikke har lagt disse inn under artsobservasjoner. Jeg oppfordrer derfor alle til å legge inn det dere ser og hører. Legg på et spørsmålstegn på registreringa om dere er usikre på arten. Ta gjerne kontakt med noen som du tror kan hjelpe så fort som mulig etterpå, så kanskje noen kan rykke ut, eller hjelpe deg ut fra forklaring på lyden Usikker artsobservasjon: finner dere i en av rubrikkene til høyre når dere legger inn observasjonen. – Tror det står «usikker observasjon» eller noe sånt

Takk til de som bidro! – og vi «høres» igjen til neste sommer.

Kattuglekasseprosjektet - årsrapport 2021

Av Even Dehli

Kattuglekasseprosjekt i Oppland er nå inne i sitt femtende år.

Medhjelpere.

Kattuglekasseprosjektet har en rekke medhjelpere som har satt opp kasser og/eller bidratt med inspeksjoner og ringmerking. Disse er Per Bådshaug (Lesja), Thor Østby(Vang), Tom Borgersen, Sigrid Øiomshaugen , Bjørn Roar Løkken (Sør-Fron), Rune Nilsson og Jon Opheim(Øyer), Dag Smogeli Rusten, Helge og Pål Martin Grønlien (Lillehammer og Gausdal), Gunnar Nyhus (Gjøvik), Jan Erik Holm, Bjørn Harald Larsen, Hans David Øfstaas, Stein Roger Nybakke, Gunnar Nyhus og Audun Bakka (Vestre Toten), Morten Haug, Steinar Karlsen, Ketil Kristiansen, Per Gihleengen, Stein Wiggo Alstad, Stein Roger Nybakke, Gunnar Nyhus, Eyvind Sandnes, John Knut Bakken og Jan Tangsveen (Østre Toten), Kjell Bakken, Torun Ekeløf, Morten Haug, Anne Gri Henriksen, Per Olsen, Even Raassum og Tosten Tøfte (Gran), Olaf Ballangrud, Ole Bosse, Knut Hovland, Bente og Frank Kisen (Lunner), Thor Rune Gjerdingen, Trond Hvamstad, Bjørn Steingrimsen (Jevnaker).

Medarbeiderne rapporterer om eventuelle hekkinger og noen hjelper til med merking.

Alle som er interessert i å delta i prosjektet kan ta kontakt. Det er fortsatt behov for hjelp og nye kasser.

KASSEOVERSIKT PR.01.09. 2021.

Hadeland: 92 kasser (Gran: 60, Lunner: 15, Jevnaker: 17)

Land: 8

Vang: Ca.8

Toten: 31 (Østre Toten: 19, Vestre Toten: 12)

Gjøvik:15

Lillehammer, Gausdal: Ca.15

Ringebu: 4

Øyer: 4

Kvikne: 4

Lesja: Ca.5

Sum: Ca.185 kasser.

Ca.155 av disse er satt opp i prosjektområdet Hadeland, Land, Toten og Gjøvik

RESULTATER.

Se tabell 1. (Tall fra 2020 i parentes.)

Antall hekkinger.

I **Gran** ble det 13 (13) hekkinger mens

Lunner fikk 2 (3).

I **Jevnaker** ble det hele 5 (3) hekkinger.

I **Søndre Land** var det i år 1 hekking (1).

Nordre Land hadde heller ikke i år hekkinger.

I **Østre Toten** ble det bare 3 (7) hekkinger.

I **Vestre Toten** ble det 2 (5) hekkinger.

I **Gjøvik** ble det 6 (6) hekkinger.

I **Lillehammer/søndre del av Gausdal** ble det 1 (2) hekkinger.

I **Øyer** ble det ingen hekkinger (0).

Vang, Lesja og Lom hadde i 2021 2 kjente hekkinger (0). (Thor Østby og Per Bådshaug).

Nord for Vinstra i

Nord Fron var det ei kjent hekking (0). (Bjørn Roar Løkken).

Normale kull.

Det ble registrert 33 (38) hekkforsøk i kasseområdet på Hadeland, Land, Toten og Gjøvik. Se tabell 1. 28 (33) av disse var vellykkete. 91 unger (125) ble merka. Dette gir et gjennomsnitt på 3,4 (3,8) unger pr. vellykket hekking. Gjennomsnittlig antall egg var 3,3 i 9 registrerte kull. Antall egg og unger var noe lavt. Året 2021 ble dermed et middels år for kattuglene i Oppland.

Eggleggingstidspunkt.

Gjennomsnittlig start på egglegginga i 2021 var 21.mars (Tab.1.) noe som er litt tidlig. Normalt ligger det rundt 1.april. Det var ingen signifikant forskjell i hekkstarten mellom Gjøvik/Toten (25/3 i 8 kull) og Hadeland/Land (20/3 i 21 kull).

År	Antall Kasser Høst	Antall påbegynte hekkinger	Antall vellykka hekkinger	Gj.sn. antall egg (antall kull)	Gj.sn. antall merka unger (ant. kull)	Antall huer merka (kontrollerte)	Gj.sn dato første egg (ant. kull)
2007	57	5	5	(ikke obs.)	3.0 (5)	2 (1)	31.3 (5)
2008	73	6	6	3.8 (4)	3.2 (6)	4 (3)	7.4 (5)
2009	77	11	9	3.3 (9)	3.2 (9)	7 (5)	13.4 (10)
2010	95	17	15	4.7 (7)	4.2 (15)	6 (8)	2.4 (12)
2011	104	14	14	3.6 ()	3.6 (14)	1 (6)	7.4 (14)

2012	106	10	8	(ikke obs.)	3.3 (8)	1 (7)	19.3 (8)
2013	101	11	9	3.9 (11)	3.4 (9)	1 (10)	18.4 (10)
2014	110	13	10	(ikke obs.)	4.5 (11)	3 (8) (+ en f. død)	14.3 (11)
2015	120	17	15	3.6 (7)	3.2 (15)	7 (8)	27.3 (15)
2016	150	31	27	3.6 (23)	3.2 (27)	7 (22)	27.3 (26)
2017	190	37	31	3.7 (18)	3.6 (31)	6 (18)	18.3 (26)
2018	200	33	25	4.0 (20)*	3.5 (26)	8 (16)	14.4 (21)
2019	195	24	19	3.2 (13)	2.7 (19)	8 (8)	10.4 (16)
2020	194	38	33	4.5 (28)	3.8 (33)	12 (23)	23.3 (31)
2021	185	33	28	3,3 (9)	3,4 (27)	5 (19)	21.3 (29)

Tabell 1. Antall kasser, hekkinger, egg og merka unger og huer samt eggleggingstidspunkt på Hadeland, Land, Toten og Gjøvik 2007-2021.(* vellykkete hekkinger).

Merking og kontroll av voksne hunner.

5 nye hekkende hunner ble merka og 19 tidligere ringmerkete hunner ble kontrollert. 14 av disse hekka på samme sted som i 2020 eller tidligere. 5 av de hekkende hunnene var 2K (ettårig).

De eldste hunnene i prosjektet er begge født i 2008. Hunn nr.3023534 hekker i Raastadbakka i Lunner for 12 gang. Bare i 2017 var kassa der tom. Nr. 3014532 hadde i år flyttet fra Store Enge ved Kapp til nabokassa ved Apelsvoll. En beboer ved Store Enge hadde hørt mye fugleskriking ved kassa på den tida ungene hoppet ut i 2020. Kanskje gikk det galt der og derfor flyttet ugla? Vi har registrert liknende hendelser flere ganger der uglene flyttet til nabokasse. Ellers er kattugla av våre mest bofaste fuglearter.

Hekking på nye lokaliteter.

Også i 2021 ble det hekking på nye lokaliteter i Oppland. 5 kasser ble tatt i bruk for første gang; 2 på Hadeland, 2 i Gjøvik/Toten og ei ved Vinstra.

Konklusjon.

2021 ble et normalår for kattuglene i Sør-Oppland. Antall kjente hekkinger i hele fylket var høgt (36).

Moen. 15.11.2021. Even Dehli.

Årsrapport for perleuglekasseprosjektet 2021

Av Even Dehli

Perleuglekasseprosjektet er inne i sitt 9. år. Prosjektdeltakerne har sjekket de aller fleste av sine kasser i år.

PROSJEKTETS HOVEDMÅL.

Følge svingningene i perleuglebestanden i Oppland.

Etablere kontakt med folk som har satt opp perleuglekasser eller andre store kasser der perleugle kan hekke. Disse rapporterer til prosjektleder.

Snekre og sette opp nye kasser i nye områder.

Ringmerking av unger og hekkende hunner og ved nettfangst om høsten.

Innsamling av uglematter etter hekking for analyse av småpattedyrutbredelse utført av Randsfjordmuseene (tidligere år)

Aktiverere egne medlemmer og gi sjeldne naturopplevelser til barn, ungdom og voksne.

For nærmere prosjektbeskrivelse se Hujon nr.1.2014.

TABELL 1. OVERSIKTSTABELL PERLEUGLEKASSEPROSJEKTET 2021.

OMRÅDE	CA. ANT. KASSER	ANT. HEKKINGER	RAPPORTØRER
Valdres	22	3	Erling Aasen, Ole Knut Steinset Laila Stenfinsbø, Trond Vidar Vedum, Trond Øigarden, Thor Østbye
Dokka, Torpa	18	3	Even Dehli, Finn-Audun Grøndahl, Håvard Lucasen, Ketil Sollien, Jo Wattum
Hadeland	74	4	Olaf Ballangrud, Ole Bosse. Even Dehli, Torun Ekeløf, Morten Haug, Anne Gri Henriksen, Tore Johansen, Bente Kisen, Svein Olerud, Per Olsen, Ole G Rudsengen, Even Raassum
Gjøvik, Toten	73	0	John Knut Bakken, Frank Hafslund, Stein Roger Nybakke, Gunnar Nyhus
Gausdal, Espedalen	12	1	Even Dehli, Kjølvi Falklev, Finn- Audun Grøndahl,
Skåbu, Kvikne, Vinstra	13	1	Harald Bolstad, Knut Holmen, Bjørn Roar Løkken
Lillehammer, Fåvang, Øyer, Ringebru	79	2	Tom Borgersen, Finn-Audun Grøndal, Helge Grønlien, Sven Haugen, Rune Nilsson, Jon Opheim, Ragnar Ødegård
Dovre, Lesja, Vågå	60	0	Rolf Bergseth, Kjetil Bevanger, Olav Brenjord, Egil Brækken, Per Bådshaug, Svein Heimli, Andreas Hole, Per Jordhøy, Unni Olsen. Ola Sveen, Ola Thøring, Ole Magne Tøndevoldshagen
SUM	349	14	46 deltakere

RESULTATER SESONGEN 2021. DISKUSJON.

VI SKJØNNER OSS IKKE HELT PÅ PERLEUGLA!

14 perleuglepar hekka i våre 349 undersøkte kasser i år, dvs. i 4% av de kassene som ble sjekka.

Antall undersøkte kasser tidligere år var: 2020(317), 2019(364), 2018(317), 2017(430), 2016(413), 2015(246), (2014)359 og i 2013 ca.260. Antallet kasser og spredninga av dem gir trolig et bra grunnlag for overvåking av perleuglebestanden i Oppland (Tabell 1).

TIDLIGERE ÅR:

Det var 7 hekkinger i 2020 (2%), ingen i 2019 (0%), hele 50 hekkinger i 2018 (16%), 20 i 2017 (5%), 6 i 2016 (1%), 5 i 2015 (2%), 11 i 2014 (3%) og 8 i 2013 (3%).

2021 ble altså et middels bra perleugleår. Det liknet mye på 2020. Også i 2021 begynte perleuglehanner å synge over det meste av Oppland (artsobservasjoner.no). Nok en gang var derfor optimismen blant oss «perleuglefolka» stor foran hekkesesongen. Nok en gang ble vi imidlertid skuffet: De aller fleste kassene var tomme! Vi hadde noen få hekkinger på Hadeland og nord vestover via Dokka/Torpa og til Valdres. Nordøstover på Toten, i Gjøvik og videre opp Gudbrandsdalen var det svært få. Tallgrunnlaget er imidlertid for lite til å kunne si noe sikkert om denne forskjellen. Hedmarkingene meldte om flere hekkinger i 2021. Bjørn Foyn i Trysil hadde således 29 hekkinger i sine 205(!) perleuglekasser, dvs.14%. De hadde også bra fangster av perleugler utover høsten, «noen hundre» anslår de det til, men fangstinnsetningen i Hedmark har alltid vært mye større enn i Oppland. I høst fanget vi bare 38 totalt før 1/10. (Hadeland, Toten, Synnfjell og Espedalen.) 7 av dem var egenkontroller og 4 av disse var kontroller av gamle fugler. De hadde holdt seg på samme plass lenge, ja, faktisk i både 3 og 4 år. Kjønnsbestemmelse hos perleugle på høsten er vanskelig, men ut fra størrelsen antar vi at minst 3 av disse var hanner fordi disse er små. Dette samsvarer med at perleuglenehannene er stedbundne.

Mange hadde inntrykk av at det var mye smånagere i Oppland i 2021. Smånagerregistreringer på Kittilbu (Randsfjordmuseene og Dokka Vg. Skole) i august 2021 bekreftet dette. I tillegg viste resultatene mye krattspissmus som også er et viktig byttedyr for perleugla. Maten var altså der, hannene også. Likevel ble det få hekkinger. Hva er forklaringa?

Noen foreslår at det kan skyldes en sein vår i år.? Andre trekker fram skogbruket og de voldsomme flatehogstene der perleugla ikke trives. Andre sier at årsaken kan være at de ellers nomadiske hunnene og årsungene ikke lenger vandrer hit sjøl i gode smånagerår? Hvorfor gjør de ikke det?

Opplever vi rett og slett en nedgang i perleuglebestanden? Er det slik også i våre naboland i øst?

Perleugleprosjektet vårt er et forsøk på å gi noen svar. Samlet sett krever slike kasseprosjekter mye arbeid. Når det er fordelt på så mange blir det likevel en overkommelig og ikke minst givende «forskningsdugnad». At vi foreløpig ender opp med enda flere spørsmål er egentlig positivt.

En interessant idé er kanskje å samordne vårt prosjekt med det omfattende arbeidet som gjøres på perleugle i gamle Hedmark. Et Innlandsprosjekt?

Tusen takk til alle dere som deltar i perleugleprosjektet. Det er fortsatt plass til flere.

Alle fotos i artikkelen ved
Anne Gri Henriksen

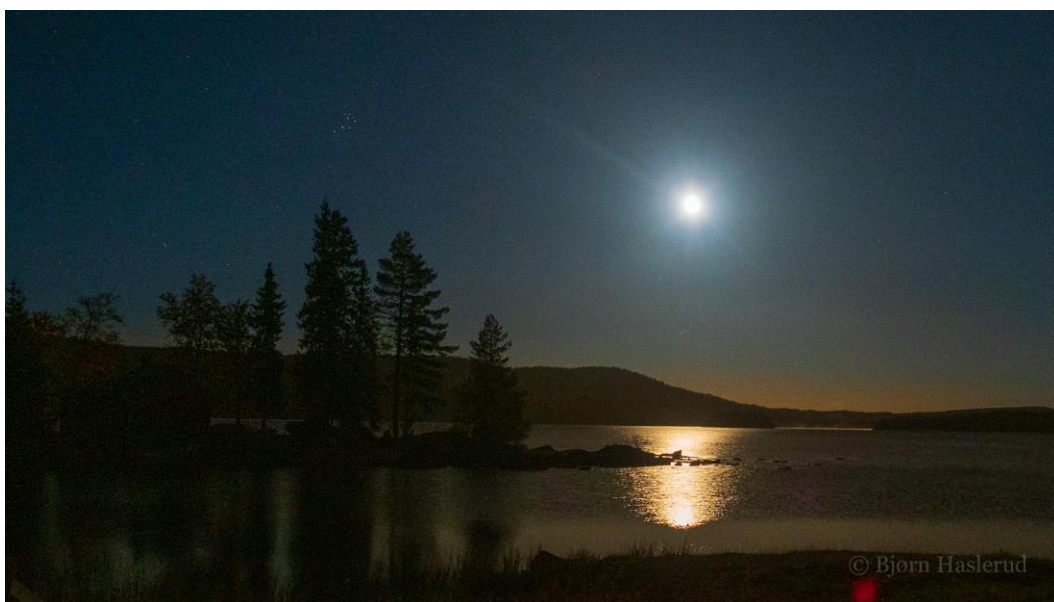
Nattlig mystikk med høye forventninger og noe attåt.

Medlemskveld på Gran Østås med BirdLife (tidligere NOF) Hadeland lokallag

Av Anne Gri Stenbråten Henriksen. Foto Bjørn Haslerud

Forventningene var store da vi la medlemskvelden til Øståsen i september, for å oppleve perleugle (*Aegolius funerus*). En utflukt garantert uten garantier for ugleopplevelse.

Alle forhold lå uansett til rette for en perfekt høstkveld i klart og vindstille vær, og med en fullmåne som speilet seg i Vassbråa. Men «den som venter på noe godt, venter ikke forgjeves», sies det.

Vassbråa på Gran Østås. Foto: Bjørn Haslerud

Gran Østås i Gran Almenning har store skogområder med mange myrområder og idylliske tjern, og ligger fra ca. 550 - 800 moh.

I disse områdene liker blant andre perleugla seg. Men i år var det antagelig ikke spesielt mange hekkinger da den påvirkes av dårligere gnagerbestand, slik som også andre ugler gjør. Men når høsten kommer, legger uglene ut på streif etter mat. Gnagere er foretrukket, men småfugler står også på menyen. Oftest kan

etablerte hanner bli i området for å passe på sitt revir, mens hunner og yngre uetablerte streifer. Kvelden før ble området sjekket, og det viste seg at det var ugler i lufta. En kontroll på en etablert hann som nå viste deg å være i sitt 5. leveår, samt tre andre perleugler i spredt alder, ble ringmerket. Skulle det da være grunnlag for å forsøke å dele opplevelsen av et perleuglemøte med fugleinteresserte?

Perleugla klarer du mest sannsynlig ikke oppdage, annet enn ved å høre sangen. Den er nattaktiv, og ringmerkere vet av erfaring at det kan bli sent på kveld og bekmørkt før den kan registreres. På dagen sitter perleugla inntil en buskelegg, godt kamuflert i tett skog, og antagelig vil en passering gå helt ubemerket.

Uglene har alt som skal til for å skape en mytologisk aura rundt seg. I hele verden, i nesten alle kulturer, har uglene vært symbolikk for visdom og klokskap. Særegent for artsgruppen er ansiktsuttrykket der øynene er plassert som hos oss, og skaper et menneskelignende uttrykk. Men øynene sitter fast så hele hodet må vendes, og det kan vendes nesten helt rundt for å flytte blikket. Hadde vi kunnet se kraniet til perleugla uten fjærdekket, ville vi sett en helt spesiell tilpassing for asynkron hørsel. Hos de fleste ugler er det bare ørebrusken som er asymmetrisk, men hos perleugla er også selve kraniet asymmetrisk, og den ene øreåpningen sitter høyere opp og lengre bak enn den andre. Slik kan posisjonen til lydilden beregnes nøyaktig. Fjærene rundt ørene fungerer som parabler, og ugla kan justere

avstand og bevegelse til byttet underveis mens den slår sine lydløse vingeslag. Strukturen på fjærene sørger for å glatte ut luftvirvlene i bakkant av vingeslagene som effektiv støydemping. Vi kan ikke forvente å hverken se eller høre den forflytte seg i terrenget. Men sangen kan vi gå ut i mørket for å lytte etter. En rask serie av ho-ho-ho-ho i et lyst toneleie skaper magisk stemning over myra eller ved skogen.

Bjørn Haslerud

Da solen gikk ned bak åsen og klokken nærmet seg 20:00, kjente vi godt at høsten var her. Det blir fuktigere i lufta og gradene synker fort. Godt utrustet med bål-ved, pølser, kaffe og te, lå det an til å bli en trivelig kveld rundt bålet ved den fine lavvoplassen på Sagvollen.

Etter hvert fyltes det på med folk, og før kvelden var omme telte vi 17 deltagere. Det sosiale aspektet er av høy betydning, også for oss fugleentusiaster, og bidrar dessuten til å holde oss varme langt inn i hjerterota på en sen høstkveld.

I påvente av at perleugla skulle dukke opp kunne deltagere studere fjær fra vinger, stjørt og føtter fra ei kattugle som hadde endt sitt liv i en hundegård på Hadeland.

Tørket og preparert på enkelt vis fungerer delene til nærstudier, og har vært nyttig med i mange naturveiledningssammenheng om fuglelivet. Nå også på ugletur.

Klokken nærmet seg 22 - 22:30 og vi hadde bestemt oss for at nå var det siste turen før vi pakket sammen for denne fredagskvelden. To deltagere takket nettopp av, mens resten holdt ut og enda noen nye hadde kommet til. Vi hadde hørt perleuglelyd et par ganger på

vei til nettet og det var et tidsspørsmål før den ville komme. Joda, omsider et individ, som etter mytestudier (vurdering av alder på fjær) viste ensartede vingefjær, og var av årets kull.

Fuglenes fjær slites og må skiftes regelmessig, blant annet for å bevare flygedyktigheten og verne mot kulde. Mytingen (fjærfellingen) til de forskjellige artene er tilpasset levesettet, men for de fleste foregår den etter hekkingen eller før høsttrekket. Det er vanlig at de voksne fuglene bytter ut hele fjærdrakten, mens ungfugler bytter ut deler.

Perleugla myter etter hekkeperioden fra mai til august. Ungfuglene bytter ut noen fjær, men ikke vinge- og stjertfjær. De voksne fuglene bytter ut det meste av fjærdrakten, men vingefjærene skiftes i velordnete seksjoner over flere år. Ungfuglenes fjær er vanligvis smalere, spissere og har en annen fargenyans enn fjærene til de voksne fuglene. Perleugla skifter vanligvis ut flygefjærene over tre år. Siden fjærene slites og blekes med tiden, er det mulig å se forskjell på de ulike årsklassene med fjær hos de voksne fuglene. Kveldens perleugle hadde ensartete ungfuglfjær på hele vingen og

aldersbestemt til årets kull. Flere studier viser at særlig om høsten er det mye overlapp på vurderingskriteriene som kan definere hann og hunn. Denne ble derfor registrert som ukjent kjønn.

Under hekkeperioden binger hannen mat til redet fortrinnsvis smågnagere også noe småfugl, men deler ikke opp byttet til ungene. Det er det hunnen som gjør inntil ungene er ca. 3 uker gamle. Fra da av klarer de det selv. Samtidig sitter fortsatt enslige hanner og synger i nattemørket. I gode gnager-år kan hunnen på det tidspunktet velge å overlate den videre ungeoppfostringen til hannen for å utnytte ressursene til å etablere et nytt kull med en ungar i nabolaget. Slik klarer perleugla å opprettholde livskraftig bestand i rette biotopiske omgivelser i Norge, men med store svingninger fra år til år.

Ugler i mosen! Hvor kommer uttrykket fra?

Selv om ugler symboliserer visdom i vår del av verden, henger det litt ondskap igjen, for eksempel i uttrykkene; uglesett og ugler i mosen. Men ugler i mosen har egentlig ingenting med ugler å gjøre. Ulver i myra, er det opprinnelige danske uttrykket. Men dels fordi ulven døde ut, og dels grunnet misforståelser, er uttrykket blitt til, det relativt meningsløse; ugler i mosen.

Ref.: <https://www.uniforum.uio.no/nyheter/2005/02/onde-ugler-paa-utstilling.html>

Tranetellingen i Oppland - høsten 2021

Av Jon Opheim

I forbindelse med et større overvåkningsprogram for trane ble det i perioden 2000 - 2010 gjennomført ei høsttelling i Trøndelagsfylkene og i Oppland, finansiert med midler fra Direktoratet for Naturforvaltning (DN) i Trondheim.

Prosjektet ble ikke forlenget utover denne ti-års perioden, men siden disse tellingene er godt innarbeidet i våre høstaktiviteter har vi valgt å fortsette. I år ble hovedtellingen utført 11. - 13.09. I rapporten har vi også tatt med

noen tellinger innenfor tidsrommet 10.09. - 14.09., der det ikke er fare for dobbelttelling.

Vi takker årets 15 deltakere for god innsats: John Apeland, Per Bådshaug, Margaret M. Eggen, Lars Olav Granbu, Sven Haugen, Tor Martin Haugen, Roger Karlsen, Bjørn Harald Larsen, Bjørn Roar Løkken, Brita Siri Nesja, Jon Opheim, Rune Rødningen, Per Åge Skålerud, Ragnar Ødegård og Sigrid Øiumshaugen.

Resultat

Tabell 1. Tranetelling i Oppland i september 2021.

Kommune	Lokalitet	Ad.	Juv.	SUM	% juv	1-kull	2-kull	Snitt kull	Antall kull
Lom	Skim/Åsjo	2	1	3	33,3	1		1	1
Sel	Selsmyrene	2	1	3	33,3	1		1	1
Sør-Fron	Frya/Hundorp	332	2	334	0,6	2		1	2
Ringebu	Ringebuvollene	430	27	457	5,9	17	5	1,2	22
Gausdal	Fossetslættet	2	1	3	33,3	1		1	1
Gausdal	Østre Gausdal	140	15	155	9,7	15		1	15
Gjøvik	Svennesviollen	16	3	19	15,8	3		1	3
Vestre Toten	Skjelbreimyra	12	3	12	25	1	1	1,5	2
Østre Toten	Vindflomyrene	670	20	690	2,9	12	4	1,3	16
Vestre Slidre	Fere	68	7	75	9,3	7		1	7
SUM		1674	80	1754	4,6	60	10	1,1	70

Merknader

I Østre Toten ble det registrert ca. 690 ind. ved innflygning til overnattingsplassen på Vindflomyra på kvelden, uten mulighet til å telle unger. Ungeandelen herfra er basert på en opptelling i jordbrukslandskapet på Østre Toten, hvor det ble funnet tilsammen 415 ind.

På Vestre Toten ble 12 ind. registrert i flukt mot overnattingsplass på Skjelbreimyra. Et par observasjoner av familiegrupper i jordbrukslandskapet nordøst for dette området er inkludert i dette tallet.

Tabell 2.

Høsttelling av trane i tidligere Oppland fylke i perioden 2000 - 2021. Alle tellingene er utført i midten av september måned.

Kommune	Lokalitet	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lesja	Lesjaleira				7					8	
Dovre	Fokstumyra							2			
Skjåk	Risheimøyi							3			
Lom	Ved Tesse		4								
Lom	Skim/Åsjo									4	
Vågå	Lalmsvatnet	7	16	11	16	10	1	5	6	25	5
Vågå	Sandranden									4	
Sel	Selsmyrene		3		3						4
Sør-Fron	Harpefoss										
Sør-Fron	Frya/Hundorp	120	71	56	153	217	51	270	99	278	234
Ringebu	Fåvang/Ringebu	141	91	150	104	16	220	37	193	142	178
Ringebu	Gullhaugen				3						
Øyer	Sørbygda		2								
Øyer	Rognhaugen										
Lilleh.	Rustad gard			4		3					
Lilleh.	Lågendeltaet									3	3
Gausdal	Østre Gausdal	40	68	2	93	50	28	120	25	128	101
Gausdal	Dalbakk, Espedalen										
Gjøvik	Svennesvollene										
Ø. Toten	Kolbu/Vindflomyra	60	145	157	93	100	240	381	349	345	509
V. Toten	Bøverbru										
V. Toten	Eina/Skjelbreia	4							2		53
V. Toten	Sivesindhøgda							3			
V. Toten	Tomlevoll										
Gran	Gulsjøen	1									
Gran	Skirstadtjern										4
S. Land	Vardalsåsen				2	3		2			
S. Land	Svingvoll				4						
S. Land	Fluberg bru		5				4	4	52		8
S. Land	Hov										
S./N. Land	Dokkdeltaet	9	23	17	6	24		29	67	23	6
N. Land	Åmot				2						
N. Land	Nord-Torpa										
Etnedal	Steinbue										
N. Aurdal	Gaukli										
N. Aurdal	Strand										
V. Slidre	Ved Røn/Fere					3		13		17	2
Ø. Slidre	Ved Heggefjorden	36		8	54	25	6	8		3	
SUM		418	428	405	540	451	550	877	793	976	1107

Kommune	Lokalitet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lesja	Lesjaleira	4			3						2		
Dovre	Fokstumyra											2	
Skjåk	Risheimøyi		4					3					
Lom	Ved Tesse												
Lom	Skim/Åsjo		2	4	2	3				4	4	2	3
Vågå	Lalmsvatnet	5			25	2		6	3	3			
Vågå	Sandranden												
Sel	Selsmyrene	2			2	4	4	4				4	3
Sør-Fron	Harpefoss				45								
Sør-Fron	Frya/Hundorp	320	6	213	245	384	479	507	617	614	626	658	334
Ringebu	Fåvang/Ringebu	115	509	254	7	19	12	6	6	71	5	9	457
Ringebu	Gullhaugen												
Øyer	Sørbygda	3											
Øyer	Rognhaugen	3											
Øyer	Gillebofjorden										4		
Lilleh.	Rustad gard												
Lilleh.	Lågendeltaet	6		10				2	2				
Gausdal	Østre Gausdal	112	144	9	92	148	68	75	32	40		110	155
Gausdal	Dalbakk, Espedalen		1										
Gausdal	Aulestad								3				
Gausdal	Fossetsløtten												3
Gjøvik	Svennesvollene				4			4				2	19
Gjøvik	Eikstødtjernet										3		
Ø. Toten	Kolbu/Vindflomyra	408	730	665	677	845	715	665	111		341	610	690
V. Toten	Bøverbru				35								
V. Toten	Eina/Skjelbreia	4		3		16				13	3	4	12
V. Toten	Sivesindhøgda				5								
V. Toten	Tomlevoll		5										
Gran	Gulsjøen												
Gran	Skirstødtjern							1			1	4	
S. Land	Vardalsåsen												
S. Land	Svingvoll												
S. Land	Fluberg bru	5	19	12	14	12	5			12	9	8	
S. Land	Hov							2					
S./N. Land	Dokkadeltaet	2	6	8	10	9	21	8	8	8	12	6	
N. Land	Åmot												
N. Land	Nord-Torpa					3							
Etnedal	Steinbue					4							
N. Aurdal	Gaukli	4											
N. Aurdal	Strand					5							
V. Slidre	Ved Røn/Fere	37		1	57	4	12	40	70	23	21	65	75
V. Slidre	Søre Syndin									2			
Ø. Slidre	Ved Heggefj.	8	1	3	4	2	4	3	4	3	2		
Ø. Slidre	Lykkjestølane								3			3	
SUM		1038	1427	1182	1227	1460	1320	1326	859	793	1033	1487	1754

Kommentarer

Våre årlige tellinger siden 2000 er med på å underbygge at tranebestanden er i solid vekst. Resultatet på 1754 er en betydelig økning fra 2020, som også var et rekordår. Jordbrukslandskapet på Østre Toten og

vollene i Ringeby/Sør-Fron hadde, som tidligere, de største konsentrasjonene med hhv. ca. 690 og 791 ind. Også i Østre Gausdal og ved Fere i Valdres ble det gjort nye størstenoteringer på hhv. 155 og 75 ind.

Telling av trane og annen våtmarks fugl ved Skottvatnet på Selsvollene. John Apeland og Sigrid Øiumshaugen. Foto: Jon Opheim.

Fellesmøte med lokallagene 01.12.2021 Dokka Våtmarkssenter

Deltakere:

Fra fylkesavdelingen: Jon Opheim, Geir Høitomt, Ragnar Ødegård og Margaret M. Eggen, samt Anne Gri Henriksen og Per Bådshaug, som samtidig representerte sine lokallag.

Fra lokallagene: Rune Rødningen og Julia Helgesen (Valdres), Anne Gri Henriksen, Even Raassum og Per Olsen (Hadeland), Stein Roger Nybakke og Willow P. Hansen (Gjøvik, Land og Toten) og Per Bådshaug (Sel og Ottadalen).

Saksliste:

1. Navneskiftet til BirdLife. På årsmøtet på Værnes 9. oktober ble det med stort flertall vedtatt navneskiftet fra Norsk Ornitologisk Forening til BirdLife Norge. Denne saken har vært på flere runder i organisasjonene og var sist til høring hos oss i 2019. For fylkesavdelingen blir navnet: BirdLife Norge avdeling Oppland. For lokallagene eksempelvis: BirdLife Norge Valdres lokallag. Ellers finnes mye informasjon om dette på BirdLife Norge sine nettsider og i tidsskriftet Vår Fuglefauna. Naturlig nok har det vært ulike syn på navneskiftet, og det vil nok ta tid før vi vender oss til det nye navnet. Med endringen følger også noen oppgaver som må ordnes ganske raskt; først og fremst endringer i vedtektene, Brønnøysundregisteret, logo, brevark og forside på Hujon. Når det gjelder endring av vedtektene blir dette en oppgave for styrene – både i fylkesavdelingen og i lokallagene. De nye vedtektene skal legges fram som orienteringssak på kommende årsmøte. Vedtektene i fylkesavdelingen skal deretter vedtas av sentralstyret i BirdLife Norge, mens lokallagene sine vedtekter skal godkjennes av fylkesavdelingen. Framtidig bruk og utforming av logo er fortsatt noe uavklart, men her vil det komme mer informasjon med det første.
2. Kort runde med hvert enkelt lokallag med presentasjon av sine hovedaktiviteter. Utveksling av erfaringer og framtidsplaner. Hvordan kan fylkesavdelingen bidra/støtte opp. Årsmeldingene fra hvert av lokallagene inneholder et stort spekter av aktiviteter, selv om koronaepidemien har satt sine begrensninger. Lokallaget i Valdres har hatt gode erfaringer med sine faste fugleturer en gang i uka på ulike steder i nærområdet. Dette er uten tvil en fin kombinasjon av opplevelser, læring og sosialt samvær som er verdt å videreføre. Av andre gode aktiviteter som ble trukket fram var nattsangerturer i juni måned, ugleturer på natta (både vår og høst), ringmerking, fuglekassesnekring og fellesturer for å telle vannfugl. Alt dette er flotte turtilbud som både engasjerer og som kan gi oss nye medlemmer, og hvor lokallagene seg imellom kan få gode råd. En samordnet bekjentgjøring av alle aktivitetene ble nevnt som en utfordring. Behovet for en ny og forbedret hjemmeside – med bl.a. aktivitetskalender – ble diskutert. Fylkesavdelingen vil ta tak i dette, og vi fikk en kort orientering fra Ragnar Ødegård om hvilke løsninger vi her ser for oss.
3. Medlemslister. Hjelp fra lokallagene til å samle inn e-poster fra medlemmer. Ikke alle medlemmer har e-post, men det er likevel en god del flere å innhente. Dette vil spare oss for både tid og utgifter, bl.a. ved innkalling til årsmøte. Anne Gri sender ut ei liste til lokallagene for videre oppfølging.
4. Hjemmesida vår (*Opplandsornitologene*) er ute av drift. Vi er usikre på om vi skal lage en ny hjemmeside for BirdLife Oppland, eller om vi skal avvente en løsning med BirdLife Norge. Alle var enige om at vi bør ha ei oppegående hjemmeside, bl.a. til annonsering av turer, jf. pkt. 2. Ragnar vil følge opp dette og har bl.a. et interessant tilbud allerede.

5. Medlemsbladet Hujon. Ønskelig med mer stoff fra lokallagene. Forslag om at hvert lokallag får ansvar for ei side pr. nr. For eksempel: *Nytt fra lokallagene*. Lokallagene tok med seg denne oppfordringen, og det er grunn til å forvente mer stoff - og ikke minst bilder - fra ulike aktiviteter. Ellers har Per Åge etterlyst flere bilder til bladet for å kunne bygge opp et «bildearkiv».
 6. Tilskudd til lokallagene. Det har langt på vei blitt en tradisjon med at lokallagene får en årlig sum på kr. 5000,- fra fylkesavdelingen. Opprinnelig var dette ment som et driftstilskudd, der lokallagene la fram et budsjett for sin virksomhet og spesifiserte sitt behov for økonomisk støtte. Med utgangspunkt i at hvert lokallag bør ha en målsetting om å være selvfinansierende, var det ønskelig med en prat om dette. Dette har også sin bakgrunn i at vi ganske snart har 5 lokallag i Oppland, og dermed en årlig utgift på kr. 25 000,- (om ordningen fortsetter). Fylkesavdelingen har god økonomi, men medlemskontingenten dekker f.eks. ikke dagens kostnad med Hujon (jf. siste års regnskap). Det er sterke ønsker om å beholde tidsskriftet i den formen det er i dag, fordi dette er det viktigste bindeleddet vi har med våre medlemmer. For å balansere økonomien er fylkesavdelingen med andre ord avhengig av stor innsats og svært mye gratisarbeid, særlig i forbindelse med våre registreringsprosjekter. På møtet kom det ikke fram sterke innvendinger til dette. Denne saken ble for øvrig koblet opp mot pkt. 7, som viser lokallagene sine muligheter til å søke om midler til f.eks. registreringsarbeid.
 7. «Viltfondsmidler». Ulike tiltaks-/støtteordninger for lag og foreninger. Vi har lang tradisjon i å søke på "tilskudd vilttiltak", hvor søknadsfristen er 15. januar. Lokallagene bør her tenke gjennom aktuelle registreringsprosjekter. Hvis det legges opp til prosjekter som omfatter et større geografisk område enn lokallaget sitt område, skal imidlertid fylkesavdelingen stå som søker. Det var felles enighet om en slik organisering. På møtet ble det gjort nærmere rede for flere søknadsmuligheter. Anne Gri hadde i denne forbindelse følgende oversikt:
 - Naturvernforbundet: Kasser og tilskudd 5000,-+: Nettsted Prosjekt Fuglekasse, 2 ganger årlig.
 - Naturvernforbundet: Tilskudd til Naturglede. Fortløpende.
 - Sparebankstiftelsen: Breddegave: Ca. 30. januar.
 - Sparebankstiftelsen: Prosjektmidler til større tiltak.
 - Sparebankstiftelsen DNB: Kostnadskrevende utstyr: Se nettside.
 - Kommunalt driftstilskudd: 1. mars.
 - Momskompensasjon: Ca. 20. august.
 - Viltfondsmidler.
 - Miljøprogrammet.
 - Smilmidler.
 - Miljødirektoratet. Sjekk portal: Trua arter.
- Sjekk også lokale stiftelser og fond.
8. I forbindelse med årsmøtet på Værnes 09.10. ble det litt prat på kommende årsmøter. Agder hadde inne en søknad om å stå som vert i 2021, men koronasituasjonen la hindringer i veien. Mulig at årsmøtet i 2022 blir lagt dit, men det var også røster om at Oppland snart burde påta seg dette. Kanskje i 2023? Vi har tidligere bare stått som årsmøtevert en gang – på Lillehammer i 1984.
Det var felles enighet om at dette kunne være en fin utfordring og en god anledning til å få vist fram noe av Innlandet. Uten å gå i detalj drøftet vi aktuelle steder, i første rekke Dokka, Biri og Granavollen på Hadeland. Nærhet til både flyplass, tog og annen kommunikasjon er også noe som må tas med i denne sammenheng.

RAPPORTSAMMENDRAG

HUBRO I OPPLAND 2021

Jon Opheim og Geir Høitomt

Som i flere tidligere år presenterer vi et sammendrag av årets hubroregistreringer i tidligere Oppland fylke i 2021. Rapporten er utarbeidet av Kistefos Skogtjenester AS og er en oppfølging av "nasjonal handlingsplan for hubro." BirdLife Norge avd. Oppland har deltatt i registreringene og mottatt noe av tilskuddsmidlene som er bevilget gjennom Fylkesmannen i Nordland, som er tildelt koordineringsansvaret for dette arbeidet.

Hubroen står i dag oppført som *sterkt truet* (EN) i Norsk Rødliste 2021. Arter i denne kategorien har svært høy risiko for å dø ut (Artsdatabanken 2021).

Registreringene har i stor grad vært basert på tidligere samlerapporter for hubro i Oppland, hhv. for perioden 1980 - 2008 (NOF, avd. Oppland v/Opheim 2009) og perioden 2009 - 2013 (Opheim og Høitomt 2013), samt årsrapporter for 2014 - 2020 (Opheim og Høitomt).

I tråd med søknad om økonomisk tilskudd har feltarbeidet i 2021 omfattet både «aktive» hubrolokaliteter og "gamle lokaliteter," hvor det ikke er registrert hubro i de senere årene.

Ansvar for den nasjonale overvåkingen av hubro ble fra 2020 overtatt av Statens naturoppsyn (SNO). Selv om tidligere Oppland fylke ikke ligger innenfor noen av de 6 intensivområdene som er valgt ut, har SNO lokalt stått for utplassering av lydopptakere på ca. 10 lokaliteter under årets feltarbeid. Disse har stått ute i den mest aktive ropeperioden for hubro på ettersommeren/våren. Opptaksutstyret har vært både effektivt og arbeidsbesparende.

Utover dette har vi som tidligere hatt god bistand fra medlemmer i BirdLife Norge avd. Oppland, samt ansatte i noen av fjellstyrene.

Mesteparten av feltarbeidet ble utført i tidsrommet februar - april, da hubroen har sin mest aktive ropeperiode, og dermed lettest å registrere. På 4 lokaliteter ble det også gjort feltarbeid på ettersommeren og høsten for eventuelt å kunne påvise hekking (lytting etter ungetigging og «sportegn»). Til sammen ble 35 lokaliteter besøkt en eller flere ganger i løpet av året, fordelt på 16 kommuner. 43 personer har bidratt med registreringer og opplysninger.

Årets feltsesong resulterte i 14 lokaliteter med hubro fordelt på 10 kommuner, dvs. litt i overkant av gjennomsnittet for de 10 siste årene. Hekking ble registrert på en lokalitet, hvor det ble hørt 1 - 2 tiggende unger kvelden 13.08. I tillegg ble ropende hanner hørt på 10 lokaliteter, med registrert hunn på 2 av disse. Utover dette ble en hubro sett i nærheten av en kjent lokalitet i Vågå og Nordre Land på høsten, samt funn av gulpeboller på en lokalitet i Lom.

Det foreligger bare 9 sikre hekkefunn (på like mange lokaliteter) i Oppland i perioden 1980 - 2021. Dette lave tallet skyldes i stor grad manglende prioritet på å oppsøke lokalitetene i hekketida, dvs. i ungeperioden sommer og høst.

Våre bestandsanslag på hubro i tidligere Oppland fylke har vært justert flere ganger opp gjennom årene. Med bakgrunn i senere års registreringer – med tilstedeværelse av

hubro på hhv. 38 og 26 lokaliteter de siste 10 og 5 årene – har vi opprettholdt et bestandsestimat på 20 - 25 par.

Spor etter hubro ble oppdaget på dette stedet i 2018. Noen nye beinrester og et gnagerkranium var kommet til ved besøk i oktober 2021.

Foto: Jon Opheim.

KONGEØRN I OPPLAND 2021

Jon Opheim og Geir Høitomt

Med god assistanse fra BirdLife Norge avd. Oppland ble det også i 2021 foretatt bestandsregistreringer av kongeørn i tidligere Oppland fylke. Foreningen har mottatt et økonomisk tilskudd for sin deltagelse. Kistefos Skogtjenester AS har stått for organiseringen av feltarbeidet, samt utarbeidelse av rapport. Vi bringer her et redigert sammendrag.

Under ledelse av Statens naturoppsyn (SNO) og med midler fra Rovviltnemnda i region 3 er det i 2021 gjennomført et registreringsprosjekt på kongeørn i tidligere Oppland fylke. Bevilgningen fra Rovviltnemnda er knyttet opp mot disse tre hovedformålene:

1. Totalovervåking i region III (Nord-Gudbrandsdalen og Ottadalen).
2. Ytterligere søk etter ukjente lokaliteter sør i fylket (Land, Hadeland, Toten og deler av Valdres). Videre samarbeid med Buskerud (nå Viken) for å kartlegge "grensepar."
3. Bistå i eventuelle akutte situasjoner som oppstår (jf. Nordre Land våren 2013 og Nord-Fron sommeren 2018).

Statens naturoppsyn (SNO) har det overordnede ansvaret for bestandsovervåkingen av kongeørn i henhold til det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Regionansvarlig i SNO er Espen Rusten (SNO Hjerkin).

Årets registreringer fulgte samme retningslinjer som i mange tidligere år. Det vises til samordningsmøte hos Fylkesmannen i Oppland 20.03.2014, hvor det ble utarbeidet retningslinjer for framtidig feltarbeid.

I samarbeid med SNO, lokale fjellstyrer og medlemmer i BirdLife Norge avd. Oppland ble det lagt opp til besøk på flest mulig lokaliteter

– likevel med hovedvekt på de registreringer som ligger til grunn for Rovviltnemnda sin bevilgning.

Kistefos Skogtjenester har stått ansvarlig for koordinering av feltarbeidet og utarbeidelse av rapport. 77 lokaliteter ble besøkt, dvs. på ca. samme nivå som de 9 siste årene. 57 personer har bidratt med registreringer og opplysninger.

Det ble i år dokumentert *vellykket hekking* – dvs. observasjon av minimum 50 døgn gamle unger – på 13 lokaliteter fordelt på 9 kommuner. I tillegg kommer tre lokaliteter med *hekkeforsøk påvist*. På en av disse ble det observert 1 unge under 50 døgn, på de to andre ble hekkingen avbrutt. I ett av disse reirene lå en liten død unge. I det andre reiret ble det observert rugende fugl 30.03., men dette ble funnet tomt og uten tegn til gjennomført hekking ved nytt besøk 05.07.

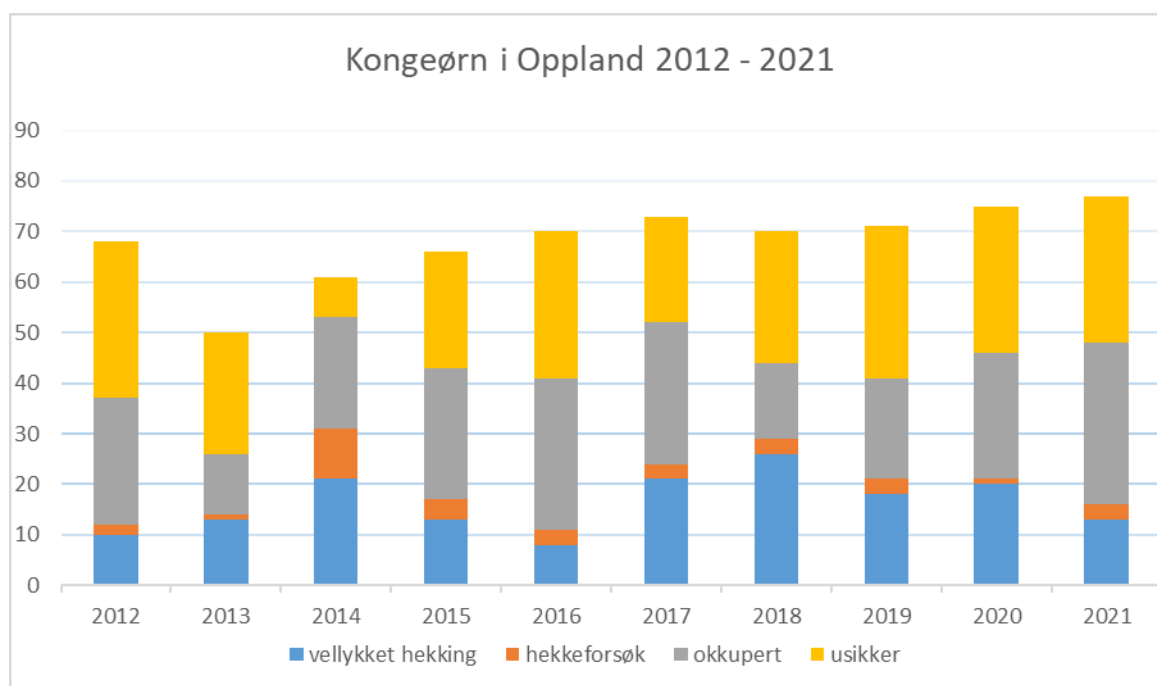
Utover dette ble det konstatert tilstedeværelse av kongeørn (*okkupert territorium*) på 32 lokaliteter, men uten påvist hekkeforsøk.

Hekking, eller territoriehevdende kongeørn, ble dermed registrert på tilsammen 48 lokaliteter i 2021.

I tillegg ble det gjort spredte observasjoner av kongeørn på noen andre lokaliteter i perioden 01.02. - 15.09., men uten at det var tegn til hekkeforsøk eller at territoriet var okkupert (kategori "usikker").

I de 13 reirene med vellykket hekking vokste det opp 13 unger. Antall unger pr. besatt revir blir dermed 0,27 som er under gjennomsnittet for de foregående 9 årene.

År	Antall besøkte lokaliteter	Lokaliteter med vellykket hekking (antall unger i parentes)	Lokaliteter med hekkeforsøk påvist (antall unger i parentes)	Hekkeforsøk ikke påvist, men territorium okkupert	Usikker
2012	68	10 (11)	2 (1)	25	31
2013	50	13 (15)	1 (1?)	12	24
2014	61	21 (26)	10 (13)	22	8
2015	66	13 (14)	4 (5)	26	23
2016	70	8 (8)	3 (4)	30	29
2017	73	21 (26)	3 (2)	28	21
2018	70	26 (30)	3 (2)	15	26
2019	71	18 (20)	3 (?)	20	30
2020	75	20 (25)	1	25	29
2021	76	13 (13)	3 (2)	32	29

Registreringene i perioden 2012 - 2021 gir en god dokumentasjon på svingninger i antall hekkende par hos kongeørn, fra hhv. 12, 14 og 11 i «bunnårene» 2012, 2013 og 2016 til hhv. 31 og 29 hekkinger i «toppårene» 2014 og 2018. Både «vellykket hekking» og «hekkeforsøk påvist» er inkludert i disse tallene. Resultatet for 2021, med 13 vellykkete hekkinger og 3 hekkeforsøk, ble således å regne som et «bunnår.»

Hekkeresultatene sammenfaller godt med forekomst av smågnagere i fylket. Årene 2012, 2013, 2016 var å regne som «bunnår» for smågnagere. Til dels var dette også tilfelle i 2021, selv om det flere steder ble registrert en del smågnagere på vårvinteren. 2014 og 2018 var markerte toppår for smågnagere. Senere års forskning har bekreftet denne sammenhengen. Byttedyrundersøkelser via

kameraovervåking ved reir har vist at tidligere antatt, og at mindre byttedyr som mus og lemen utgjør en vesentlig andel av kostholdet i gode smånagerår. Her vises bl.a. til et prosjekt v/*Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning Norges miljø- og biovitenskapelige universitet* utført i Gausdal og Sør-Fron kommuner i perioden 2014 – 2021

Det ligger i kongeørnas natur å veksle mellom flere reir innenfor reviret, og at de med mellomrom etablerer nye reir. Det ble i 2021 funnet 9 nye alternative reir på 8 lokaliteter.

kongeørn har en mer nyansert diett enn Siden 2002 har vi registrert hekkende kongeørn på i alt 71 lokaliteter. I siste 5-års periode er vellykket hekking påvist på 55 lokaliteter, mens antall lokaliteter med registrert kongeørn (*hekkforsøk ikke påvist, men territorium okkupert*) i samme periode er 73. Ut fra dette mener vi at bestandsanslaget fra 2014 på mellom 55 - 65 hekkende par

(Opheim og Høitomt 2014) fortsatt er nokså realistisk. Vi vurderer bestanden som relativt stabil, og mener at årets ungeproduksjon på 13 unger ligger innenfor "normalen" av det vi kan forvente av svingninger i en kongeørnpopulasjon.

Typisk reirplassering for kongeørn i bergvegg med godt overheng.
Foto: Jon Opheim

Fuglekasser i Hirkjølen, Ringebu kommune.

Hekkedata fra perioden 1994 - 2021.

Av Knut Erik Borg

Gjennom ei periode på 29 år har Knut Erik Borg kontrollert et stort antall kasser i et område ved Skjæringen i Hirkjølen statsallmenning, Ringebu kommune. Området ligger om lag 800 moh. med vekslende topografi og skogsammensetning. Mange av kassene er plassert i ren furuskog, men også i barblandingskog og på steder med stort innslag av bjørk. I de siste 24 årene har antall kontrollerte kasser ligget på mellom 110 - 115. Borg har i tabellform sendt oss disse resultatene.

År	Kasser	Reir m/egg	Svarthvit fluesnapper	Kjøttmeis	Rødstjert	Blåmeis	Vendehals	Linerle
1994	38	13	7	3	2	1		
1995	44	20	15	2	3			
1996	66	34	22	9	3			
1997	83	35	26	7	2			
1998	110	51	38	9	4			
1999	110	56	36	14	5	1		
2000	112	52	41	8	3			
2001	112	46	31	9	6			
2002	112	48	33	9	6		1	
2003	111	53	39	7	3	3	1	
2004	113	64	50	6	7	1		
2005	114	59	47	9	3			
2006	115	55	40	10	4	1		
2007	115	48	36	8	3	1		
2008	115	39	23	9	5	2		
2009	115	45	32	10	3			
2010	115	55	36	11	7			1
2011	115	63	44	9	9	1		
2012	115	58	44	10	4			
2013	114	50	36	11	2	1		
2014	115	69	41	20	7	1		
2015	115	65	42	15	5	2	1	
2016	114	55	41	8	6			
2017	112	50	37	8	3	2		
2018	112	54	45	6	6			
2019	112	53	39	6	8			
2020	112	52	41	7	4			
2021	112	45	36	6	3			

Kommentarer:

Ved kontroll av kassene har det vært en del mislykkete hekkinger. Her er nevnt:

Svarthvit fluesnapper: Ei kasse med 6 døde unger i 2000 og hele 10 predaterte reir i 2019.

Kjøttmeis: Ei kasse med døde unger i 2000, forlatt reir med 11 egg i 2010 og 3 predaterte reir i 2019. I tillegg er 3 reir overtatt av svarthvit fluesnapper (bygde reir over kjøttmeisreir med egg).

Rødstjert: Ei kasse med døde unger i 2000 og 3 predaterte reir i 2019.

Vendehals: Kasse med 3 forlatte egg i 2002.

Linerle: Hekkingen i 2010 var mislykket – alle eggene røvet.

Nytt verneområde langs Lågen i Gudbrandsdalen:

Rykkhustjønna naturreservat i Sør-Fron blir trolig erstatningsareal for utbygging av E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat i Lillehammer

Jon Opheim og Geir Høitomt

I tråd med nasjonale prinsipper for bruk av økologisk kompensasjon ligger det an til at et 793 dekar stort område på begge sider av Lågen vest for Hundorp bru i Sør-Fron blir vernet som naturreservat. Forslaget, som nylig er lagt ut på høring, har vært gjennom en omfattende prosess. Grunneierne har inngått avtale med både Staten v/Miljødirektoratet om erstatning etter prinsippene for frivillig vern av skog, og med Nye Veier om ytterligere kompensasjon. Vern av erstatningsareal er et av flere vesentlige premisser for at Statsforvalteren skal kunne vurdere å gi dispensasjon til ny E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat.

Forslag om vern av Rykkhustjønna er for øvrig ikke av ny dato. I «Utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke i 1982» (Fylkesmannen i Oppland) ble deler av samme område foreslått fredet som naturreservat. Utbyggingsplaner for E-6 og jernbane, mm. gjorde imidlertid sitt til at verneforslaget ble lagt i ro.

Vi bringer her et lite utdrag om fuglelivet, som inngår i en større rapport som omhandler naturtyper og artsmangfold i det foreslåtte verneområdet.

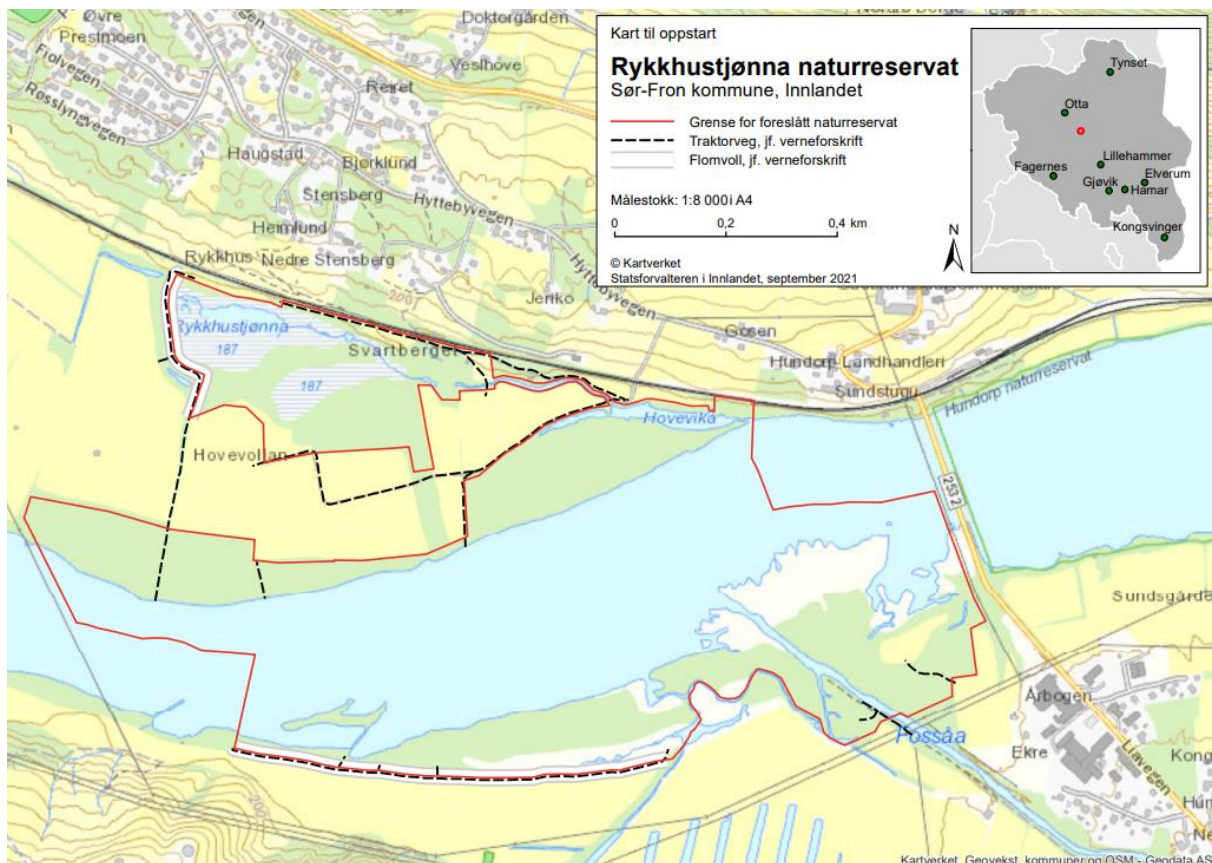
Rykkhustjønna juni 2021. Foto: Jon Opheim.

Verneformål

Formålet med vern av Rykkhustjønna naturreservat er å bevare et stort og variert våtmarkkompleks rundt Gudbrandsdalslågen med gruntvannsområder, næringsrike tjern, flomløp, flomskogsmark og åpen flomfastmark. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder fugl der området funksjon både som trekk-, hekke- og myteområde er viktig. Det er en målsetting å beholde verneverdiene

i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Det forekommer kulturbetingede naturverdier rundt Rykkhustjønna i form av naturbeitemark og strandeng som er avhengig av henholdsvis beite og slått.

Områdene inneholder truet, sjelden og sårbar natur. Det har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og naturtyper.

Figur 1. Avgrensning av foreslått naturreservat.

Naturfaglige registreringer

Kunnskapsgrunnlaget for det foreslåtte naturreservatet er vurdert og sammenfattet i en egen rapport utarbeidet av Kistefos Skogtjenester AS v/Geir Høitomt og Jon Opheim. Rapporten, som er vedlagt høringsforslaget, er en bred presentasjon av

eksisterende kunnskap om artsmangfold og naturtyper i våtmarksområdene vest for Hundorp bru, der fuglelivet inngår som en viktig del. Vi gir her et sammendrag av rapportens beskrivelse av fuglelivet.

Fugleliv

Lågen ved Hundorp har vært kjent som en rik fuglebiotop i lang tid. De første kjente notatene om fuglelivet i området har vi fra Hans Nystuen, som allerede i slutten av 1950-

årene gjorde en del observasjoner som er referert i Norges Fugler (Haftorn 1971). Det var likevel ikke før mot slutten av 1970-årene at området ble mer jevnlig besøkt. I 1978 ble

det foretatt registreringer som grunnlag for en verneplan for våtmarksområder i Oppland fylke (Fylkesmannen i Oppland 1982). I denne forbindelse ble det utarbeidet en samlerrapport for Rykhusumpen (Skuterud 1978).

Senere har området i økende grad blitt oppsøkt av fugleinteresserte. En ny samlerrapport, som omfattet både Hundorp naturreservat og våtmarksområdene vest for Hundorp bru, ble utarbeidet av Opheim (2003). Utover dette har Norsk Ornitologisk Forening, avdeling Oppland samlet observasjoner av sjeldne fuglearter i fylket

gjennom den *Lokale rapport- og sjeldenhetskomiteèn* (LRSK). Dette materialet er publisert i foreningens tidsskrift Hujon. Alle disse årsrapportene er gjennomgått og relevante observasjoner er tatt med i denne rapporten.

Våtmarksområdene langs Lågen ved Hundorp har således en relativt god observasjonsdekning gjennom ca. 50 år. Ettersom lokaliteten har blitt kjent har også flere ornitologer utenom distriktet avlagt besøk, og publisert sine funn gjennom nettstedet *artsobservasjoner.no*.

Observerte arter

Tabell 1. Observerte fugler - med artsomtale - i våtmarksområdene vest for Hundorp bru pr. 01.12.2021.

Tegnforklaring:

- H: Hekking påvist, eller adferd som bekrefter hekking.
 (H): Eldre hekkefunn. Uvisst eller tvilsomt om arten fortsatt hekker.
 h: Indikasjon på hekking.
 (h): Eldre indikasjon på hekking.
 T: Opptrer i trekktida vår og høst.
 M: Myteområde (ender).
 S: Streifgjest uten tegn til hekking.

*** : Forekommer regelmessig og vanlig i aktuelt habitat.

** : Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig.

* : Forekommer sporadisk og fåtallig.

Art	Kode for forekomst	Kommentarer
Knoppsvane	H, T ***	Fast hekkefugl, men mislykkes ofte pga. flom. Vanlig i trekktida vår og høst i relativt stort antall. Opp mot hhv. 24 (2014) og 54 ind. (2017) er registrert vår og høst. Ustabil vintergjest med opptil 10 ind.
Sangsvane	T ***	Fast trekkgjest vår og høst i relativt stort antall. Maks. antall på våren 24 ind. (2010, 2014 og 2021) og 77 ind. på høsten (2001). Sjelden sommergjest og ustabil i vinterhalvåret – alt etter isforhold. 68 ind. 18.12.2000.
Taigasædgås	T *	Sjelden og ikke årvisst trekkgjest. 3 ind. 28.10.2017. Ellers foreligger 3 vårfunn av sædgås (1985, 2008 og 2014) uten bestemmelse av underart. Noen av disse kan ha vært tundrasædgås, som ble skilt ut som egen art i 2021.

Kortnebbgås	T ***	Årlig på trekk over området vår og høst. Mellomlander i enkelte år. Opptil ca. 250 ind. på våren (1997) og 44 ind. på høsten (2000). Ett sommerfunn; 1 ind. Rykkhustjønn 11.06.1996. I den milde vinteren 2000 ble opptil 44 ind. sett i desember, med siste observasjon (1 ind.) 17.12.
Tundragås	T *	Svært sjelden trekkgjest. 1 ind. 29.03. - 11.04.1998 og 1 ind. i Rykkhustjønn 17.04. - 13.05.2017.
Grågås	h, T **	Trolig hekkeforsøk i 2002 med varslende fugl tidlig i mai. Har blitt vanligere på trekket i de senere årene, særlig på våren, men sjelden i store antall. Opptil 13 ind. på våren (2021) og 100 ind. på høsten (2000). Sjelden vintergjest. Opptil 35 og 46 ind. i desember i de milde vintrene 1999 og 2000.
Kanadagås	H, T ***	Påvist hekkende i 2017 med rugende fugl i Rykkhustjønn i mai. Årviss på trekket vår og høst i økende antall. Opptil 25 ind. på våren (2021) og 56 ind. på høsten (2015). Uregelmessig vintergjest i milde vintre. Opptil 9 ind. i desember (2011).
Hvitkinngås	T *	Svært sjelden trekkgjest. 1 ind. i Rykkhustjønn 23.05.2000 og 1 ind. på Lågen 15.04.2012.
Stripegås	S *	Svært sjelden streifgjest med 2 ind. i Rykkhustjønn 27.05.2021.
Gravand	T *	Sjelden trekkgjest vår og høst. På våren: 1 ind. 24.04.1983, 1 ind. 11.04. og 21.04.1997, 2 ind. 23.04.2015 og 3 ind. 18.04.2018. På ettersommeren/høsten: 1 ungfugl 06. og 07.08.2003 og 1 ind. 18.10.1996.
Brunnakke	T, M ***	Fast trekkgjest vår og høst med maks. antall på hhv. 60 ind. (2008) og 40 ind. (2000). Rykkhusumpen er et viktig myteområde med opptil 24 ind. i juni 1999 og 36 ind. i juni 2021. Uregelmessig vintergjest i milde vintre. Opptil 44 ind. i desember 2000.
Snadderand	T, S *	Sjelden trekk- og streifgjest med 3 eldre funn fra Rykkhusumpen: 1 hann 13.07.1974, 1 hann 01.09.1974 og 1 par 19.05.1979.
Krikkand	H, T, M ***	Fåtallig hekkfugl. Årviss i relativt stort antall i trekktida, spesielt på våren med opptil ca. 135 ind. (2002). Maks. antall på høsten: 48 ind. (2011). Rykkhusumpen har en svært viktig funksjon som myteområde. Av store myteflokker i perioden ultimo juni - primo august nevnes 80 - 100 ind. i 2002, 64 ind. i 2004, 82 ind. i 2013 og 46 ind. i 2016.
Stokkand	H, T, M ***	Årlig hekkfugl. Opptrer i stort antall vår og høst. med opptil 771 ind. i midten av april 2000. Maks. antall på høsten: Over 500 ind. sist i september 1997. I mytetida er flokker på 20 - 30 ind. ikke uvanlig i Rykkhusumpen. Største noterte antall er 31 ind. I milde vintre er opptil 212 ind. sett i desember måned (2012).
Stjertand	T, M, S **	Fåtallig, men nesten årlig trekkgjest på våren, sjeldnere på høsten. Maks. antall vår og høst er hhv. 6 ind. (2014) og 3 ind. (2011). Ellers 1 mytende ind. i Rykkhusumpen i juli 2002.
Knekkand	T *	Sjelden trekkgjest, som i perioden 1975 - 2013 var en nesten årlig trekkgjest på våren i lite antall. Fra denne perioden foreligger også flere sommerfunn, spesielt i Rykkhusumpen, hvor par er sett fram til midten av juni. Bare ett høstfunn; 1 hann i august 1977. Arten er ikke påvist etter 2013.

Skjeand	T *	Sjelden, men nokså jevnlig observert på vårtrekket i lite antall. Sporadisk på sommeren og høsten. Flest funn i Rykkhussumpen, hvor opptil 6 ind. er registrert på våren (1980). I samme område ble 2 par sett i midten av juni 1996 og 1 par i slutten av juli 2002. På høsten 1 ind. 17.09.2011. Skjeanda har blitt sjeldnere å se i de seneste årene, og det er ikke gjort funn etter 2017.
Taffeland	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest, som bare er registrert tre ganger på våren; 1 hann 25.05.1985, 1 hann og 2 hunner 10.04.1994 og 1 par 27.04.1998.
Toppand	h, T, M ***	Mulig hekkefugl i enkelte år, bl.a. tydelig indikasjon på hekking i Rykkhustjønnen i 1978 - 1980. Årviss trekkgjest med størst antall på våren. Opptil 50 ind. tidlig i mai 2008. Største notering på høsten 39 ind. 23.09.1997. Ses i nokså beskjedent antall i mytetida, fortrinnsvis i Rykkhussumpen, med opptil 10 mytende hanner i 2007.
Bergand	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest som kun er registrert en gang på senhøsten/vinteren; 3 ind. med tilhold på Lågen i perioden 17.11. - 02.12.2000.
Ærfugl	S *	Svært sjelden streifgjest. Ett gammelt funn av 1 hann i perioden 07.05. - 24.05.1961 (Haftorn 1971).
Havelle	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest vår og høst med følgende tre funn: 1 ind. 10.10.1974, 1 hann 25.04.1988 og 2 ind. 17.09.2011.
Svartand	T *	Sjelden trekkgjest med tre vårfunn: 2 ind. 16.05.1975, 5 ind. 01.05.1999 og 1 par 07.05.2020.
Sjøorre	T *	Sjelden trekkgjest med ett høstfunn: 3 ind. 17.11. - 19.11.2000.
Kvinand	H, T ***	Nesten årlig hekkefugl med størst tilknytning til Rykkhussumpen. Ellers vanlig å se i hele sommerhalvåret med størst antall i trekktida vår og høst. Største notering hhv. 72 og 15 ind. Ustabil vintergjest – alt etter isforholdene i Lågen. Opptil 15 ind. i desember 2000.
Lappfiskand	T *	Svært sjelden trekkgjest med ett funn: 1 par med tilhold på Lågen 22.04. - 27.04.2010.
Siland	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest, som bare er registrert på våren; 5 ind. 05.05.2002, 1 ind. 18.05.2002 og 1 ind. 19.05.2017.
Laksand	H, T ***	Fåtallig og uregelmessig hekkefugl. Vanlig vår og høst. I enkelte år med store antall, bl.a. ca. 50 ind. 04.06.1980 og min. 100 ind. 25.11.2000. Uregelmessig i vinterhalvåret, hvor bare et par observasjoner er rapportert; hhv. 2 og 4 ind. i desember 2000 og 2017.
Storlom	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest, som bare er registrert på våren. Antall ind. har variert mellom 1 - 3 ind.
Dvergdykker	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest vår og høst. På våren er 1 ind. sett i årene 1979, 1995, 2002, 2004, 2005, 2006 og 2012, alle i Rykkhussumpen. På høsten 1 ind. i oktober 2010, september 2011 og august 2014.
Toppdykker	S *	Svært sjelden streifgjest med ett sommerfunn: 1 ind. på Lågen 16.06.1996.

Horndykker	H, T *	Sjelden hekkefugl i Rykkhustjønnna, hvor reir med rugende fugl ble funnet 09.06.1997, men som ble spolert av flom få dager senere. 1 ad ble sett på samme hekkeplass våren 2018, hvor 4 årsunger ble konstatert 20.07. samme år. I perioden 1999 - 2021 er arten sett 5 år på vårtrekket, alle ganger 1 - 2 ind. På høsten er 1 ind. påvist i 1976, 1996 og 1999.
Storskarv	S **	Sjelden gjest på våren og sommeren med få funn fram til august måned. Ses daglig over ei lengre periode på høsten med observasjoner fram til 09.11. (2018). Antallet har vært økende i de senere årene. Største noterte antall er 36 ind. 28.08.2021.
Egretthege	S *	Svært sjelden streifgjest; 1 ind. i Rykkhustjønnna 18.08. - 21.08.2021.
Gråhege	S **	Ses regelmessig på matsøk i hele sommerhalvåret, med Rykkhusumpen som kjerneområde. Største dagsobservasjon vår, sommer og høst er hhv. 12 ind. (2001), 7 ind. (2015) og 23 ind. (2002). Sjelden vintergjest med 2 ind. 03.12.2000.
Havørn	S *	Sjelden streifgjest vår, høst og vinter, som har blitt hyppigere å se i de senere årene. På våren er den registrert i 2002, 2008, 2016, 2019 og 2021, på høsten i 2010, 2012 og 2018 og på vinteren i 2000. Alle ganger 1 ind.
Sivhauk	S *	Svært sjelden streifgjest med følgende observasjoner: 1 hunnfugl i Rykkhusumpen 07.05., 14.05. og 20.05.2000 og 1 hunn samme sted 28.04.2001. På høsten 1 ind. 28.08.2021.
Myrhauk	T *	Sjelden trekkgjest på våren med en registrert hann 16.05.1995, 1 hunn 07.05.2000, 1 hann 15.04.2003, 1 hann 21.04.2017 og 1 hann 20.05.2020.
Hønehauk	S *	Trolig nokså regelmessig på næringssøk, selv om det er gjort få observasjoner. Senest notert høsten 2016.
Spurvehauk	S **	Enkeltind. ses jevnlig på næringssøk i området.
Fjellvåk	T *	Sjelden trekkgjest som er sett et fåtall ganger på vårtrekket.
Fiskeørn	T, S *	Fåtallig og uregelmessig på trekk- og næringsstreif med observasjoner av enkeltind. vår, sommer og høst i perioden 1970 - 2010.
Tårnfalk	T *	Trolig årlig trekkgjest, selv om den kun er notert et fåtall ganger på våren.
Dvergfalk	T *	Trolig årlig gjest i trekktida, selv om det foreligger få observasjoner vår og høst.
Lerkefalk	S *	Svært sjelden streifgjest med observasjon av 1 ind. 13.08.2011.
Vandrefalk	S *	Fast hekkeplass i nærheten. Besøker trolig området jevnlig på næringssøk, selv om det er gjort få observasjoner.
Myrrikse	S *	Svært sjelden gjest med ett funn i Rykkhusumpen; 1 ind. hørt 19.07.2002.
Sivhøne	(H), T, S *	Tidligere fast hekkefugl i Rykkhustjønnna, men forsvant som hekkefugl etter bygging av flomverk i vestenden av området i 1983. I de etterfølgende årene ble 1 ind. sett i dette området på forsommeren 1989, samt 1 - 2 ind. våren 1999, 2001, 2004 og 2009, men uten hekkeindikasjon. Arten er ikke registrert etter 2010, da 1 ad. ind. ble sett i kantsonen av Lågen 16.10.2010.

Sothøne	H **	Tilnærmet fast hekkefugl i Rykkhusumpen i perioden 1975 - 2018, og arten var i en lang periode en karakterart for området. Bare for 10 - 20 år siden telte vårbestanden opptil ca. 7 par. Sothønene hadde dårlig ungeproduksjon på grunn av flommer i Lågen, men lot til å «kompensere» noe av dette ved å legge om igjen. Siste vellykkete hekking var i 2016 da 1 ad. ble sett sammen med 1 juv. 18.09. Rugende fugl ble registrert 20.05.2017 og reirbygging i mai 2018. Våren 2019 ble hhv. 2 og 1 ind. sett 24.04. og 24.05. Arten er ikke sett de to siste årene.
Trane	T ***	Fast trekkfugl vår og høst, og bestanden er økende. Området ligger nær inntil en av Innlandets viktigste rasteplasser for trane (Fryavollene - Hundorp) med opptil 658 registrerte ind. på høsten (2020). De største flokkene er sett i Rykkhusumpen hvor største dagsobservasjon på våren og høsten er hhv. 51 ind. (2001) og 190 ind. (2011).
Tjeld	T, S *	Sjelden og fåtallig trekk- og streifgjest, hvor 1 - 2 ind. er registrert på våren i årene 1963, 1994, 1997, 2012, 2019 og 2020. Ett sommerfunn er gjort i Rykkhusumpen; 1 ind. 11.06.1989.
Dverglo	h, T, S *	Mulig hekkefugl i de seneste årene. Ses også i beskjedent antall i trekktida, men ikke årlig. Følgende observasjoner kan indikere hekking/hekkeforsøk: 1 par 27.07.2003, hhv. 1 og 2 ind. 06.06. og 08.06.2015, 2 - 3 ind. i perioden 29.04. - 13.05.2021, samt 1 par 22.07. samme år. I trekktida på våren er arten sett i 6 år i perioden 1982 - 2021. På høsten 1 ind. 26.08. og 03.09.2002.
Sandlo	T *	Fåtallig og uregelmessig på trekk vår og høst. På våren er 1 - 4 ind. sett i 5 år i perioden 1999 - 2021, på høsten 1 ind. i 7 år siden 2001.
Heilo	T *	Ses sporadisk på trekk i lite antall vår og høst. På våren bare 1 ind. i mai i 2010 og 2013, på høsten 1 - 2 ind. i årene 2008, 2012 og 2013.
Vipe	(h), T **	Mulig hekkefugl ved Rykkhusumpen for noen ti-år tilbake. Har vært årviss å se på trekket, men i sterkt minkende antall i de seneste ca. 10 årene. I tidsperioden 1976 - 2008 er det på våren registrert flokker på mellom 50 - 81 ind. I de siste 10 årene har høyeste dagsobservasjon variert mellom 4 - 25 ind. På høsten er opptil 14 ind. registrert (1998). Fra de 10 siste årene er bare to høstobservasjoner kjent (1 ind. i 2014 og 2021).
Dvergsnipe	T *	Svært sjelden trekkgjest med bare ett høstfunn; 2 ind. 15.09.2001.
Temmincksnipe	T *	Svært sjelden og fåtall trekkgjest med to observasjoner på våren: 1 ind. 11.05.2009 og 1 ind. 20.05.2020.
Myrsnipe	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest vår og høst. På våren er 1 - 4 ind. sett i 4 år i perioden 1981 - 2021, på høsten 1 - 3 ind. i 7 år siden 1998.
Brushane	T *	Sjelden og fåtallig trekkgjest vår og høst, som er i sterk tilbakegang. I 1970-årene ble det registrert brushaneleik i Rykkhusumpen under vårtrekket. Samme sted er den omtalt som årlig (1 - 3 ind.) i perioden 1978 - 1981, men hvor vi bare har kjennskap til 1 hann i mai 1979 og 2 hunner 16.05.1981. Ellers minst 10 ind. 17.05.1988, 2 ind. (hann og hunn) 14.05.1994 og 1 hunn 13.05. og 15.05.2000. På høsten er 1 - 3 ind. registrert følgende ganger i kantsonen av Lågen: 1 ind. 17.08.1999, 13.08.2011 og 27.08.2021, samt 3 ind. 31.08. og 01.09. samme år.

Kvartbekkasin	T **	Fåtallig, men trolig årlig trekkgjest på senhøsten i sumpområdet på sørsida av Lågen vest for Hundorp bru. Siden 2002 er 1 - 3 ind. registrert her i 13 år, hovedsakelig fra slutten av september til sist i oktober. I den milde vinteren 2000/2001 hadde 1 ind. tilhold i området fram til midten av januar.
Enkeltbekkasin	T ***	Regelmessig trekkgjest vår og høst, som er krevende å registrere. Derfor foreligger få gode opptellinger. Arten er i generell tilbakegang. Den største dagsobservasjonen på våren er gjort i Rykkhusumpen med 25 ind. 18.04.2015. På høsten er høyeste noterte antall 16 ind. 09.10.2016.
Rugde	T *	Sjelden trekkgjest med bare tre vårobservasjoner av enkeltfugler. I den milde førjulsvinteren i 2000 ble 1 ind. registrert så sent som 03.12.
Småspove	T *	Fåtallig trekkgjest, der 1 - 3 ind. er registrert følgende ganger på våren: 1 ind. 17.05.1988, 2 ind. 24.04.1999, 2 ind. 09.05.2020 og 3 ind. 17.05.2020.
Storspove	(H), T ***	Hekket tidligere ved Rykkhusumpen, hvor det ikke har vært indikasjoner på hekking siden 2005. Opptrer regelmessig på vårtrekket med største dagsobservasjon på 52 ind. 28.04.2020. Er ikke registrert på høsten.
Sotsnipe	T *	Fåtallig og svært sjelden trekkgjest med 1 - 2 ind. registrert på vårtrekket følgende ganger: 2 ind. 19.05. og 20.05.1979, 2 ind. 14.05.1985 og 1 ind. 03.05.1999.
Rødstilk	h, T **	Mulig hekkefugl ved Rykkhusumpen, hvor det er gjort mange sommerobservasjoner. Ses årlig i mindre antall i trekktida på våren, med 14 ind. som største dagsobservasjon (2010). På høsten er bare enkeltfugler registrert i august måned.
Gluttsnipe	T ***	Årlig trekkgjest med størst antall på våren; her med 27 ind. 14.05.1978 som største dagsobservasjon. På høsten er bare 1 - 2 ind. registrert i august måned.
Skogsnipe	T **	Årlig, men fåtallig trekkgjest på våren. Ses vanligvis i antall på mellom 1 - 3 ind. i april/mai. Største enkeltobservasjon: 5 ind. 29.04.2014.
Grønnstilk	T ***	Årlig trekkgjest på våren med størst antall i Rykkhusumpen, hvor opptil 30 ind. er registrert i midten av mai (2010). Mer uregelmessig på høsten med antall på 1 - 3 ind.
Strandsnipe	H, T **	Fåtallig hekkefugl, som ses regelmessig i hele sommerhalvåret. I 2015 ble 1 par sett med en unge 27.06. Opptrer sjelden i større flokker på trekket, men opptil 30 ind. er registrert i mai måned (2010). På høsten ses vanligvis mellom 1 - 4 ind. i august og første halvdel av september.
Svømmesnipe	T *	Svært sjelden trekkgjest på våren med tre observasjoner i Rykkhusumpen; 1 ind. 24.05.1999, 3 ind. 23.05.2005 og 2 ind. 28.05.2005.

Hettemåke	(H), T **	Første hekkefunn i Rykkhusumpen ble gjort så tidlig som i 1958 (1 par). Her hekket også 1 par i 1959 og 1960. Lokaliteten ble dårlig undersøkt i de påfølgende årene, men i 1981 ble det konstatert 5 - 7 hekkende par. Trolig hekket den også i noen etterfølgende år. Av observasjoner som indikerer dette nevnes ca. 10 ind. 30.05.1987, "stort antall" 04.05.1989 og min. 20 ind. 17.05.1993. Tidligere var hettemåka en vanlig art på vårtrekket med antall på opp mot 48 ind. i slutten av april 1979. Arten er i markert tilbakegang og er siden 2015 bare registrert med 2 ind. i årene 2017, 2019 og 2020. Høstfunn er ikke gjort de siste par ti-årene.
Fiskemåke	T, S ***	Opptrer regelmessig på trekk og næringsstreif i varierende antall i hele sommerhalvåret, men uten indikasjon på hekking. På våren sees vanligvis noen ti-talls ind. i april og mai med ca. 50 ind. som største enkeltobservasjon (2009). På sommeren og høsten er bare et fåtall ind. registrert. I den milde førjulsvinteren i 2000 ble 1 ind. observert så sent som 01.12.
Sildemåke	S *	Sjelden streifgjest vår og sommer med 1 - ca. 7 ind. følgende 4 dager: 1 ind. 07.06.200, 2 ind. 23.05.2002, ca. 7 ind. (i blanding med svartbak) 12.06.2015 og 2 ind. 03.05.2020.
Gråmåke	S ***	Årlig streifgjest i hele sommerhalvåret med økende antall i de senere årene. Største noteringer vår, sommer og høst er hhv. 12 ind. (2010), 35 ind. (2015) og 172 ind. (2016).
Svartbak	S *	Sjelden streifgjest i sommerhalvåret. På våren 1 ind. i 1978 og 2015, på sommeren opptil ca. 7 ind. (2015) og på høsten opptil 2 ind. (2016).
Krykkje	S *	Svært sjelden gjest med ett vinterfunn; 1 ind. 04.12.2011.
Makrellterne	S *	Svært sjelden gjest med bare ett sommerfunn; 2 ind. i Rykkhusumpen 13.07.2002.
Ringdue	H, T, S ***	Hekkefugl i flommarksskogen, hvor det er gjort flere reirfunn. Ellers tallrik på trekket vår og høst, men med mangelfulle notater om antall. Største innrapporterte flokk er ca. 140 ind. i midten av april 2018.
Tyrkerdue	S *	Svært sjelden på næringsstreif ved Rykkhusumpen i sommerhalvåret, hvor 2 ind. er notert tre ganger på våren og sommeren 1978. Arten hekker i nærområdet (Sør-Fron sentrum).
Gjøk	h, T *	Et fåtall sommerobservasjoner kan indikere hekking. Ellers noen få observasjoner av enkeltind. i trekktida.
Kattugle	h	Mulig hekkefugl. Ett ind. ble hørt sør for Rykkhustjønnen 20.05.2017.
Jordugle	T *	Svært sjelden trekkgjest som er sett en gang i Rykkhusumpen; 1 ind. 06.05.1978.
Tårnseiler	S ***	Vanlig å se på næringsøk fra slutten av mai til sist i august.
Vendehals	(h) *	Har muligens hekket ved Rykkhusumpen i enkelte år. Arten synes å være i tilbakegang og er ikke registrert i området etter 2006.
Gråspett	S *	Sjelden streifgjest med bare en observasjon på våren; 1 ind. ved Rykkhusumpen 13.05.2005.
Grønnspekk	S **	1 - 2 ind. blir sett jevnlig vår og høst, men uten indikasjon på hekking.
Svartspett	S *	Enkeltind. ses nå og da på næringsøk i høstmånedene.
Flaggspekk	H, S **	Funnet hekkende ved Rykkhusumpen. Et fåtall ind. ses ellers regelmessig på næringsstreif til alle årstider.

Hvitryggspett	S *	Svært sjelden streifgjest med artstypiske hakkemerker på forfalne gråortrær våren 1989. På denne tiden hadde arten fast tilhold i et større lauvskogområde ved Hjetlund bare ca. 1 km lenger nordøst.
Dvergspett	H, S **	Ses regelmessig i flommarksskogen, spesielt på våren, hvor bl.a. 1 par var i gang med uthakking av reirhull i begynnelsen av mai 2009.
Sanglerke	(h) *	Hekket trolig tidligere i jordbrukslandskapet mellom Rykkhusumpen og Lågen, hvor 1 syngende ind. bl.a. ble registrert 11.06.1978. Arten er i tilbakegang og er senere ikke registrert i området.
Sandsvale	T, S **	Regelmessig trekkgjest vår og høst, men med manglende notater om antall. Opptrer også regelmessig på matsøk i sommerhalvåret, spesielt i Rykkhusumpen, hvor det i 2015 ble observert ca. 25 ind. i juni måned.
Låvesvale	T, S ***	Vanlig på trekk og næringssøk. Antall på ca. 50 ind. er notert våren 2009 og 2013. Hekker i nærområdet.
Taksvale	T, S ***	Vanlig på trekk og næringssøk, men er i likhet med de andre svaleartene betydelig underrapportert.
Trepiplerke	h *	Trolig hekkefugl i kantsonen av området, bl.a. har 1 par vist hekkeadferd ved Rykkhusumpen i årene 1978, 2017 og 2020. Arten opptrer regelmessig i trekktida, men pga. stor forvekslingsfare med heipiplerke er den betydelig underrapportert.
Heipiplerke	T ***	Årviss og vanlig på trekket vår og høst, men tilfredsstillende optellinger mangler.
Gulerle	T ***	Underarten sårle (<i>Motacilla thunbergi</i>) opptrer regelmessig på vårtrekket, spesielt ved Rykkhusumpen hvor flokker på opptil 20 ind. er notert (2009). Registreringer på høsten mangler. Underarten sørlig gulerle (<i>Motacilla flava</i>) er en svært sjelden gjest med to funn i Rykkhusumpen; 1 hann 13.05.1998 og 1 ind. 13.05.2001.
Vintererle	T **	Fåtallig trekkgjest, som på våren er sett nesten årlig siden 1994, men bare med 1 - 2 ind. På høsten er enkeltfugler kun rapportert et par ganger (1999 og 2009).
Linerle	h, T ***	Mulig hekkefugl som ses i stort antall under trekket, spesielt på våren. Her med 60 - 100 ind. i Rykkhusumpen som største antall (mai 1979). På høsten er inntil 21 ind. rapportert (august 2021). Underarten svartryggerle (<i>Motacilla yarrellii</i>) er svært sjelden og er sett en gang i trekktida på våren; 1 ind. vest for Hundorp bru 08.04.2021.
Sidensvans	S *	Uregelmessig streifgjest, som bare er registrert i området et par ganger på høsten med opptil 12 ind. (november 2001).
Fossefall	S *	Et fåtall ind. ses jevnlig langs Lågen vår og høst. I milde vintrer – som i 2000 – ble 3 ind. sett så sent som 12.12. Arten hekker i nærområdet.
Gjerdsmett	h, T *	Sannsynlig hekkefugl i flommarksskogen, hvor et fåtall ind. registreres jevnlig i sommerhalvåret. I 2000 ble 1 ind. sett så sent som 03.12.
Jernspurv	h, T **	Sannsynlig hekkefugl, som ses regelmessig i sommerhalvåret i lite antall, og som også opptrer på trekket vår og høst.
Rødstrupe	H, T ***	Fast hekkefugl som ses regelmessig gjennom hele sommerhalvåret. Er også en vanlig art i trekktida vår og høst.
Rødstjert	T, S *	Sjelden gjest, som ses mer regelmessig i nærområdet. Ved Rykkhusumpen er syngende hann påvist et par ganger i mai (2011 og 2017), men uten hekkeindikasjon.
Buskskvett	H *	Ustabil hekkefugl ved Rykkhusumpen, hvor 1 par viste tydelig hekkeadferd i juni 1978 og 1981 og hvor det trolig ble påvist et ungekull (5 ind.) 12.08.2018. Ellers er et fåtall ind. registrert i vårperioden.

Steinskvett	(h), T *	Har trolig hekket ved Rykkhusumpen, der 1 ind. varslet 19.06.2002. Ellers er 1 - 2 ind. registrert et fåtall ganger på vår- og høsttrekk.
Svartrost	H, T ***	Fast hekkefugl, som observeres jevnlig i hele sommer-halvåret, likevel med flest observasjoner i trekkida vår og høst.
Gråtrost	H, T ***	Hekker ved Rykkhusumpen og trolig også andre steder i området. Opptrer i til dels store flokker på trekket vår og høst.
Måltrost	T **	Regelmessig trekkgjest, men i relativt beskjedent antall. Arten blir ofte oversett og er av den grunn betydelig underrapportert.
Rødvingetrost	H, T ***	Fast hekkefugl med flere syngende hanner hver vår. Småflokker ses jevnlig sammen med andre trostearter på trekket.
Gulsanger	h *	Antatt hekkefugl som trolig opptrer årlig. 1 syngende hann er registrert ved Rykkhusumpen på forsommeren i årene 1989, 2005, 2015 og 2021. I et par andre områder ble hhv. 1 og 2 hanner funnet syngende i 2015 og 2020.
Munk	H, T **	Fast hekkefugl med bl.a. dokumentert hekking ved Rykkhusumpen i årene 1978 - 1981. Opptrer også regelmessig i trekkida vår og høst i hele området.
Hagesanger	H, T **	Påvist hekkende ved Rykkhusumpen i årene 1978 - 1981. Selv om lite er innrapportert, antas arten å hekke på egnete biotoper også andre steder i området. Likeså er det grunn til å anta at den opptrer regelmessig på trekk vår og høst.
Møller	H, T *	Sjelden og uregelmessig hekkefugl, som ble påvist hekkende (reirfunn) ved Rykkhusumpen i 1979. Senere er syngende hanner påvist i 1987 og 1993. Opptrer trolig i beskjedent antall i trekkida vår og høst.
Tornsanger	h *	Sjelden gjest med observasjon av 1 syngende hann ved Rykkhusumpen i 1977, som kan indikere hekking.
Gransanger	H, T ***	Regnes som fast hekkefugl med en lang rekke syngende hanner (med permanent revirhevdning) på våren og forsommeren. Opptrer også vanlig på trekk, og kan ses i området fram mot midten av oktober måned.
Løvsanger	H, T ***	Hekkefugl som opptrer vanlig i hele sommerhalvåret, og som også er tallrik i trekkida vår og høst.
Fuglekonge	S *	Sjelden streifgjest som bare er påvist en gang; 1 ind. ved Rykkhusumpen 02.11.2014. Det antas at arten opptrer nokså regelmessig i området, spesielt på senhøsten.
Gråfluesnapper	H, T **	Funnet hekkende ved Rykkhusumpen i 2001, hvor den er observert flere ganger på våren og forsommeren. Hekker trolig også andre steder i området og er ellers en regelmessig gjest i trekkida vår og høst.
Svart hvit fluesnapper	H, T **	Påvist hekkende ved Rykkhusumpen, og syngende hanner andre steder i området tyder på en liten hekkebestand. Ses i relativt lite antall i trekkida vår og høst.
Stjertmeis	h, S **	1 par i egnet hekkebiotop ved Rykkhustjønnen våren 2004 tydet på hekking. Ellers er arten sett på næringsstreif et fåtall ganger på høsten med flokker på opptil 12 ind.
Granmeis	S **	Ses nå og da i lite antall på næringsstreif, spesielt høst og vinter.
Svartmeis	S *	Streifgjest i lite antall som bare er notert et fåtall ganger innenfor området.

Blåmeis	H, S ***	Hekkefugl som ses jevnlig på næringsøk gjennom hele året.
Kjøttmeis	H, S ***	Hekkefugl som opptrer vanlig hele året.
Spettmeis	h, S **	Ses jevnlig på næringsøk, spesielt ved Rykkhusumpen, hvor det har vært mistanke om hekking. Arten hekker regelmessig i nærområdet.
Varsler	T *	Sjelden trekkgjest med følgende to funn: 1 ind. 01.10.2011 og 1 ind. 16.04.2012.
Nøtteskrike	S **	Vanlig, men relativt fåtallig på næringsstreif om høsten. Ses sjelden i de andre årstidene.
Skjære	h, S ***	Mulig hekkefugl i kantsonen av området. Er ellers vanlig å se hele året.
Kaie	S **	Ses til alle årstider i nærområdet, særlig rundt bebyggelsen på Hundorp. Få observasjoner er gjort i utredningsområdet.
Kråke	H, S ***	Hekkefugl. Vanlig i hele området til alle årstider, til dels i store flokker utenom hekketida.
Ravn	S **	Ses jevnlig til alle årstider, men sjelden i større antall enn 5 ind.
Stær	(h), T **	Usikkert om arten har hekket i området. Var tidligere vanlig i trekk-tida vår og høst med flokker opp mot ca. 100 ind., men er nå i markert tilbakegang. Den ble sist registrert i området våren 2017 med opptil 10 ind.
Pilfink	S **	Småflokker ses nå og da i kantsonen mot Lågen ved Hundorp bru.
Bokfink	H, T ***	Hekkefugl som er vanlig å se gjennom hele sommerhalvåret. Er også tallrik i trekk-tida vår og høst.
Bjørkefink	(h), T ***	Eldre indikasjon på hekking ved Rykkhusumpen i 1978. Ellers en vanlig trekkgjest vår og høst.
Grønnfink	H, S ***	Funnet hekkende ved Rykkhusumpen i 1978. Ses ellers fåtallig på næringsstreif i store deler av året.
Stillits	S *	Observeres jevnlig i nærområdet og 1 - 2 ind. er et fåtall ganger sett på streif i området på våren og sommeren.
Grønnsisik	S ***	Observeres på næringsøk hele året, men er vanligst å se på høsten. Noen ganger i flokker på mange ti-talls ind.
Tornirisk	h *	Sjelden gjest med noen observasjoner av syngende hanner ved Rykkhusumpen, senest i 2020. Er også observert i området på høsten.
Gråsisik	S ***	Ses regelmessig på næringsøk/streif på høsten og i hele vinterhalvåret. Kan opptre i flokker på over 100 ind.
Grankorsnebb	S *	Uregelmessig streifgjest. Største observasjon er 5 ind. 16.10.2010.
Rosenfink	(h) *	Sjelden gjest som ikke er påvist siden 2005, men som tidligere kan ha hekket i området. Følgende observasjoner foreligger: 1 par 30.05.1987, 1 syngende hann 17.06.1989, 29.05.1995, 01.06.1999 og 05.06.2005.
Dompap	S ***	Regelmessig streifgjest, særlig høst og vinter da næringsøkende flokker på 5 - 20 ind. er nokså vanlig.
Lappspurv	T *	Svært sjelden trekkgjest med bare en vårobservasjon av 1 ind. ved Rykkhusumpen en dag i mai 1980.
Gulspurv	H, S ***	Hekkefugl med fast tilhold hele året. Utenom hekketida sees mindre flokker på næringsøk, særlig om høsten.
Sivspurv	H, T ***	Fast hekkefugl og en av karakterartene for området. Også vanlig i trekk-tida vår og høst.
SUM: 149 arter		

Kvartbekkasin vest for Hundorp bru 14.11.2021. En fåtallig, men trolig årlig trekkgjest på senhøsten.
Foto: Bjørn Roar Løkken.

Rødlisterarter

Tabell 2. Forekomst av rødlistede fuglearter (Artsdatabanken 2021) i våtmarksområdene vest for Hundorp bru pr. 01.12.2021.

<u>Rødlisterkategorier:</u>	<u>Tegnforklaring forekomst:</u>
CR: Kritisk truet EN: Sterkt truet VU: Sårbar NT: Nær truet	H: Hekking påvist, eller adferd som bekrefter hekking. (H): Eldre hekkefunn. Uvisst eller tvilsomt om arten fortsatt hekker. h: Indikasjon på hekking. (h): Eldre indikasjon på hekking. T: Opptrer i trekktida, vår og høst. S: Streifgjest uten tegn til hekking. *** : Forekommer regelmessig og vanlig i aktuelt habitat. ** : Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig. * : Forekommer sporadisk og fåtallig.

Art	Rødlisterstatus	Forekomst
Vipe	CR	(h), T **
Hettemåke	CR	(H), T **
Taigasædgås	EN	T *
Knekkand	EN	T *
Bergand	EN	T *
Dvergdykker	EN	T *
Myrhauk	EN	T *
Myrrikse	EN	S *
Storspove	EN	(H), T ***
Krykkje	EN	S *
Makrellterne	EN	T *
Lappspurv	EN	T *
Stjertand	VU	T, S **
Skjeand	VU	T *
Ærfugl	VU	S *
Svartand	VU	T *
Sjørørre	VU	T *
Lappfiskand	VU	T *
Horndykker	VU	H, T *
Hønsehauk	VU	S *
Fiskeørn	VU	T, S *
Sivhøne	VU	(H), T, S *
Sothøne	VU	H **
Dverglo	VU	h, T, S *
Brushane	VU	T *
Fiskemåke	VU	T, S ***
Gråmåke	VU	S ***
Sandsvale	VU	T **
Granmeis	VU	S **
Grønnefink	VU	H, S ***
Gulspurv	VU	H, S ***
Snadderand	NT	T, S *

Havelle	NT	T *
Storskarv	NT	S **
Sivhauk	NT	S *
Lerkefalk	NT	S *
Tjeld	NT	T, S *
Heilo	NT	T *
Småspove	NT	T *
Rødstilk	NT	h, T **
Svømmesnipe	NT	T *
Tyrkerdue	NT	S *
Gjøk	NT	h, T *
Tårnseiler	NT	S ***
Sanglerke	NT	(h) *
Taksvale	NT	T, S ***
Stær	NT	(h), T **
Rosenfink	NT	(h) *
SUM: 48 arter		

Oppsummert

Totalt er 149 fuglearter observert i området. Av disse er 67 vannfugler (svaner, gjess, ender, dykkere, skarver, hegrer, rikser, vade-, alke- og måkefugler). 33 arter er dokumentert hekkende, mens 23 andre arter er sannsynlige/mulige hekkefugler.

Hele 48 av de registrerte fugleartene står oppført på den nasjonale rødlista

(Artsdatabanken 2021). Dette er et svært høyt tall for en våtmarkslokalitet av denne størrelse, og bekrefter således lokalitetens høye verneverdi. Av rødlisteartene er 2 arter i kategorien *Kritisk truet* (CR), 10 arter *Sterkt truet* (EN), 19 arter *Sårbar* (VU) og 17 arter *Nær truet* (NT). 14 rødlistearter er påvist hekkende/antatt hekkende.

Litteratur

Artsdatabanken (2021, 24. november). Norsk rødliste for arter 2021.

Fremstad, E. 1985: Flerbruksplan for vassdrag i Gudbrandsdalen. Botaniske undersøkelser 1. Inventering av flommarkene langs Lågen. Økoforsk rapport 1985-3.

Fylkesmannen i Oppland 1982: Utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke. 128 s.

Haftorn, S. 1971: Norges Fugler. Universitetsforlaget. 862 s.

Høitomt, G. og Opheim, J. 2014: Våtmarker vest for Hundorp bru og ved Hundorpvollen, Sør-Fron kommune. Biologisk mangfold. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 12, 2014. 50 s.

Høitomt, G. og Opheim, J. 2021: Våtmarksområdene vest for Hundorp bru, Sør-Fron. Vurdering av kompensasjonsareal. Rapport om naturtyper og artsmangfold. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport nr. 61, 2021. 36 s.

Larsen, B. H. og Fjeldstad, H. 2009: Ny E6 på strekningen Ringebu sør til Frya. Konsekvensutredning på tema naturmiljø. Miljøfaglig Utredning. Rapport 2009: 9

Opheim, J. 2003: Fugleobservasjoner i våtmarksområdene ved Hundorp, Sør-Fron kommune. Rapport 80 s.

Skuterud, H. 1978: Våtmarksundersøkelsene i Oppland 1978. Rykhussumpene i Sør-Fron kommune. 16 s.

Styremøte på Dokka 29. september 2021. Referat

Tilstede: Geir Høitomt, Annbjørg Backer, Jon Opheim, Per Bådshaug, Ragnar Ødegård og Margaret M. Eggen.

Saksliste:

1/21 Referatsaker.

- Referat fra forrige styremøte på Dokka 09.12.2020.
- Referat fra NOF sentralstyremøte 28.11.2020.
- Referat fra NOF sentralstyremøte 13.03.2021.
- Årsmøte i NOF, avd. Oppland ble avviklet digitalt via Teams 17.03. God oppslutning med 22 deltakere.
- Referat fra styremøte i FNF Innlandet 05.05.
- Årsmøte FNF 23.05. Ble avholdt digitalt på Microsoft teams.
- Nordisk Kongeørnsymposium i Rendalen i oktober 2021, som vi har støttet med kr. 20 000,-, blir utsatt til neste år pga. koronasituasjonen.
- Anne Gri og Geir har vært sentrale rettledere i Dokka videregående skole sitt prosjekt "Naturarven – biologisk mangfold i Dokkadeltaet" som i år strakk seg over ei uke i slutten av mai, med 30 – 40 elever hver dag.
- Søknad om driftsstøtte fra NOF Sel og Ottadalen lokallag. Kr. 5000,- er innvilget.
- Søknad om driftsstøtte fra NOF Hadeland lokallag. Kr. 5000,- er innvilget.
- Viltfondssøknader.
 - 1) Kartlegging av fjellhekkende vadefugl, først og fremst svømmesnipe, myrsnipe og temmincksnipe. Som grunnlag for kartleggingen er det valgt ut 17 referanseområder, hvor det foreligger en del data fra tidligere år. Vi har mottatt tilsagn om inntil kr. 30 000,- til gjennomføring av prosjektet.
 - 2) Søknad om bestandsovervåking av fjellmyrløper. Søknaden ble avslått.
 - 3) Overvåking av vannfugl i rike vannmiljøer i Oppland. Omsøkt tilskudd kr. 20 000,-.
 - 4) Fugleturer i Oppland – søknad om tilskudd til friluftaktiviteter i 2021. Vi har bare søkt om kr. 5000,- da vi fikk overført kr. 9700,- til bruk i 2021 (av et tilskudd på kr. 15 000,- for 2020). Dette har sammenheng med få gjennomførte tiltak i 2020 pga koronasituasjonen.
- Henvendelse fra et mulig nytt medlem med spørsmål om bl.a. deltakelse i noen av våre registreringsprosjekter. Annbjørg har svart.
- Innvilget søknad *Oppdrag fuglekasse 2021*, jf. eget tilsagnsbrev.
- Oppsummering av møte mellom Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og FNF-Innlandet om forvaltningsplan for Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende verneområder.
- Søknad fra Even Dehli om innkjøp av klattersporer og stålslynge til bruk ved ringmerking av rovfugler som hekker i trær. Søknaden på kr. 6960,- er innvilget med noen vilkår, bl.a. en «utleieordning» for andre foreningsmedlemmer.
- Søknad fra Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS om støtte til etablering av Ornitologisk Stasjon Odnnes. Vi har bevilget kr. 30 000,- til nødvendig utstyr knyttet til ringmerking.
- Søknad fra Randsfjordmuseet v/Finne Audun Grøndahl om tilskudd til flyttbar info-monter om åkerrikse, kostnadsberegnet til ca. kr. 87 000,-. Monteren, som nå er rapportert ferdig, er støttet med kr. 15 000,-.
- E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat. Kopi av klage fra Lågendeltaets Venner om tillatelse til forundersøkelser.
- Medd. fra NOF sentralt om ny fagartikkel om bestandsstørrelse, bestandstrender og bevaring av vadere i jordbrukslandskapet i Norge. Denne er publisert på nett for tidsskriftet «Wader Study.»

- Pliktavlevering til Nasjonalbiblioteket. Etterlyser 1 hefte av Hujon nr. 1, som er sendt.
- Biowet seminar Dokka våtmarkssenter 2021. Margaret Eggen deltok og vil lage et kort referat i Hujon.

2/21 Innkommen post.

- Invitasjon fra Lågendeltaets Venner til paneldebatt om E6 gjennom Lågendeltaet 22.04. De har samtidig søkt NOF om et tilskudd på kr. 5000,-. Vi har allerede bidratt med midler til tidligere arrangement og valgte å avstå. Grunnet bl.a. koronasituasjonen og lite deltakerantall var vi ikke til stede.
- NOF avdeling Rogaland har sendt NOF sekretariatet og styreleder en sak til årsmøtet 2021, med forslag om å innføre en ordning der årsregnskap og økonomiplan (med budsjett/langtidsbudsjett) skal legges fram og godkjennes av årsmøtet, og at det også må etableres et delegasjonsreglement som tydeliggjør hva generalsekretær (eller andre i sekretariatet) har myndighet til å beslutte, hva som tilligger sentralstyret å beslutte og hva som krever årsmøtevedtak. Flere fylkesavdelinger er forespurt om de støtter dette. Vi har svart at dette er en stor og arbeidskrevende sak som vi ikke ønsker å engasjere oss i.
- Steinbrudd Kleivberga i Ringebu. Stadfesting av forslag til planprogram. Vi har tidligere uttalt oss til denne saken vedr. en hekkelokalitet for hønsenhauk.
- Kollstoppen boligområde i Gjøvik. Varsel om oppstart av planarbeid for detaljregulering. Vi har ikke uttalt oss.
- Vålebru i Ringebu. Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid. Vi har ikke uttalt oss.
- Besøksstrategi for Dovre nasjonalpark. Vi har ikke uttalt oss.
- Etablering av lagerplass på parkeringsareal i Fåvang, Ringebu kommune. Høring av dispensasjonssøknad og melding om vedtak. Vi har ikke uttalt oss.
- Tetentunet, Østre Toten. Varsel om oppstart av planarbeid. Vi har ikke uttalt oss.
- Reguleringsplan for Bjugstadmarka næringspark i Gjøvik. Varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram. Vi har ikke uttalt oss.
- Henvendelse fra privatperson om boligbygging i skogområde i Gjøvik. Henvendelsen ble besvart med at vi ikke hadde kjennskap til fuglelivet i området, som allerede var avskoget.
- *Solpark* i Østre Toten kommune. Fra FNF har det kommet en god del informasjon og meningsutvekslinger omkring slike planer, uten at det er sendt noen formelle uttalelser. Planene om solpark er svært arealkrevende.
- Detaljregulering for Goman Kjelstad, Østre Toten. Kunngjøring om oppstart av planarbeid. Vi har ikke uttalt oss.
- Invitasjon til vassdragstreff i Vågå 03.09. – 05.09. NOF, avd. Oppland står her som medarrangør. Margaret Eggen og Per Bådshaug deltok fra oss.
- Arealplan for Lom kommune 2021 – 2030. Kopi av uttalelse fra NOF Sel og Ottadalen lokallag.

- 3/21 Vinterens Hagefugltelling 30. – 31.01. Vi hadde god medieomtale på forhånd og fikk som i tidligere år god deltagelse.
- 4/21 Gulspurv er valgt til «Årets Fugl». I denne forbindelse har NOF sentralt laget en plakat i størrelse 50 x 70 cm som vi har fått tilsendt. Vi håper mange av våre medlemmer har gjort en ekstra innsats med innrapportering av observasjoner.
- 5/21 Ny rødliste for arter. Vi fikk i april oversendt forslag til ny rødliste. Denne lå *åpen* på nettet inntil 02.05., med anledning for kommentarer. Vi har levert en god del bakgrunnsmateriale for flere fuglearter, som det bl.a. er referert til i vurderingene. Den nye rødlista vil trolig bli lansert i november i år.
- 6/21 Registrering og forvaltning av hønsehauk. Søknad om økonomisk støtte, hovedsakelig til dekning av kjøreutgifter i forbindelse med planlagte hogster ved hønsehaukreir. Søknaden ble sendt til Glommen Mjøsen Skog, Viken Skog, Nortømmer og SB skog AS, hver på kr. 15.000,-. Søknaden ble sendt i mars måned. Hittil har det bare kommet svar fra Viken skog, med bl.a. følgende formulering: *Viken Skog SA ser det ikke som sin oppgave å støtte slike registreringer og vil derfor ikke bidra med økonomisk støtte. Vi vil sende purring på svar.*
- 7/21 Frivillig vern av skog – Statsforvalteren i Innlandet. Av 7 områder ligger to i Vestre Slidre (Olberg og Sløtet) og to i Vestre Toten (Kausrudtjernet og Eriksrudtjernet). Vi har støttet verneforslagene.
- 8/21 Familiedag på Kittilbu i regi av Randsfjordmuseet 06.06. Vi stilte med 3 personer, der vi hadde fuglekassesnekring, rundtur for å se og høre på fugler og besøk i «fugleskjulet» ved Kittilbutjernet. 22 deltakere, hvorav 7 barn som snekret Fuglekasser (*Oppdrag fuglekasse 2021*).
- 9/21 Reguleringsplan for Fennatjønnen hyttegrend i Ringebu – høring. Vi har levert felles uttalelse med Naturvernforbundet i Oppland og påpekt uakseptabel nærhet til Fennatjønnen, som har et rikt fugleliv, bl.a. rødlistearten sjøorre (VU). Globalt står denne arten som sterkt truet (EN). Som et minstekrav har vi bedt om at 4 tomter mot tjernet tas ut av planen.
- 10/21 Dispensasjonssak om utbygging av naust i Refjell-området i Sel. Med henvisning til mange registrerte rødlistede fuglearter i Artskart har Statsforvalteren i Innlandet bedt om en vurdering av fuglelivet i området, og hvilke arter som kan være spesielt sårbare overfor de omsøkte tiltak. Dette gjaldt spesielt våtmarksfugl. Vår tilbakemelding om dette ble oversendt i februar.
- 11/21 Sel kommune. Høring av planprogram og oppstart av arbeid med revisjon av kommuneplanens arealdel. Vi har sendt felles høringsbrev med Naturvernforbundet i Oppland.
- 12/21 Ulovlig hogst i Lågendeltaet naturreservat. Hogst av store bjørketrær i et område som ifølge skjøtselsplan skal ha fri utvikling ble oppdaget 04.04. Rapport med bilder ble oversendt Statsforvalteren i Innlandet og stoppet samme dag.
- 13/21 Lågendeltaet. Ny E6 forbi Lillehammer. Lillehammer kommunestyre fattet i juni vedtak om offentlig ettersyn av reguleringsplan for 4-felts E6 forbi Lillehammer etter vestsidealalternativet, dvs. tunnel fra Øyresvika sør for Vingnes og fram til ny bruløsning over Lågen ved Våløya/Hovemoen gard. Planforslaget har vært ute på høring. Vi har levert en

felles uttalelse med to velforeninger og ferskvannsbiolog Morten Kraabøl. Totalt sett mener vi at denne løsningen er bedre enn å beholde dagens E6 trase gjennom naturreservatet med de utvidelser som da vil presse seg fram. Det er i denne søre delen av deltaet vi har de absolutt største konsentrasjonene av fugl i trekktida, og foreningen tok i sin tid meget sterk avstand fra dagens E6 trase. Vi har fått stor mediedekning på dette, og diskusjonen har bølget fram og tilbake.

- 14/21 VA-plan Bakkebygde i Etnedal. Høring. Vi har uttalt oss sammen med Naturvernforbundet i Oppland. Vi har spesielt pekt på hensynet til fuglelivet i Langtjeden naturreservat, som blir påvirket av tiltaket.
- 15/21 Oppstart – rullering av forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane. Vi har uttalt oss sammen med Naturvernforbundet i Innlandet. Vi er også med på en mer generell uttalelse fra FNF Innlandet.
- 16/21 Vindkraftpark ved Røknølen i Torsby kommune, Sverige. Det foreligger planer om 57 vindkraftturbiner i grenseområdet til Norge. Vi er med på en FNF uttalelse mot disse planene.
- 17/21 Trettenstryka fuglefredningsområde i Øyer. Tillatelse fra statsforvalteren i Innlandet til geotekniske grunnundersøkelser – Nye Veier AS. Vi ser svært alvorlig på en slik tillatelse som kan «rydde vei» for en utvidelse av E-6 ut i fredningsområdet og dermed ødelegge de sentrale delene av dette viktige overvintringsområdet for vannfugl. Vi har klaget på vedtaket.
- 18/21 Tiltaksplan for skog- og tre sektoren i Innlandet. Sammen med NOF, avd. Hedmark har vi levert en lengre uttalelse der vi peker på en rekke svakheter ved det utkastet som er lagt fram for høring.
- 19/21 Langsua nasjonalpark er 10 år. I den forbindelse ble NOF, avd. Oppland invitert til en markering på Kittilbu helga 11.09. – 12.09., med ønske om fugleguiding. Margaret Eggen, Jon Opheim og John Apeland deltok og guidet hhv. 15 og 5 personer de to dagene.
- 20/21 Jettlia hyttefelt i Vågå. Gjennom kommuneplanens arealdel 2017 – 2027 er et område på 242 dekar avsatt til bygging av fritidsbebyggelse. Ei detaljreguleringsplan med 70 høystandard hytter er lagt ut på høring. Med denne utbyggingen tas det «hull» på et nytt og relativt lite berørt område opp mot snaufjellet. Området har store naturkvaliteter og nærhet til bl.a. viktige hekkeplasser for rovfugl/ugler. Planene har møtt en del lokal motstand. Vi og lokallaget i Sel og Ottadalen har – sammen med Naturvernforbundet uttalt oss mot denne saken.
- 21/21 Utbygging av Bygdin Høyfjellshotell i Vang. Utbyggingen ser ut til å kunne berøre et viktig hekkeområde for bl.a. fiskemåke (*nær truet*). Dette er påpekt av oss, og mye tyder på at dette blir hensyntatt.
- 22/21 Oppdyrking på Storhøliseter i Nord-Fron. I sommer fikk vi - via NOF sentralt - en rapport om omfattende oppdyrking på ei av setrene i området, bare 150 m fra en av våre største dobbeltbekkasinleiker. Både Geir, Jon og Ragnar har vært på befaring. Med over 30 steinrøyser spredt over hele arealet, i tillegg til en svær steintipp i kanten av området, er det vanskelig å forstå at dette kan tillates i et landskapsvernområde. Vi har tatt saken opp med Nasjonalparkforvaltningen. Oppfølging er nødvendig, og saken har stor prinsipiell betydning, spesielt med tanke på presedensvirkning. Vi vil etterspørre vedtak i saken og ta en ny befaring.

- 23/21 Melding om oppstart av verneprosess for Rykkhustjønn naturreservat i Sør-Fron. Kompensasjonsareal for mulig ny E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat. Høringsfrist 17.10. Vi sender svarbrev om at vi støtter verneforslaget. Området er viktig for fugl og naturmangfoldet generelt.
- 24/21 Planlagt hogst ved aktiv hønsehauklokalitet sør i Øyer kommune. Nøyaktig posisjon på alle 3 reirplassene er oversendt Glommen Mjøsen Skog. Hogsten ble flyttet til et annet område på eiendommen.
- 25/21 Planlagt hogst ved en aktiv hønsehauklokalitet nord i Øyer kommune. Nøyaktig posisjon på alle 3 reirplassene er oversendt Glommen Mjøsen Skog. Vi er invitert til en befaringsenere i høst.
- 26/21 Vi har sendt rapport til Statsforvalteren om ny hekkelokalitet for hønsehauk i Nord-Aurdal, nytt reirfunn på en kjent lokalitet i Sør-Aurdal, samt hogst tett inntil et reir på en annen kjent lokalitet i Sør-Aurdal.
- 27/21 Vi har sendt rapport til Statsforvalteren om ny hekkelokalitet for hønsehauk i Sel kommune. Grunneier har fått melding om lokaliteten.
- 28/21 Årets registreringsprosjekter. Kort oppsummering. Registreringene har gått som planlagt.
- 29/21 Økonomisk status. Driftskonto: Kr. 56 813,-. Høyrentekonto: Kr. 495181,-.
- 30/21 Etter initiativ fra Margaret er et nytt lokallag på gang for Lillehammer, Øyer og Gausdal. Samlet medlemstall i disse tre kommunene er 67. På grunn av Covid 19 har det vært vanskelig å få til en oppstart i 2021. Det er mer aktuelt å starte opp igjen arbeidet i 2022.
- 31/21 Vi bør planlegge et fellesmøte med lokallagene.
Tid og sted: Dokka, rundt 1. desember
- 32/21 Årsmøte NOF sentralt blir på Værnes i Trøndelag 08.10. – 10.10. Jon deltar. Her blir bl.a. navnsetting av foreningen et sentralt tema.

OPPFORDRING TIL MEDLEMMENE; For de av dere som ikke har gitt opp E- postadressen deres, så oppfordres dere til å sende disse til **Kasserer: Anne Gri Henriksen, Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com.** Dette for at vi skal spare porto til påminnelse om årsmøter, medlemsmøter og turer. Så håper dere tar bryet og utfordringen med å gi beskjed om deres E – post. - Hilsen redaktøren

SISTE NYTT

Av Jon Opheim

01.09. – 31.12.2021

Vi har lagt bak oss en høst og en førjulsvinter med flere overraskelser, først og fremst masseopptreden av konglebit, gråtrost og bjørkefink – noe som kommer tydelig fram i denne rapporten. De to førstnevnte har forsynt seg godt med rognbær som det har vært rikelig av denne høsten, mens bjørkefinken har vært en hyppig gjest på mange forings-plasser. Den snøfattige vinteren har også gjort sitt til at disse artene har hatt bra vilkår. I denne sammenheng må

vi også nevne lomvi, som etter hvert begynner å bli en årviss gjest i våre største innsjøer på senhøsten og utover vinteren, men sjelden i så store antall som i år. Ellers har vi - som tidligere - gjennomført vannfugltellinger i siste halvdel av desember, og her dukker det alltid opp noe spesielt. Mest oppsiktsvekkende denne gangen var nok opptil 5 vipere i Mjøskanten ved Biri og 1 ind. i Lågendeltaet i midten av desember.

Knoppsvane

Det er gjort en rekke observasjoner fra nord til sør i fylket gjennom hele perioden. Når det gjelder vinterobservasjonene inngår disse i vannfugltellingen som blir publisert i et senere nr. av Hujon.

Sangsvane

Store antall:

Vågå: 44 ind. utosen av Vågåvatnet 27.12., **Sør-Fron:** 33 ind. Hundorp naturreservat 28.11., **Vestre Toten:** Observasjoner på Einafjorden: 36 ind. Blili 27.10. og 31.10., 45 ind. ved Bjørnstad 29.10. og 48 ind. (36 ad. og 12 årsunger) Blilisanden 27.11., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 32 og 30 ind. i Dokkadeltaet 14.10. og 18.10.

Kortnebbgås

Årets høsttrekk ble svært beskjedent sammenlignet med mange tidligere år. Årsaken til dette er uklart. I enkelte år har det sett ut til at gåseflokkene har valgt ei mer østlig rute på høsten. Ellers vet vi at deler av trekket foregår nattetid, slik at de er vanskeligere å registrere. Ca. 2700 ind. ble denne høsten observert på direkte sørtrekk med størst antall i perioden 06.10. - 12.10.

(ca. 2200 ind.). Den siste flokken (ca. 90 ind.) ble registrert over Einafjorden i Vestre Toten så sent som 03.11. Området rundt Einafjorden har i mange år vært et attraktivt rasteområde. Her oppholdt det seg i år bare 1 - 9 fugler i tidsrommet 23.10. - 31.10.

Grågås

Lesja: 2 ind. Lesjaleira 04.10., **Lillehammer:** Hhv. 4 og 92 rastende ind. Lågendeltaet 02.09. og 20.10., **Vestre Toten:** Fast tilhold på forskjellige steder langs Einafjorden fram mot slutten av oktober med opptil 350 rastende ind. på en dag. Følgende er registrert i områdene Blilisanden, Nesvika og Tomlevoll: 12 ind. 11.09., ca. 120 ind. 24.09., 27.09. og 30.09., ca. 300 ind. 08.10., ca. 350 ind. 09.10. og 10.10., 5 ind. 22.10. og 1 ind. 29.10. og 31.10., **Østre Toten:** 61 trekkende ind. Båkinstrand 19.10. og 1 ind. Mjøsa ved Kapp 11.12., **Gran:** Hhv. 1, 6 og 1 ind. Jarenvannet 19.09., 02.10. og 21.10.

Kanadagås

Vågå: 1 ind. utosen av Vågavatnet 29.12., **Sør-Fron:** Hhv. 6 og 59 ind. Fryasletta 13.09. og 03.10., hhv. 4, 2 og 4 ind. Hundorp naturreservat 02.10., 24.10. og 28.11., hhv. 46 og 45 ind. Hovevolla vest for Hundorp bru 02.10. og 14.11. og hhv. hhv. 6 og 40 ind. Lågen ved Breivegen bru 14.10. og 20.10., **Ringebu:** 10 ind. Lågen ved Tromsnes 02.09., hhv. 8, 20 og 5 ind. Fåvang naturreservat 05.09., 11.11. og 16.11. og hhv. 61, 62 og 63 ind. Heringen i Fryadeltaet 13.09., 14.09. og 18.09., **Lillehammer:** 25 trekkende ind. over Pynten 20.09., hhv. 7, 6, 6, 7 og 1 ind. Lågendeltaet 23.09., 24.09., 26.09., 30.09. og 18.10., **Gjøvik:** Hhv. 2, 3 og 3 ind. Svennesvollene 05.09., 13.12. og 14.12. og 9 ind. Sveastranda 29.12., **Vestre Toten:** Følgende observasjoner på Einafjorden: Hhv. 9, ca. 100 og ca. 110 ind. Blilisanden 17.10., 17.11. og 27.11., 4 ind. 25.11., 65 ind. ved Smerud 09.12. og hhv. 17 og 49 ind. ved Nedre Hegernes 18.12., **Gran:** Opptil 260 ind. på Jarenvannet hvor følgende er rapportert: 90 ind. 19.09., 260 ind. 29.09., 39 ind. 02.10., 4 ind. 11.10., 50 ind. 21.10., 27 ind. 28.10., 52 ind. 30.10., 109 ind. 03.11. og 1 ind. 16.11., 03.12. og 07.12. Ellers 27 ind. i Røykenvika 13.11., **Søndre Land:** 50 ind. Enger 14.09., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 33 ind. notert følgende dager i Dokkadeltaet: 8 ind. 11.09., 30 ind. 26.09., 20 ind. 29.09., 6 ind. 30.09., 1 ind. 03.10., 2 ind. 05.10., 26 ind. 14.10., 14 ind. 18.10., 20 ind. 31.10., 33 ind. 03.11. og 17 ind. 04.11., **Nord-Aurdal:** 4 ind. Ølsjøen 23.09., 1 ind. ved Ulnes bru 02.10. og 6 ind. ved Lo i Strondafjorden 11.12.

Hvitkinngås

Lillehammer: 15 ind. Lågendeltaet 05.09., **Gjøvik:** Hhv. 10 og 1 ind. Svennesvollene 05.09. og 15.09., **Gran:** Ca. 100 ind. trekkende over Moen skole 06.10. og ca. 150 ind. trekkende over Bustevollen ved Vassbråa 06.10.

Gås sp.

Lesja: Trekkende flokk på 25 - 30 ind. over Lesja 02.12.

Brunnakke

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Vestre Toten: 1 ind. Sangnes på Einafjorden 19.12.

Krikkand

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Vågå: 1 ind. utosen av Gjendevatnet 27.12., **Gjøvik:** 2 ind. Rambekkvika 31.12., **Vestre Toten:** 1 ind. Hunnselva i Raufoss sentrum 21.12. og 1 ind. Hunnselva ved Breiskallen renseanlegg 21.12.

Stjertand

Lillehammer: 1 ind. Avskåkån 21.09., **Vestre Toten:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Sisselbergbukta på Einafjorden 06.10., 08.10. og 14.10. og 1 ind. (trolig en av de forannevnte) med fast tilhold Blilisanden på Einafjorden i perioden 15.10. - 12.11., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 1 og 4 ind. Dokkadeltaet 28.09. og 03.10., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Bløytjernet 23.09.

Skjeand

Vestre Toten: 1 overflyvende ind. Sisselbergbukta på Einafjorden 24.09., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 1 og 2 ind. Dokkadeltaet 09.09. og 20.09., **Vang:** 1 ind. Kvamsfjorden 08.10.

Toppand

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Jevnaker: 1 ind. Bergertjernet 15.12.

Bergand

Dovre: 4 ind. Hjerkinndammen 23.09. og 1 par Fokstumyra 09.10., **Sel:** 1 ind. Strålvatnet i Murudalen 23.09., **Lillehammer:** 1 - 5 ind. følgende dager i Lågendeltaet: 1 ind. 02.10. - 04.10., 08.10. og 21.10. - 23.10., 3 ind. 25.10., 4 ind. 26.10., 1 ind. 28.10., 5 ind. 30.10., 4 ind. 31.10. og 01.11., 1 ind. 07.11., 12.11. og 15.11. - 18.11., **Gjøvik:** 1 ind. Fredevika 26.11., **Vestre Toten:** 2 ind. Skavangen, Blilisanden, 10.10., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 6, 3 og 2 ind. Dokkadeltaet 14.10., 26.10. og 03.11., **Nord-Aurdal:** 3 ind. Granheimstjerni ved Valtjernstølan 17.09., **Øystre Slidre:** Hhv. 2 og 1 ind. (1 K) Valdresflyi 06.10. og 07.10.

Havelle

Dovre: Hhv. 3, 3 og 2 ind. Hjerkinndammen 23.09., 28.09. og 02.10., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 25.10., 26.10., 31.10., 01.11. og 09.11., **Gjøvik:** 1 ind. Mjøsa ved Biri travbane 21.12., **Østre Toten:** Hhv. 1 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 23.10. og 13.11., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 03.10. og 28.10., **Øystre Slidre:** Hhv. 7 og 5 ind. Fisketjerni på Valdresflye 09.09. og 06.10.

Svartand

Lillehammer: 1 - 81 ind. følgende dager i Lågendeltaet: 1 ind. 18.10., 6 ind. 19.10., 81 ind. 20.10., 6 ind. 20.10., 2 ind. 21.10., 6 ind. 23.10., 9 ind. 24.10., 8 ind. 25.10., 5 ind. 26.10., 12 ind. 27.10., 2 ind. 28.10., 12 ind. 30.10., 8 ind. 31.10., 2 ind. 01.11. - 05.11. og 07.11., 31 ind. 08.11., 23 ind. 09.11., 2 ind. 10.11., 7 ind. 12.11., 12 ind. 15.11., 7 ind. 16.11., 5 ind. 17.11., 10 ind. 18.11., 7 ind. 21.11. - 25.11. og 3 ind. 27.11. Ellers 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 18.10., **Gjøvik:** Hhv. 1 og 3 ind. Svenes-vollene 23.09. og 04.10., **Vestre Toten:** Observasjoner på Einafjorden: Hhv. 6, 3, 3, 3 og 1 ind. Sisselbergbukta 20.10., 21.10., 22.10., 23.10. og 26.10., hhv. 1, 1 og 5 ind. Gråstein 22.10., 23.10. og 08.11., 8 ind. Jutulrud 23.10., 1 ind. Odden 24.10. og 5 ind. ved Dyrud 08.11., **Østre Toten:** Hhv. 67 og 1 ind. Mjøsa ved Kapp 23.10. og 06.11., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 71 ind. i Dokkadeltaet følgende dager: 1 ind. 28.09. og 14.10., 71 ind. 21.10., 70 ind. 26.10., 60 ind. 26.10., 9 ind. 03.11. og 3 ind. 04.11., **Nord-Aurdal:** Hhv. 5, 7 og 5 ind. Ølsjøen 23.10., 24.10. og 31.10. og 4 ind. Grandadn 23.10.

Sjøorre

Nord-Fron: 10 ind. Afstjønna 05.09., **Sør-Fron:** 1 ind. Flåtjønna ved Baukholstulen 04.09., **Lillehammer:** 6 ind. i Lågendeltaet 24.09., 1 ind. samme sted 30.09. og i dagene 11.10. - 19.10., **Vestre Toten:** 1 ind. Einavoll 17.11., 18.11., 25.11. og 27.11., **Østre Toten:** Hhv. 4 og 3 ind. Mjøsa ved Kapp 17.10. og 23.10., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 17.10., 21.10. og 26.10., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 06.11.

Lappfiskand

Sel: 1 hunnfarget ind. Skottvatnet naturreservat 25.10., **Vestre Toten:** 1 hunnfarget ind. Blilisanden, Einafjorden, 15.10., **Gran:** 1 hunnfarget ind. Jarenvannet 23.10., 01.11. og 03.11.

Smålom

Øyer: 1 ind. Grunnvatnet 09.09., **Lillehammer:** 1 - 2 ind. Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 02.09., 2 ind. 20.10. og 21.10. og 1 ind. 25.10. og 26.10., **Vestre Toten:** 3 ind. Jutulrud på Einafjorden 09.09. og 2 ind. Vik på Einafjorden 11.09., **Østre Toten:** Hhv. 8 og 3 ind. Mjøsa ved Kapp 01.09. og 02.09.

Dvergdykker

Sør-Fron: 1 ind. Olstادتjønnen i Hundorp naturreservat 18.09. og 02.10., **Østre Toten:** 1 ind. Mjøsa ved Kapp 28.11. og i perioden 17.12. - 26.12., **Lunner:** 1 ind. i Sveselva i nordenden av Harestuvannet 08.10.

Toppdykker

Lillehammer: 1 ind. Lågendeltaet 07.09., 11.09., 12.09. og 31.10., **Gran:** 6 ind. Skirstadtjernet 02.09. og 19.09., følgende observasjoner på Jarenvannet: 11 ind., hvorav 3 årsunger, 29.09., 1 ind. 02.10., 4 ind. 11.10., 6 ind., herav 3 årsunger, 23.10., 7 ind., herav 3 årsunger, 29.10., 3 ind. 30.10. og 01.11., 10 ind. 03.11., 7 ind., hvorav 1 årsunge, 03.11., 4 ind. 16.11. og 2 ind. 22.11. Videre 1 - 3 ind. i Røykenvika følgende dager: 2 ind. 02.10., 01.11. og 10.11., 1 ind. 12.11., 3 ind. 13.11. og 2 ind. 27.11., hhv. 1 og 7 ind. Aschimlandet, 02.10. og 31.10. og 1 ind. Randsfjorden ved Eidsand 10.11. og 13.12., **Lunner:** 8 ind. Kalvsjøtjern 03.09., **Jevnaker:** 1 ind. (1 K) sørenden av Randsfjorden 03.11., **Søndre Land:** 1 ind. Randsfjorden ved Øksne 03.11., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 19 ind. i Dokkadeltaet følgende dager: 19 ind. 01.09., 12 ind. 09.09., 16 ind. 14.09., 7 ind. 29.09., 1 ind. 30.09., 3 ind. 03.10., 4 ind. 05.10., 8 ind. (1 K) 14.10., 2 ind. 16.10. og 17.10., 1 ind. 18.10., 21.10. og 26.10. og 4 ind. (1 K) 03.11. og 04.11.

Horndykker

Lom: 1 ind. Årsjo naturresevat 11.09., **Sel:** 1 ind. Selsvatnet 13.09., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 04.09., 06.09. og 24.09. og 1 årsunge Avskåkån 21.09., **Gausdal:** 1 årsunge Ropptjønn 10.09., **Gjøvik:** 1 juv. Svenesvollene 14.09., **Vestre Toten:** 2 ind. Einavoll 10.09. - 12.09. og 20.09. og 1 ind. Blilisanden på Einafjorden 15.10., **Østre Toten:** 1 ind. Båkinstrand på Kapp 17.10., 1 ind. Mjøsa ved Panengen 18.12. og 1 ind. sør for Totenvika 22.12., **Gran:** 2 ind. Skirstadtjern 02.09., 2 ind. Jorstadtjern 08.09. og 2 ind. Randsfjorden ved Engnes 03.11., **Søndre/Nordre Land:** Følgende observasjoner i Dokkadeltaet: 2 ind. 01.09., 7 ind., hvorav 1 årsunge, 09.09., 7 ind. 14.09., 9 ind. 28.09., 5 ind. 29.09., 9 ind. 03.10., 6 ind. 05.10., 12 ind. 14.10., 2 ind. 16.10., 7 ind. 17.10., 5 ind. 21.10., 26.10. og 28.10. og 2 ind. 03.11. og 04.11., **Etnedal:** 1 årsunge Langtjednet naturreservat 08.09., **Vang:** 1 ind. Vangsmjøsa ved Vang 09.10.

Storskarv

Lesja: 1 ind. Flisarvatnet 29.09., **Vågå:** 2 ind. utosen av Vågåvatnet 13.09. og 20 - 25 ind. samme sted 14.10., **Sel:** 1 ind. Selsvatnet 11.09. og 13.09., **Nord-Fron:** 1 ind. Slangen 12.09. og 8 ind. Sundet i Lågen ved Vinstra 04.11., **Sør-Fron:** Hhv. 3, 15, 3 og 4 ind. Hundorp naturreservat 01.09., 08.09., 13.09. og 27.09., 1 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 27.09. og 110 ind. Harpefosdammen 02.10., **Ringebu:** 1 - 25 ind. Fåvang naturreservat følgende dager: 1 ind. 01.09., 25 ind. 02.09., 20 ind. 16.09., 19 ind. 27.09., 12 ind. 03.10., 2 ind. 11.11. og 5 ind. 16.11., **Øyer:** 1 ind. Brettdalsvatnet 09.09. og 1 ind. Vålsjøen 09.09., **Lillehammer:** Fast tilhold i Lågendeltaet fram til 25.11. med 32, 147 og 60 ind. som høyeste notering i hhv. september, oktober og november. Ellers 9 - 101 ind. Hunderfosdammen følgende dager: 9 ind. 03.09., 19 ind. 09.10., 9 ind. 17.10., 17 ind. 18.10., 48 ind. 22.10., 17 ind. 25.10. og 101 ind. 28.10., samt 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 03.11., **Gausdal:** 1 ind. Dokkfløyvatnet 12.09., **Gjøvik:** Fast tilhold på Svenesvollene fram til 22.12. med 25, 18, 3 og 2 ind. som høyeste notering i hhv. september, oktober, november og desember. Ellers 1 ind. Hunnselvas utløp 18.09. og 21.12. og 1 ind. Vårnesstranda i Mjøsa 21.12., **Vestre Toten:** Hhv. 1, 4 og 1 ind. Lier, Børsvollen, 08.09., 04.10. og 05.10., 1 ind. Berja på Einafjorden 24.10. og 22.12., 1 ind. Nedre Hegernes på Einafjorden 19.12., 1 ind. Reinsvoll dammen 20.12. og 1 ind. Skoledammen i Hunnselva, Raufoss sentrum, 21.12., **Østre Toten:** Hhv. 1, 5 og 1 ind. Totenvika 02.10., 02.10. og 01.11., 1 ind. Mjøsa ved Kapp 21.10., 22.10. og 13.11. og 2 ind. Mjøsa ved Panengen 18.12., **Gran:** Hhv. 2 og 1 ind. Skirstadtjernet 02.09. og 19.09., 2 ind. Røykenvika 29.09. og 1 ind. samme sted 02.10., 03.10. og 13.12., 2 ind. Randsjøen på Gran østås 02.10., hhv. 2, 5, 1, 1 og 2 ind. Jarenvannet 11.10., 13.10., 30.10., 01.11. og 03.11., hhv. 2 og 1 ind. Aschimlandet ved Lysenstøa 31.10. og 29.12., hhv. 9, 3, 2 og 2 ind. Randsfjorden ved Eidsand 23.11., 01.12., 13.12. og 29.12. og 5 ind. Skreitangen i Røykenvika 13.12., **Lunner:** 1 ind. Kalvsjøtjern 03.11.,

Jevnaker: 1 ind. sørenden av Randsfjorden 12.09., 1 ind. Hermanstjern 01.10. og 2 ind. Bergertjern 15.12., **Søndre Land:** 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 01.09. og 13.12. og 1 ind. Randsfjorden ved Øksne 29.12., **Søndre/Nordre Land:** Fast tilhold i Dokkadeltaet til ut i november med opptil 43 ind. Dette er notert: 20 ind. 01.09., 2 ind. 09.09., 19 ind. 11.09., 26 ind. 14.09., 20 ind. 26.09., 2 ind. 29.09., 21 ind. 03.10. og 05.10., 42 ind. 14.10., 43 ind. 18.10., 10 ind. 21.10., 15 ind. 26.10., 18 ind. 31.10. og 21 ind. 04.11., **Etnedal:** 1 ind. Granlund, Bruflat, 04.10., **Nord-Aurdal:** Hhv. 2 og 1 ind. Ølsjøen 03.10. og 14.11., hhv. 4, 3 og ind. Fløafjorden 07.10., 09.10. og 28.11., 1 ind. Bløytjernet 09.10., 92 ind. Ivarshaug ved Ulnes bru 09.10., 2 ind. Strondafjorden ved Fagernes 28.11., 22 ind. Svanheld i Strondafjorden 28.11. og 12 ind. ved Strand i Strondafjorden 11.12., **Vestre Slidre:** Hhv. 85, 75 og 90 ind. Jutulhatten i Strondafjorden 08.09., 23.10. og 29.10.

Egrettheigre

Vestre Toten: 1 ind. Blilisanden på Einafjorden 06.10. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Funn nr. 15 i Oppland.

Gråhegre

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Sel: 1 ind. langs Ottaelva mellom Otta og Lalm 19.12., **Øyer:** 1 ind. Lågen ved Tingberg 21.12., **Ringebu:** 1 ind. ved Linnvik i Fåvang naturreservat 20.12., **Jevnaker:** 1 ind. Bergertjernet 15.12., **Vestre Slidre:** 1 ind. Ferisfjorden 11.12.

Vepsevåk

Østre Toten: 1 ind. over Evenrudgutua på Kapp 10.09.

Glente

Ringebu: 1 ind. ved Tromsnes i Fåvang 03.09. (Per Lavrans Bådshaug) og 1 ind. Trøstakervollene 05.09. (Odd Helge Tunheim).

Kommentar: I forrige rapport er det publisert 1 ind. i Fåvang 22.08. (funn nr. 10 i Oppland), som trolig dreier seg om samme ind. som de to forannevnte.

Havørn

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 10.09. og 15.11., 1 ind. Flisarvatnet 22.09. og 1 ind. Vangstjønnin 27.09., **Dovre:** 1 ind. langs Lågen ved Øyan 17.12., **Skjåk:** 1 ind. ved Sperstadøygarden 17.12., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 18.10., **Gausdal:** 1 ind. over Dokkfaret 05.10., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 13.12., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 05.09. og 13.09., 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 06.09., 1 ind. over Sisselbergbukta på Eina 23.09. og 1 ind. over Einafjorden 20.11., **Østre Toten:** 1 ind. ved Panengen 18.12., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Grandadn 12.09.

Sivhauk

Ringebu: 1 hann Goppollsetra 09.09., **Lillehammer:** 1 ind. Bjørnstad i Vingrom 02.09.,

Vestre Toten: 1 ind. (1 K) Tune 09.09. og 1 ind. (1 K) Blili vestre 10.09.,

Lunner: 1 ind. (1 K) Volla 05.09. og 1 hunnfarget ind. Kalvsjøtjern 06.09.

Myrhauk

Dovre: 1 ind. Furuhaugli 03.09. Følgende observasjoner fra Fokstumyra: 1 hunnfarget ind. 13.09., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 14.09., 1 hunn 17.09., 1 ind. 18.09., 1 hunn 26.09., 1 par 18.10. og 1 ind. 31.10.. Videre 1 hunn Avsjøen 19.09., **Nord-Fron:** 1 hunn Strålsætra 21.09. og 1 ind. samme sted 23.09., **Ringebu:** 2 hunnfargede ind. Goppollsetra 09.09., **Øyer:** 1 hunn (1 K) Nysetra ved Gompa 02.09., 1 hunn (1 K) Gompa 02.09. og 18.09. og 1 hunnfarget ind. Austmyra vest for Hornsjø 09.09., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 21.09. og 2 hunnfargede ind. samme sted 07.10. Ellers 1 hunnfarget ind. Jutulrud på Einafjorden 28.09., **Østre Toten:** 1 hunnfarget ind. Glåmenhøgda 11.10. og 1 trekkende ind. Evenrudgutua på Kapp 16.10., **Nord-Aurdal:** 1 hann Hermanstølen 02.10.

Musvåk

Dovre: 1 ind. Dovre sentrum 10.09., 1 ind. Fokstummyra 13.09. og 1 ind. Hjerkinndammen 28.09.,
Vågå: 1 ind. Tessand 04.09., **Sel:** 1 ind. Sundtjønrråket 04.10., **Sør-Fron:** 1 ind. Stromlia 02.09., 1 ind. Brennhaugen 04.09. og 06.10., 1 ind. Hardvollsmorka 11.09. og 1 ind. Fryasletta 15.09.,
Ringebu: 1 ind. Trøstakervollene 06.09., 1 ind. Goppollsetra 09.09., 1 ind. Fåvang naturreservat 14.10. og 1 ind. Lågen ved Berge 16.11., **Øyer:** 1 ind. Gompa 09.09., **Lillehammer:** 1 ind. Burmavegen i Vingrom 04.09., 1 ind. Bakke i Vingrom 05.09., 1 ind. Lågendeltaet 06.09. og 07.09., 1 ind. Nyseterhøgda 18.09. og 1 ind. Halvdan Svartesei, Kringsjø, 05.10. og 17.10., **Gausdal:** 1 ind. Myrmillom 03.09., 3 ind. Trinerud 04.09., 1 ind. Li gard 11.09., 1 ind. Forsetlia 12.09., 1 ind. Aulestad 24.09. og 1 ind. Holthaugen 02.10. og 03.10., **Gjøvik:** Hhv. 1 og 3 ind. Biri 03.09. og 19.09., 1 ind. ved Svennes gard i Biri 05.09., 2 ind. Mælum 05.09., 1 ind. Vardalsåsen 14.09., 28.09. og 05.10., 1 ind. Svennesvollene 27.09. og 1 ind. Hunndalen 28.09., **Vestre Toten:** 1 - 19 trekkende ind. Lier, Børsvollen, i følgende tidsperiode: 3 ind. 01.09., 2 ind. 04.09., 1 ind. 08.09., 12 ind. 13.09., 8 ind. 14.09., 1 ind. 17.09., 14 ind. 21.09. og 22.09., 10 ind. 04.10., 4 ind. 05.10., 13 ind. 07.10., 19 ind. 11.10. og 4 ind. 12.10.. Videre 1 ind. Blili vestre 01.09. og 10.09., 1 ind. Øvre Hegernes 01.09., hhv. 1 og 2 ind. Nyland 01.09. og 08.09., hhv. 5, 5 og 4 ind. Blilisanden 04.09., 10.09. og 13.09., samt 1 ind. samme sted 29.09., 01.10., 04.10. og 17.10., hhv. 2, 1, 9, 3 og 1 ind. Jutulrud 06.09., 28.09., 02.10., 08.10. og 10.10., hhv. 5, 1 og 1 ind. Tune 09.09., 06.10. og 14.10., 1 ind. Granum 28.09. og 1 ind. Bjørnerud 04.10. og 14.10., **Østre Toten:** 1 ind. Slagsvoll 01.09., hhv. 3 og 2 ind. Glåmenhøgda 01.09. og 02.10., hhv. 4 og 3 ind. Kloppen 04.09. og 05.09., 3 ind. Nedre Skjefstad 05.09. og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 11.10., **Gran:** 1 ind. Skirstadtjern 19.09., **Lunner:** 1 ind. Vestern 05.09., 1 ind. Løykebråtan ved Sverigetjern 05.09., 2 ind. Hollum 09.09. og 1 ind. Bjøralt ved Kalvsjøtjern 09.10., **Søndre Land:** 2 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 01.09. og 1 ind. Gjøviklinna/Nerlia 01.10., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Røllång 12.09., **Vestre Slidre:** 1 ind. Vistemyrskogen 08.09. og 14.09.

Fiskeørn

Vestre Toten: Hhv. 1, 2 og 1 trekkende ind. Lier, Børsvollen, 08.09., 21.09. og 22.09. og 1 ind. over Jutulrud, Einafjorden, 06.09., **Vestre Slidre:** 1 par med 2 unger på kjent hekkeplass 30.08. - 01.09.

Lerkefalk

Vestre Toten: 1 trekkende ind. Lier, Børsvollen, 08.09. og 17.09., **Østre Toten:** 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 03.09., **Gran:** 2 ind. Skirstadtjern 02.09. og 1 ind. Kjekstad ved Skirstadtjern 08.09., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 01.09.

Jaktfalk

Vestre Toten: 1 trekkende ind. Lier, Børsvollen, 14.09.

Vandrefalk

Skjåk: 4 ind. i Aursjobrakka 03.09., **Sel:** 1 ind. Selsmyrin 13.09., **Sør-Fron:** 1 ind. ved Isum gard 18.09. og 1 ind. Brennhaugen 19.09., **Lillehammer:** 1 ind. Halvdan Svartesei, Kringsjø, 04.10. og 15.10., **Gausdal:** 1 ind. Myrhaugen 05.09., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 23.09. og 27.09. og 1 ind. Biri 03.10., **Vestre Toten:** 1 - 2 ind. Lier, Børsvollen, følgende dager: 1 ind. 04.09., 08.09., 13.09. og 17.09., 2 ind. 22.09. og 07.10. og 1 ind. 11.10. og 18.10. Videre hhv. 2 og 1 ind. Tune 09.09. og 14.10., 1 ind. Blilisanden 10.09. og 29.09., 1 ind. Nesvika, Einafjorden, 08.10., hhv. 1, 2 og 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 08.10., 10.10. og 12.10. og 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 09.10., **Østre Toten:** 1 ind. Torsæterkampen 13.09., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Knatten ved Valtjernstølan 16.10.

Vannrikse

Søndre Land: 1 ind. Dokkadeltaet 01.12. og 04.12.

Sivhøne

Gran: 1 ad. ind. Jarenvannet 29.10.

Sothøne

Lom: Opptil 11 ind. i Åsjo naturreservat følgende dager: 10 ind. 03.09., 11 ind. 11.09., 3 ind. 26.09., 8 ind. 03.10., 4 ind. 08.10. og 3 ind. 04.11., **Sel:** 1 ind. Skottvatnet naturreservat 03.10., **Vestre Toten:** 1 ind. (1 K) Sangnes på Einafjorden 02.11., 03.11., 12.11., 25.11. og 27.11., **Gran:** 4 ind. Skirstadtjernet 02.09. og 2 ind. Jarenvannet 29.09. og 22.11., **Lunner:** 38 ind. Kalvsjøtjernet 03.09.

Sandlo

Sør-Fron: 1 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 09.09., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 01.10., 02.10. og 04.10., **Gjøvik:** 1 - 8 ind. Svennesvollene følgende dager: 3 ind. 05.09. og 07.09., 2 ind. 14.09., 8 ind. 20.09., 3 ind. 23.09., 1 ind. 27.09. og 7 ind. 03.10., **Østre Toten:** 2 ind. Totenvika 02.10., **Nord-Aurdal:** 3 ind. Steinde 08.09.

Tundralo

Vestre Toten: 1 ind. Jutulrud, Einafjorden, 02.10. og 10.10.

Vipe

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 05.11., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 14.12. (Ragnar Ødegård), **Gjøvik:** 2 ind. Svennesvollene 13.12. (Ragnar Ødegård), 1 - 3 ind. Paradisvika ved Biri travbane følgende dager: 3 ind. 13.12. (Ragnar Ødegård), 2 ind. 14.12. og 16.12. og 1 ind. 18.12. og 20.12. - 22.12., **Vestre Toten:** 3 ind. (1 K) Blilisanden 04.09., **Østre Toten:** 1 ind. over Evenrudgutua på Kapp 05.09. Kommentar: Vinterfunnene på Svennesvollene og i Paradisvika i Gjøvik og Lågendeltaet i Lillehammer er vinterfunn nr. 11 - 13 i Oppland.

Myrsnipe

Lillehammer: 1 ind. Lågendeltaet 28.09., 01.10., **Gjøvik:** Hhv. 1, 1, 7, 7 og 3 ind. på Svennesvollene 14.09., 15.09., 20.09., 23.09. og 03.10., **Vestre Toten:** 1 ind. Blilisanden, Einafjorden, 03.10. og 04.10., **Nord-Aurdal:** Hhv. 2 og 1 ind. Grandadn 03.10. og 09.10., **Østre Slidre:** 9 ind. Fisketjernnuten 07.10.

Fjellmyrløper

Gjøvik: 1 ind. Svennesvollene 23.09.

Brushane

Sør-Fron: 3 ind. Hundorp naturreservat 01.09., **Lillehammer:** 1 ind. Svartevjua i Lågendeltaet 09.10., **Gausdal:** 2 ind. Ropptjønn 10.09., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 05.09., **Vestre Toten:** 1 - 2 ind. Blilisanden, Einafjorden, følgende dager: 1 ind. 04.09., 2 ind. 24.09., 1 ind. 27.09. og 28.09., 2 ind. 29.09. og 30.09. og 1 ind. 01.10. - 06.10., **Østre Toten:** 1 ind. Kapp brygge 10.09.

Kvartbekkasin

Sør-Fron: Hhv. 1, 3, 2, 1 og 1 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 02.10., 22.10., 05.11., 14.11. og 16.11., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 04.10. og 14.12., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 20.09., 23.09., 27.09., 03.10. og 20.12., **Vestre Toten:** 1 ind. Evjua, Einavoll, 29.09. og 1 ind. ved Eina stasjon 24.10., **Østre Toten:** 1 ind. Totenvika 29.09., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Fløadn, Fløafjorden, 01.09.

Enkeltbekkasin

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Gjøvik: 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane 14.12., 18.12. og 21.12.

Fjelljo

Nord-Fron: 1 ind. Strålsetra 23.09.

Fiskemåke

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Gjøvik: Hhv. 24, 17 og 32 ind. Rambekkvika 18.12., 21.12. og 27.12. og hhv. 66 og 39 ind. Hunnselvas utløp 21.12. og 29.12., **Vestre Toten:** 2 ind. Nedre Hegernes på Einafjorden 18.12., **Østre Toten:** 4 ind. Totenvika 26.12.

Sildemåke

Lillehammer: Hhv. 1 og 5 ind. Lågendeltaet 06.09. og 11.09. og 1 ind. Messenlivegen 11.09.

Gråmåke

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Lillehammer: 2 ind. Lågendeltaet 14.12., **Gjøvik:** Hhv. 1, 2 og 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane 14.12., 18.12. og 22.12., 3 ind. Rambekkvika 18.12., 1 ind. Svennesvollene 20.12., 1 ind. Furuodden i Mjøsa 20.12. og hhv. 3 og 2 ind. Hunnselvas utløp 21.12. og 29.12., **Østre Toten:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 04.12., 21.12. og 24.12., 3 ind. Båkinstranda på Kapp 20.12., 1 ind. Mjøsa ved Fjellhaug 21.12. og hhv. 1, 2 og 3 ind. Totenvika 21.12., 23.12. og 26.12.

Svartbak

Lillehammer: 1 - 3 ind. med fast tilhold i Lågendeltaet i perioden fram til 21.11.,

Gjøvik: 1 ind. Rambekkvika 26.11., **Østre Toten:** 3 ind. Mjøsa ved Kapp 04.09., **Jevnaker:** 1 ind. sørenden av Randsfjorden 12.09., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Strondafjorden ved Fagernes 28.11.

Krykkje

Vestre Toten: 1 ind. (1K) Jutulrud, Einafjorden, 28.10. (Bjørn Harald Larsen),

Søndre Land: 3 ind. Randsfjorden ved Øksen 03.11. (John Apeland og Margaret M. Eggen).

Kommentar: Funn nr. 25 og 26 i Oppland.

Makrellterne

Gjøvik: 1 ind. Svennesvollene 14.09.

Lomvi

Nord-Fron: 1 ind. i Vinstraelva nedenfor E-6 på Vinstra 01.11., **Lillehammer:** 1 - 17 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 21.10. - 25.10., 3 ind. 26.10., 7 ind. 27.10., 3 ind. 28.10., 1 ind. 29.10., 8 ind. 30.10. og 31.10., 9 ind. 01.11., 17 ind. 02.11. og 03.11., 7 ind. 04.11., 9 ind. 05.11., 1 ind. 07.11., 9 ind. 09.11., 4 ind. 12.11., 2 ind. 15.11., 16.11., 18.11. og 21.11. og 1 ind. 22.11., 25.11. og 27.01., hhv. 2, 2 og 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 27.10., 05.11. og 22.11. og hhv. 2 og 1 ind. Mjøsa ved Borudodden 01.11. og 22.11., **Gjøvik:** 1 ind. Svennesvollene 21.10., 1 ind. Mjøsa ved Hunnselvas utløp 05.11. og 1 ind. Mjøsa ved Dalsjordet 05.11. og 21.12. I tillegg 1 ind. som strandet på en parkeringsplass i Gjøvik sentrum 29.10., for deretter å bli tatt hånd om og sluppet i Mjøsa ved Hunnselvas utløp.

Vestre Toten: 1 trafikkdrept ind. Nygard på Eina 28.10., 1 ind. Einafjorden ved Lervoll 30.10., 1 ind. Sangnes, Einafjorden, 02.11. og 12.11. og hhv. 3 og 1 ind. Einafjorden 03.11. og 08.11.,

Østre Toten: 1 ind. Mjøsa ved Kapp 13.12., 1 ind. Mjøsa ved Panengen 18.12., 1 ind. Båkinstranda 21.12., 1 ind. Nettumstranda 21.12. og 1 ind. Totenvika 22.12., **Gran:** 1 - 7 ind. Jarenvannet følgende dager: 5 ind. 29.10., 1 ind. 30.10. og 01.11., 7 ind. 03.11., 4 ind. 10.11., 1 ind. 16.11. og 6 ind. 22.11. Ellers 2 ind. Røykenvika 13.11., **Lunner:** 2 ind. Harestuvannet 29.10., **Søndre Land:** 3 ind. nord for Fluberg fuglefredningsområde 30.10. og 3 ind. Fluberg fuglefredningsområde 04.11.

Tyrkerdue

Sør-Fron: 1 - 4 ind. Sør-Fron sentrum følgende dager: 1 ind. 12.09. og 13.09., 2 ind. 08.10., 1 ind. 22.10., 4 ind. 05.11., 1 ind. 16.11. og 18.11., 3 ind. 19.11. og 4 ind. 28.11., **Lillehammer:** Hhv. 3, 1, 1 og 1 ind. Pynten 03.09., 10.10., 25.10. og 04.11., fast tilhold på en foringsplass i Halvdan Svartes veg ved Kringsjø i store deler av perioden med høyeste antall i september, oktober, november og

desember på hhv. 4, 7, 7 og 4 ind. Videre 1 ind. ved Lillehammer Helsehus 09.10., 2 ind. Søndre Park/Skoletorget 21.10. og 23.12., hhv. 1, 2, 2, 1 og 1 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 08.11., 09.11., 10.11., 12.11. og 30.11., 4 - 6 ind. på foringsplass i Anne Mourudsvei i hele november, 2 ind. Suttestad 27.11., 2 ind. Smestad 29.11. og hhv. 3 og 1 ind. Nordre Gravlund 01.12. og 07.12., **Gjøvik**: 5 ind. Gjøvik Gård 12.09. og 4 ind. Gjøvik sentrum 21.12. og 27.12., **Østre Toten**: 1 ind. Breili 05.10., **Gran**: Hhv. 1, 2 og 1 ind. Røykenvika 10.09., 01.11. og 20.11. og 2 ind. Brurbakkveien i Brandbu 05.11., **Søndre Land**: hhv. 1, 4 og 4 ind. Hov 14.09., 13.12. og 23.12.

Hubro

Nordre Land: 1 ind. sittende i vegen sørvest for Dokka 12.09., hvor den spiste trafikkdrept frosk. Ble videofilmet.

Haukugle

Dovre: 1 ind. Fokstumyra 26.09., 02.10., 18.10., 05.11. og 29.12., 1 ind. Hjerkin 08.10. og 10.10., 1 ind. ved Hjerkinndammen 29.10. og 1 ind. Nordsætre 20.12., **Skjåk**: 1 ind. Grotli 05.11., **Ringebu**: 1 ind. Venabygdsfjellet 21.09., 1 ind. Saltshaugen 26.09., 1 ind. Goppollsetra 09.10., 1 ind. Spitsbergseter 11.12. og 27.12. og 1 ind. Botnlaustjønn på Gullhaugen 21.12., **Øyer**: 1 ind. Nysetra ved Gompa 04.09. og 05.10., 1 ind. Kvannbekken 09.09., 1 ind. Gompa 09.09., 18.09. og 05.10., hhv. 1 og 2 ind. langs Aksjøsetervegen 19.09. og 05.10., 1 ind. Vargøybekken ved Vålsjøen 12.10., 1 ind. ved Keiken seter 05.10. og 1 ind. Hornsjø 27.12., **Lillehammer**: 1 ind. Fløyta på Vingromsåsen 22.09., 1 ind. Nysetra på Vingromsåsen 14.10., 1 ind. Fjellmyra på Vingromsåsen 03.11. og 1 ind. Nydøssetra 21.11., **Gausdal**: 1 ind. Tverrlitjernet i Espedalen 04.09., **Vestre Toten**: 1 ind. Bjørnstad, Eina, 25.10., **Gran**: 1 ind. Steinsjøen 16.12., **Nordre Land**: 1 ind. Klevmoseterhøgda ved Spåtind 16.09., 1 ind. Fjelloa på Vingromsåsen 22.09., 1 ind. Hugulia 01.12. og 1 ind. Røssjørova 27.12., **Vestre Slidre**: 1 ind. Saukollen 08.10., 1 ind. Rødningsstølen – Nørre Trøllhøvd 13.11. og 1 ind. Dinglane 31.12.

Kattugle

Sel: 1 ind. Hjellum på Otta 19.09., **Sør-Fron**: 1 ind. Brennhaugen 18.10., **Ringebu**: 1 ind. Gildesvollen 19.12., **Øyer**: 1 ind. Granrudmoen 13.09., **Lillehammer**: 1 ind. Måsåhaugen/Langsetvegen 15.10., **Gjøvik**: 1 ind. Øvre Stokkekryset 12.09., **Vestre Toten**: 1 ind. Midtskogen 18.09. og 1 ind. Husbystuen 18.10., **Gran**: 1 ind. ved Langtjern på Tingelstad 28.09. og 1 ind. Røykenvika 13.11., **Vestre Slidre**: 1 ind. Vistemyrskogen 18.09.

Jordugle

Øyer: 1 ind. Gompa 02.09., **Lillehammer**: 1 ind. Heståsen 11.09.

Perleugle

Sør-Fron: 1 ind. Brennhaugen 17.10., 25.10. og 30.10., **Gausdal**: Hhv. 4, 4 og 1 ind. ble ringmerket Tverrlitjernet i Espedalen 03.09., 04.09. og 20.10., **Gran**: Følgende ind. ringmerket: Hhv. 2 og 1 ind. Sverabanen 17.09. og 04.10., hhv. 3 og 1 ind. Risbakkbrua 17.09. og 22.09., 1 ind. Sagvollen, Vassbråa, 24.09. og 4 ind. Brandbukampen 25.09., **Nordre Land**: 1 ind. ringmerket Klevmoseterhøgda 14.09., 15.09., 16.09. og 07.10. og hhv. 2 og 1 ind. ringmerket Klevmosetrene 14.09. og 16.09., **Sør-Aurdal**: 1 ind. ringmerket Flåtevatnet 17.09. og 18.09., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Osen, Sæbufjorden, 11.10. og 1 ind. Marsteinhøgda 24.10., **Øystre Slidre**: 1 ind. Beito 05.10. og 06.10.

Hærfugl

Dovre: 1 ind. Bergsgrenda 06.11. (Hans Ingvald Hovde), **Lom**: 1 ind. Frisvoldskogen 13.11. (Per Lavrans Bådshaug). 1 ind. Prestgardsskogen/Lom stavkyrkje 21.11. (Per Lavrans Bådshaug) og 22.11. (Ingjerd Skjåkødegård), **Gjøvik**: 1 ind. Kjernset i Biri Øverbygd 08.11. (Jan Limoseth).

Gråspett

Dovre: 1 ind. Dombås 12.11. og 1 ind. ved Uleklev 25.12., **Vågå:** 1 hunnugl med fast til hold på Kaldbakk fra 24.10. og ut desember måned, **Sel:** 1 ind. Sundtjønnråket 05.10., 18.10., 31.10. og 02.11. og 1 hunnugl funnet skutt i Heidal ca. 13.10., **Nord-Fron:** 1 ind. Bakken 26.09. og 04.12. og 1 ind. Veslemoen i Skåbu 17.10., 22.10., 08.11., 20.11., 11.12. og 12.12., **Lillehammer:** 1 ind. langs Mesnaelva ved Kroken 25.11., **Gjøvik:** 1 ind. Biri 07.09., **Vestre Toten:** 1 ind. Lønnbergvegen 22.11., **Søndre Land:** 1 ind. Brattlandsbakken på Fluberg 09.09., 10.10. og 24.10., **Nordre Land:** 1 ind. Nysetra 17.09., 1 ind. Søndre Åsen i Nord-Torpa 02.10. og 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 28.10., 17.12., 24.12. og 27.12., **Etnedal:** 1 ind. Granlund, Bruflat, 20.10. og 1 ind. Fjelltun 11.12., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Einebuvegen 24.10. og 1 ind. Marsteinhøgda 15.11., 28.11., 30.11. og 26.12., **Vestre Slidre:** 1 ind. Rødningen 26.12. og 31.12., **Øystre Slidre:** 1 ind. Beito 07.10.

Dvergspett

Dovre: 1 ind. ved Vålåsjøen 19.09. og 25.10., **Lom:** 1 ind. Prestgardskogen 17.10., **Sel:** 1 ind. Sundtjønnråket 13.10. og 17.10. - 19.10., **Ringebu:** 1 ind. Vesleøya i Fryadeltaet 16.11., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 04.10., 1 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 02.12. og 1 ind. Korgenområdet 16.12., **Gjøvik:** 1 ind. Breiskallmarka 30.10., **Vestre Toten:** 1 ind. Husebyskogen 03.09., 1 ind. Bøverbru 09.09., 1 ind. Blilisanden 09.09. og 10.09., 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 12.09., 1 ind. Blili 16.09. og 1 ind. Lier, Børsvollen, 05.10., **Lunner:** 1 ind. Harestua 24.12., **Sør-Aurdal:** 1 ind. ved Bergevatna 18.09.

Fjellerke

Lesja: 10 ind. Aursjøhøi 25.09.

Vintererle

Øyer: 1 ind. nedre del av Sagåa i Sørbygda 07.09. og 1 ind. Lyusvea i Lisgrenda 03.10., **Lillehammer:** 1 - 2 ind. Lågendeltaet følgende dager: 2 ind. 20.09., 1 ind. 27.09., 2 ind. 28.09., 1 ind. 03.10. og 04.10., 2 ind. 06.10. og 1 ind. 08.10. Videre 2 ind. Mjøsa ved Vingrom 04.10. og 05.10., 1 ind. Moshølen i Hovemoen 05.10. og 1 ind. Gausas utløp i Lågen 09.10., **Gjøvik:** Følgende observasjoner på Svenes-vollene: 1 ind. 05.09. og 07.09., 4 ind., hvorav 3 årsunger, 14.09., 6 ind. 15.09., 3 ind. 21.09. og 1 ind. 23.09., 27.09. og 03.10. Ellers 1 ind. ved Hunnselvas utløp 20.11., **Vestre Toten:** 4 ind. Einavoll 12.09. og 1 ind. Aspelund 14.09., **Østre Toten:** 1 ind. Skreia sentrum 23.09., 2 ind. Hekshus grustak på Kapp 01.10. og 1 ind. Totenvika 02.10., **Gran:** 1 ind. Vigga i Brandbu 07.09. og 10.09., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 2, 2 og 1 ind. Dokkadeltaet 09.09., 03.10. og 05.10., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved Sundvoll bru 02.09., hhv. 2 og 1 ind. Steinde våtmark 05.09. og 19.09. og 3 ind. Fagernes Park 09.10.

Gjerdsmett

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Lillehammer: 1 ind. Korgen 02.12. og 16.12., 1 ind. Balbergsøya i Lågendeltaet 13.12. og 1 ind. Lågendeltaet 14.12., **Østre Toten:** 1 ind. Totenvika 18.12., 1 ind. Nystuen i Totenvika 18.12., 2 ind. Panengen 21.12., 1 ind. Kapp 21.12., 1 ind. Lenaelva ved Skjefstad 24.12., 1 ind. Østre Torvfestelva 26.12., 1 ind. Båkinstrand 26.12. og 1 ind. Hekshusstrand 28.12., **Gran:** 1 ind. langs Langtjern-Bredtjernbekken på Tingelstad 10.12., **Lunner:** 1 ind. utosen av Kalvsjøtjern 10.12., **Søndre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet ved Odnos 01.12., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Fagernes sentrum 11.12.

Rødstrupe

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Øyer: 1 ind. ved Ile gard i Sørbygda 12.12., 21.12., 26.12. og 29.12., **Nordre Land:** 1 ind. Baggerudberga 22.12., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Marsteinhøgda 03.12., 04.12., 07.12. og 26.12.

Svartrødstjert

Vestre Toten: 1 ad. hann Trosterud 18.10. og 22.10. (Roger Karlsen).

Svarttrost

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Dovre: 1 ind. Dombås 03.12. og 09.12., **Nord-Fron:** 1 ind. Hølmyra, Olstappen, 02.12.,
Sør-Fron: 1 ind. Brennhaugen 06.12. og 10.12., **Ringebu:** 2 ind. Gildesvollen 03.12.,
Lillehammer: 1 ind. Vingrom 16.12., 1 ind. Besserudgrenda 24.12. og 1 ind. Vingnes 29.12.,
Gjøvik: 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane 18.12., **Østre Toten:** 1 ind. Spersrud 21.12. og 1 ind.
Falken naturreservat 23.12., **Gran:** 1 ind. Hohledalen på Tingelstad 09.12.

Gråtrost

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Lesja: 36 ind. Lesjaleira 23.12. og 23 ind. Lesja stasjon 30.12., **Dovre:** Hhv. 2 og 3 ind. Dombås 15.12.
og 30.12., hhv. 1 og 6 ind. Øyan 15.12. og 24.12., 6 ind. Grønningen 19.12., 3 ind. Dovre 20.12., 1 ind.
ved Vålåsjøen 31.12. og 1 ind. ved Furuhaugli, 31.12., **Skjåk:** 25 ind. ved Sperstadøygarden 17.12. og
60 ind. Nordberg 27.12., **Lom:** Hhv. ca. 180, ca. 160 og ca. 70 ind. Fossbergom 05.12., 27.12. og
29.12. og 24 ind. Prestgardskogen 22.12., **Vågå:** 4 ind. Lalm 19.12., ca. 120 ind. Vågåmo 22.12.,
4 ind. Hindsæter i Sjudalen 27.12., 1 ind. Besstrond i Sjudalen 27.12., ca. 10 ind. Bessheim i Sjudalen
27.12. og 4 ind. mellom Maurvangen og Gjendesheim 27.12., **Sel:** Ca. 40 ind. mellom Daleflata og Sel
01.12., 8 ind. Storrusten 19.12., ca. 25 ind. Otta sentrum 29.12., ca. 100 ind. ved Sel kirke 30.12.,
5 ind. Sjoa sentrum 30.12. og 38 ind. mellom Otta og Lalm 30.12., **Nord-Fron:** Hhv. ca. 40, 5 og ca.
40 ind. Vinstra sentrum 06.12., 09.12. og 11.12., hhv. 4, 9 og 1 ind. Kvam sentrum 10.12., 24.12. og
30.12., ca. 100 ind. ved Sødorp kapell 10.12. og 1 ind. Veslemoen i Skåbu 12.12., **Sør-Fron:** Ca. 35
ind. Gålå 01.12., 1 ind. Stubben i Espedalen 02.12., 1 - 20 ind. Sør-Fron Ungdomsskule følgende
dager: 1 ind. 08.12., 5 ind. 09.12., 1 ind. 10.12. og 15.12. og 20 ind. 21.12., 27.12. og 28.12. Videre
1 - 35 ind. Brennhaugen følgende dager: 1 ind. 11.12., 35 ind. 12.12., 8 ind. 21.12., 5 ind. 28.12. og
1 ind. 29.12. og 30.12., **Ringebu:** 12 ind. ved Berg gard i Vekkom 02.12., 1 - 89 ind. Gildesvollen
følgende dager: 54 ind. 03.12., 89 ind. 04.12., 42 ind. 06.12., 1 ind. 10.12., 4 ind. 14.12., 3 ind. 15.12.,
2 ind. 22.12. og 1 ind. 26.12. Videre 6 ind. Lågen ved Olstadøya 18.12. og hhv. 5 og 3 ind. Vålebrua
26.12. og 30.12., **Øyer:** 10 ind. Stasjonsvegen 05.12., ca. 40 ind. Brynssvea 08.12., ca. 120 ind. ved
Jevne gard 08.12., 12 ind. Strøm 08.12., ca. 100 ind. Nordre Brynsåa ved Haug 08.12., ca. 100 ind.
Granrudmoen 12.12., hhv. 1 og 4 ind. Tingberg 12.12. og 26.12. og 26 ind. Hornsjø 27.12.,
Lillehammer: 7 - ca. 180 ind. Halvdan Svartes veg ved Kringsjø følgende dager: Ca. 70 ind. 01.12., 52
ind. 02.12., ca. 180 ind. 03.12., ca. 30 ind. 06.12., 20 ind. 07.12., ca. 60 ind. 11.12. og 7 ind. 26.12.,
følgende observasjoner Pynten: 6 ind. 03.12., 36 ind. 07.12. og 5 ind. 30.12. Videre hhv. 18, ca. 140,
2 og 12 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 04.12., 06.12., 14.12. og 21.12., hhv. 29 og ca. 50
ind. Nordre Gravlund 07.12. og 09.12., 2 ind. Nordre gate 09.12., 26 ind. ved Håkons Hall 10.12., ca.
50 ind. Maihaugen 11.12., ca. 300 ind. Gamlevegen 12.12., 38 ind. i Lågendeltaet 14.12., ca. 100 ind.
Fåberg tettsted 14.12., hhv. 3 og 2 ind. Korgen ved Lågendeltaet 16.12. og 21.12., 1 ind. Vingrom
16.12., 12 ind. Nybu 21.12., 22 ind. Weidemannsgt. 21.12., 18 ind. Skogli 21.12., ca. 40 ind. Ole
Edwardsens gt. 21.12., 1 ind. Stortorget 22.12. og hhv. ca. 60 og 2 ind. Martin Seips veg 22.12. og
29.12., **Gausdal:** Hhv. 28, 24, ca. 65 og 12 ind. Segalstad 06.12., 10.12., 13.12. og 14.12., 1 ind.
Rusten i Follebu 13.12. og 7 ind. Holshagen i Follebu 22.12., **Gjøvik:** Hhv. 44, 14 og 17 ind.
Svennevollene 13.12., 14.12. og 20.12., hhv. 4, 14, 2, 5 og 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane
14.12., 16.12., 18.12., 20.12. og 21.12., 7 ind. Vikodden 18.12., hhv. 3 og ca. 35 ind. Rambekkvika
18.12. og 21.12., 1 ind. Vårnesstranda 21.12., 2 ind. Moavika, Smedmoen, 21.12., hhv. 6 og 8 ind.
Sveastranda 21.12. og 29.12., 3 ind. Mjøsa ved Dalsjordet 21.12., 2 ind. Hunnselvas utløp 21.12., ca.
200 ind. Gjøvik sentrum 21.12., 16 ind. Biristrand 22.12. og 1 ind. ved Mjøsbrua 30.12., **Vestre Toten:**
Hhv. 5, ca. 60, 9, 30, 5 og 5 ind. Sisselbergbukta på Eina 14.12., 16.12., 17.12., 26.12., 27.12. og
28.12., hhv. 30, 13 og 1 ind. Trosterud Gård 17.12., 21.12. og 31.12., hhv. ca. 50, 26 og 1 ind.
Midtskogen 19.12., 20.12. og 28.12., ca. 100 ind. Dyrud, Einafjorden, 22.12., ca. 40 ind. Raufoss
24.12. og ca. 150 ind. Vestrumenga, Raufoss, 27.12., **Østre Toten:** Opptil ca. 250 ind. Evenrudgutua
på Kapp, hvor dette er notert: 2 ind. 04.12., ca. 60 ind. 07.12., ca. 250 ind. 09.12., ca. 60 ind. 11.12.,
ca. 200 ind. 12.12. - 17.12., 20 ind. 18.12., ca. 100 ind. 19.12. og 21.12., ca. 50 ind. 24.12., ca. 30 ind.

25.12. - 29.12. og ca. 60 ind. 30.12. - 31.12., hhv. 12 og ca. 30 ind. Båkinstranda på Kapp 05.12. og 21.12., hhv. ca. 40 og ca. 100 ind. Totenvika 18.12. og 21.12., 10 ind. Nystuen i Totenvika 18.12., 1 ind. Skjærstjøen 20.12., 2 ind. Breilistranda 21.12., ca. 100 ind. Foss 21.12., ca. 70 ind. Kihlestranda 21.12., ca. 30 ind. Nettumstranda 21.12., 1 ind. Stange 21.12., 5 ind. Fjellhaug 21.12., 2 ind. Veibyvik 21.12., 7 ind. Spersrud 21.12., 1 ind. Gåserud 21.12., 1 ind. Falken naturreservat 23.12., hhv. ca. 200 og ca. 50 ind. Skreia sentrum 24.12. og 26.12., ca. 30 ind. Billitt 24.12., hhv. 10 og 5 ind. Lensbygda 24.12. og 26.12., 2 ind. Østre Gråberget 26.12., 8 ind. Hekshusstranda på Kapp 28.12. og 20 ind. Lena sentrum 28.12., **Gran**: Ca. 100 ind. Gullerudvika 12.12., ca. 25 ind. Gran sentrum 16.12. og 3 ind. Røykenvika 29.12., **Søndre Land**: Ca. 50 ind. Nordre Halmrast 12.12., hhv. ca. 30, ca. 60 og 1 ind. Hov 13.12., 19.12. og 23.12., ca. 25 ind. Brattlandsbakken på Fluberg 19.12., ca. 50 ind. Brua 23.12. og ca. 25 ind. Bertas Bakeri, Fall, 29.12., **Nordre Land**: Hhv. 1, ca. 100 og ca. 20 ind. Dokka sentrum 08.12., 19.12. og 23.12., **Nord-Aurdal**: Hhv. ca. 60, ca. 150 og 3 ind. Fagernes sentrum 03.12., 04.12. og 31.12., **Vestre Slidre**: Hhv. 20, 3, 10 og 1 ind. Syndin 21.12., 25.12., 28.12. og 30.12., hhv. 1 og 4 ind. Midtre Syndin 28.12. og 29.12., 1 ind. Nedre Hande 29.12., 8 ind. Vasetvatnet 29.12., 2 ind. Rennefjellvegen, Syndin, 30.12., 3 ind. Lostøl, Syndin, 31.12. og 8 ind. Søre Trollhovd 31.12.

Rødvingetrost

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Vestre Toten: 1 ind. Eina stasjon 28.12., **Østre Toten**: 1 - 3 ind. følgende dager Evenrudgutua på Kapp: 1 ind. 13.12., 14.12. og 17.12., 3 ind. 19.12. og 20.12., 2 ind. 22.12. og 1 ind. 23.12. - 31.12. Ellers 1 ind. Totenvika 18.12.

Rørsanger

Gran: 1 ind. (1 K) ringmerket Skirstadtjernet 02.09.

Munk

Sein observasjon:

Østre Toten: 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 18.11.

Tornsanger

Vestre Toten: 1 ind. Trosterud 03.09., **Østre Toten**: 1 ind. Båkinstranda 05.09.

Gulbrynsanger

Øystre Slidre: 1 ind. Beito 07.10. (Simon Rix).

Kommentar: Funn nr. 20 i Oppland.

Tornskate

Øyer: 1 ind. Nysetra ved Gompa 04.09.

Varsler

Dovre: 1 ind. ved Urdbeektjønnin på Fokstumyra 23.09., **Lom**: 1 ind. Øvre Håvesætre 04.09., **Nord-Fron**: 1 ind. Strålvatnet i Murudalen 25.09., **Ringebu**: 1 ind. Fennatjønnet 09.09., **Øyer**: 1 ind. Nysetra ved Gompa 09.09. og 1 ind. Gompa 09.09. og 05.10., **Lillehammer**: 1 - 2 ind. Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 21.09., 08.10. og 24.10., 2 ind. 25.10. og 1 ind. 04.11. og 27.11., **Gausdal**: 1 ind. Synstgardsetra 10.10. og 1 ind. ved Østre Gausdal kirke 23.12., **Gjøvik**: 1 ind. Dempavegen 19.09., **Vestre Toten**: 1 ind. Lier, Børsvollen, 01.09., 1 ind. Husebyskogen 23.10. og 1 ind. Sundsødegård ved Einafjorden 23.10., **Østre Toten**: 1 ind. Nordre Båshus 21.10. og 1 ind. Kapp brygge 25.12., **Gran**: 1 ind. Aschimlandet 27.11., **Vestre Slidre**: 1 ind. Saukollen 08.10. og 1 ind. Dinglane 24.10.

Nøttekråke

Dovre: 1 ind. Dombås 14.11., 09.12. og 12.12., **Sel**: 1 ind. Hjellum på Otta 27.09., **Nord-Fron**: 1 ind. Brustugu 17.09., **Sør-Fron**: 1 ind. Brennhaugen 04.09. og 17.12., 1 ind. Fryasletta 13.09. og 1 ind.

Harpefossdammen 11.10., **Øyer**: 2 ind. Rabben 03.09., 1 ind. Skogen, Strømsvegen, 05.09. og 1 ind. Vestsidevegen 14.09., **Lillehammer**: 1 - 3 ind. (herav noen årsunger) med fast tilhold Halvdan Svartes veg ved Kringsjø i hele perioden. Videre 2 ind. Burmavegen i Vingrom 04.09., hhv. 1 og 2 ind. Kroken langs Mesnaelva 07.09. og 25.10., 1 ind. Lillehammer sentrum 09.09., 1 ind. Kvitmannsberget ved Maihaugen 18.09., 1 ind. Åveita ved Lysegårdsbakkene 18.09., 1 ind. Maihaugen 24.09. og 29.10., 1 ind. Skårset/Skårsetlia 02.10., 18.10. og 26.10., 2 ind. Breisetra 04.10., 2 ind. i Lågendeltaet 11.10., 1 ind. ved Håkons Hall, Lysegårdsbakkene, 14.10., 1 ind. ved Skihytta 21.11., 2 ind. Kanthaugen 01.12., 1 ind. Reistadbakkene 05.12. og 1 ind. Nybu 21.12., **Gjøvik**: 1 ind. Gjøvik Gård 12.09., 1 ind. ved Klundby 21.09., 1 ind. Dalbjø-hytte i Snertingdal 22.10. og 1 ind. Dalborgmarka 01.11., **Vestre Toten**: 1 - 3 ind. Lier, Børsvollen, følgende dager: 2 ind. 13.09., 3 ind. 17.09., 1 ind. 21.09., 22.09. og 04.10., 3 ind. 05.10. og 1 ind. 07.10., 11.10. og 12.10., **Østre Toten**: Hhv. 1, 2, 1, 1 og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 02.09., 05.10., 08.10., 23.10. og 16.11. og 2 ind. Austad 17.10., **Gran**: 1 ind. Brandbukampen 01.09., 09.09. og 04.10., 1 ind. Sølvsberget 25.09., 13.10. og 17.11., 1 ind. Råssumgutua 02.10. og 1 ind. Bjørklund 26.10., **Søndre Land**: Hhv. 2, 1, 1 og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 01.09., 02.10., 04.10. og 24.10., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Fløadn, Fløafjorden, 01.09.

Kornkråke

Vestre Toten: 2 ind. Tune 23.10., 1 ind. Blili 27.11., **Østre Toten**: 1 ind. Lena sentrum 05.09. og 01.10., 15 ind. Faulkal på Kapp 06.09. og 5 ind. Evenrudgutua på Kapp 09.09., hvor det senere ble sett 1 ind. 10.09., 22.09. og 01.10.

Stær

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Vestre Toten: 4 ind. Trosterud 18.12., **Østre Toten**: Hhv. 1 og 2 ind. Evenrudgutua på Kapp 14.12. og 19.12., **Gran**: 3 ind. Nedre Askjum 29.12., **Nordre Land**: 1 ind. Dokka sentrum 19.12.

Bokfink

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Sel: 1 ind. Hjellum på Otta 11.12., **Nord-Fron**: 2 - 8 ind. Bjørklivegen i Kvam følgende dager: 5 ind. 01.12., 3 ind. 02.12., 5 ind. 04.12., 4 ind. 05.12., 5 ind. 07.12., 09.12. og 10.12., 2 ind. 14.12., 3 ind. 17.12. og 19.12., 6 ind. 22.12., 8 ind. 24.12., 5 ind. 25.12., 2 ind. 27.12. og 8 ind. 31.12., **Østre Toten**: 2 ind. Evenrudgutua på Kapp 19.12.

Bjørkefink

Vinterobservasjoner (01.12. - 28.02.):

Dovre: Hhv. ca. 35, ca. 80, ca. 30, ca. 100, ca. 100 og 16 ind. Dombås sentrum 05.12., 07.12., 09.12., 12.12., 24.12. og 31.12. og 14 ind. Bergli på Dombås 21.12., **Skjåk**: 1 ind. ved Sperstadøygarden 17.12., **Sel**: Hhv. 8 og 4 ind. Hjellum på Otta 08.12. og 27.12., 18 ind. Slåvegen 12.12. og 1 ind. Sjoa sentrum 30.12., **Nord-Fron**: 1 - ca. 140 ind. Bjørklivegen i Kvam følgende dager: 41 ind. 01.12., 42 ind. 02.12., 45 ind. 04.12., 42 ind. 07.12., ca. 60 ind. 09.12. og 10.12., ca. 70 ind. 14.12. og 17.12., ca. 120 ind. 19.12., ca. 95 ind. 22.12., ca. 80 ind. 24.12., ca. 140 ind. 25.12., ca. 120 ind. 27.12. og 1 ind. 31.12. Videre 6 ind. Hølmyra, Olstappen, 02.12., 69 ind. Kvam sentrum 10.12. og 3 ind. Veslemoen i Skåbu 12.12., **Sør-Fron**: 3 - ca. 300 ind. Brennhaugen følgende dager: 8 ind. 06.12., 6 ind. 08.12., 20 ind. 09.12. og 10.12., ca. 40 ind. 11.12., ca. 30 ind. 12.12., 10 ind. 13.12., 2 ind. 14.12., ca. 30 ind. 15.12., ca. 50 ind. 16.12., 3 ind. 17.12., ca. 50 ind. 19.12., ca. 40 ind. 21.12., ca. 30 ind. 23.12., ca. 300 ind. 24.12., 8 ind. 25.12., ca. 30 ind. 26.12. - 28.12., 6 ind. 29.12., 11 ind. 30.12. og 3 ind. 31.12., **Ringebu**: Tallrik på foringsplass på Sperrehaugen i desember måned, 2 - 76 ind. Gildesvollen følgende dager: 24 ind. 10.12., 2 ind. 14.12., 33 ind. 15.12., 22 ind. 18.12., 6 ind. 19.12., 76 ind. 21.12., 28 ind. 22.12. og 67 ind. 26.12., **Øyer**: 1 - ca. 40 ind. Ile gård i Sørbygda følgende dager: 8 ind. 03.12., 1 ind. 04.12. og 10.12., ca. 40 ind. 12.12., 2 ind. 19.12., 10 ind. 21.12., 25 ind. 26.12., 6 ind. 28.12. og 7 ind. 29.12. Videre 1 ind. Stasjonsvegen 05.12. og 22.12., 1 ind. Granrudmoen 06.12. og 10 ind. Jevne gard 08.12., **Lillehammer**: Hhv. 1, 1, 1, 5 og 1 ind. Halvdan Svartes veg ved Kringsjø 01.12., 02.12., 06.12., 07.12. og 27.12., 5 - ca. 40 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen

følgende dager: 21 ind. 01.12., 26 ind. 03.12., ca. 40 ind. 04.12., ca. 20 ind. 05.12. og 06.12., ca. 30 ind. 10.12., ca. 40 ind. 13.12., ca. 20 ind. 14.12. og 5 ind. 21.12., 1 - 42 ind. Pynten følgende dager: 16 ind. 01.12., 42 ind. 06.12., 1 ind. 07.12., 4 ind. 12.12., 6 ind. 26.12., 2 ind. 28.12., 4 ind. 29.12., 8 ind. 30.12. og 15 ind. 31.12., hhv. 7 og 4 ind. Mosveen 07.12. og 11.12., 31 ind. Nordre Gravlund 07.12., 1 ind. Anders Bjørnsgårdsveg på Fåberg 13.12., 10 ind. Kvernhusvegen i Skårsetlia 15.12., hhv. 6, 20 og 6 ind. Ole Edwardsens veg 21.12., 22.12. og 30.12. og 12 ind. Martin Seips veg 22.12., 27.12. og 29.12., **Gausdal:** Hhv. ca. 40, ca. 40, ca. 70, ca. 40 og 15 ind. Paulsrudvegen 04.12., 07.12., 08.12., 19.12. og 26.12., **Gjøvik:** Hhv. 3 og 6 ind. Tongjordet i Gjøvik sentrum 21.12. og 27.12., **Vestre Toten:** Hhv. 6 og ca. 30 ind. Trosterud 12.12. og 13.12., 4 ind. Midtskogen 17.12. og 1 ind. Bruflat 24.12., **Østre Toten:** 1 - 11 ind. Evenrudgutua på Kapp følgende dager: 1 ind. 01.12., 2 ind. 04.12., 7 ind. 12.12., 1 ind. 13.12., 11 ind. 14.12. - 16.12. og 2 ind. 25.12. og 26.12. Ellers 1 ind. Breilistranda 21.12., **Gran:** Hhv. ca. 70 og 4 ind. Moen skole 06.12. og 12.12., **Søndre Land:** Ca. 35 ind. Hov 30.12., **Nordre Land:** 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 09.12. og 17.12., **Etnedal:** 1 ind. Fjelltun 11.12., **Nord-Aurdal:** Hhv. 11, 2, ca. 30 og ca. 50 ind. Marsteinhøgda 04.12., 07.12., 26.12. og 31.12. og 5 ind. Fossen camping 11.12., **Vestre Slidre:** 5 ind. Vistemyre 04.12. og 25 ind. Rødningen 24.12.

Stillits

Dovre: Hhv. 1 og 6 ind. Bergli på Dombås 01.11. og 21.12., **Nord-Fron:** 4 ind. Veslemoen i Skåbu 20.11., **Sør-Fron:** 6 ind. Fryasletta 18.09. og 8 ind. Brennhaugen 02.10., **Ringebu:** 2 ind. Ringebu stavkirke 02.09., 3 ind. Vesleøya i Fryadeltaet 16.11. og 3 ind. Gildesvollen 14.12., **Øyer:** Hhv. 2 og 1 ind. Ile gard i Sørbygda 13.10. og 15.11. og 1 ind. Granrudmoen 10.11., **Lillehammer:** 7 ind. Balbergøya i Lågendeltaet 08.09., ca. 10 ind. Kastrud ved Jørstadmoen 19.09., hhv. 3, 1, 1 og 2 ind. Lågendeltaet 28.09., 19.10., 03.11. og 10.11., 15 - 20 ind. ved Lille Lysgårdsbakken 08.10., hhv. 1, 1, 1, 7 og 2 ind. Korgen ved Lågendeltaet 18.10., 21.10., 26.10., 02.11. og 16.12., 2 ind. Skårsetlia 18.10., 1 ind. Maihaugen 22.10., 2 ind. Mosoddvegen 28.10., 2 ind. Smestad 03.11., 1 - 9 ind. Pynten i Nordre Ål følgende dager: 1 ind. 04.11., 5 ind. 01.12., 2 ind. 06.12. og 23.12., 3 ind. 28.12., 9 ind. 29.12., 3 ind. 30.12. og 6 ind. 31.12. Videre 1 ind. Nordre Gravlund 09.12., **Gausdal:** 20 ind. Holthaugen 10.10., 2 ind. Segalstadvollen 23.12. og 2 ind. Paulsrudvegen 31.12., **Gjøvik:** Hhv. 9, 6 og 2 ind. Svenesvollene 05.09., 15.09. og 26.12., 5 ind. Fredevika 26.11., hhv. 9 og 2 ind. Rambekkvika 26.11. og 18.12., 1 ind. Vårnesstranda 21.12. og 6 ind. Gjøvik sentrum 21.12., **Vestre Toten:** 5 ind. Lier, Børsvollen, 12.10., hhv. 2, 1 og 3 ind. Trosterud gård 08.11., 26.11. og 20.12., 1 ind. Skoleveien, Bøverbru, 24.12., 4 ind. Sisselbergbukta på Eina 27.12. og 1 ind. Vestrumenga på Raufoss 27.12., **Østre Toten:** 12 ind. Glåmenhøgda 02.10., hhv. 12 og 20 ind. Totenvika 02.10. og 21.12., 15 ind. Blilisanden 17.10., 1 - 20 ind. Evenrudgutua på Kapp følgende dager: 1 ind. 16.11. og 03.12., 7 ind. 10.12. og 12.12., 4 ind. 25.12., 18 ind. 27.12., 20 ind. 29.12. - 30.12. og 7 ind. 31.12. Videre 3 ind. Bjørnstad 18.12., 10 ind. Strandli 21.12. og 2 ind. ved Lena sentrum 24.12., **Gran:** Hhv. 2, 3 og 3 ind. Røykenvika 10.09., 17.09. og 30.09., ca. 50 ind. Stastadputten 13.09., 1 ind. (1 K) ringmerket Skirstadtjernet 13.09., 1 - 8 ind. ringmerket Brandbukampen følgende dager: 1 ind. 19.09. og 20.09., 2 ind. 11.10., 8 ind. 12.10., 5 ind. 17.10. og 4 ind. 07.11. Videre 10 ind. Råssumgutua 02.10., 3 ind. Kjekstad Vest ved Skirstadtjernet 24.10., 16 ind. Flågenveien i Gran sør 01.11., 15 ind. ved Jarenvannet 01.11., hhv. 1, 2 og 1 ind. Moen Skole 02.11., 14.11. og 06.12. og 3 ind. Eidsand 10.11., **Søndre Land:** Hhv. 3, 7, 8, 1, 4 og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 03.09., 04.09., 29.09., 02.10., 20.10. og 24.10., **Nordre Land:** Hhv. 1 og 4 ind. Nordrum i Nord-Torpa 21.09. og 26.10. og hhv. 2 og 7 ind. Dokka 17.10. og 03.12., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Fagernes Park 09.10., 2 ind. ved Fløafjorden 19.11. og 17 ind. Fagernes sentrum 11.12., **Vestre Slidre:** 8 ind. Vistemyre 04.12.

Tornirisk

Sør-Fron: Ca. 60 ind. Hundorp naturreservat 01.09., hvor det også ble sett en flokk 07.09. og 08.09., **Øyer:** 2 ind. ved Ile gard i Sørbygda 01.09., **Vestre Toten:** Hhv. 1 og 2 ind. Lier, Børsvollen, 05.09. og 12.10., 2 ind. Gimlevegen på Bøverbru 09.09. og 1 ind. Jutulrud på Einafjorden 02.10., **Østre Toten:** 3 ind. Evenrudgutua på Kapp 07.09. og senere 1 ind. samme sted 09.09., 10.09., 05.10. og 08.10. Videre 6 ind. Hekshus på Kapp 01.10., 25 ind. Totenvika 02.10. og 1 ind. Båkinstranda på Kapp 02.10.

Bergirisk

Lillehammer: 3 ind. Skårsetlia 18.10.

Brunsisik

Sør-Fron: 3 ind. Brennhaugen 10.12., **Lillehammer:** Hhv. 1 og 20 ind. Lågendeltaet 27.10. og 02.11. og hhv. 7 og 1 ind. Pynten 06.12. og 30.12., **Gausdal:** Hhv. 4 og 5 ind. ringmerket Tverrlitjernet i Espedalen 21.10. og 22.10., **Gjøvik:** 12 ind. Øvre Vardal 31.10., **Gran:** 1 ind. ringmerket i Brandbukampen 29.10.

Furukorsnebb

Skjåk: 2 ind. Skeillom 05.09., **Nord-Fron:** 5 ind. Strålvatnet i Murudalen 06.11., **Vestre Toten:** 1 ind. Evjua, Einavoll, 24.10. og 08.11., **Gran:** 3 ind. Storbråten, Elvestua, 26.10. og 5 ind. Kjekstad ved Skirstadtjernet 19.11.

Konglebit

Lesja: 1 ind. Bjorli 13.11., **Dovre:** 4 ind. Dovre 30.10., **Skjåk:** 4 ind. Krossen 17.12., **Lom:** Hhv. 22, 20, 18 og 12 ind. Fossbergom 29.11., 05.12., 22.12. og 27.12., **Vågå:** 12 ind. Brurampa 01.12., **Nord-Fron:** Hhv. 3 og 8 ind. Granerud 14.11. og 16.11., hhv. 10 og 8 ind. Kapellvegen 27.11. og 28.11., hhv. 10 og 15 ind. Sødorp 01.12. og 06.12., 7 ind. Hågå i Kvikne 11.12., 17 ind. Vinstra sentrum 11.12. og 3 ind. Årvillingen i Kvamsfjellet 31.12., **Sør-Fron:** Hhv. 1, 8, 3, 6 og 6 ind. Brennhaugen følgende dager: 08.11., 09.11., 17.11., 10.12. og 17.12., **Ringebu:** 6 ind. Gildesvollen 16.11., 22 ind. Vålbrua 28.11. og 20 ind. Botnlaustjønn på Gullhaugen, 21.12., **Øyer:** 3 ind. Nysetra ved Gompa 04.09., 3 ind. Slåseterfjellet 28.11., ca. 10 ind. ved Ile i Sørbygda 29.11., ca. 50 ind. Li gard i Liesgrenda 01.12., ca. 100 ind. Stasjonsvegen 05.12., 6 ind. Granrudmoen 12.12. og 6 ind. Hornsjø 27.12., **Lillehammer:** 14 ind. Lågendeltaet 22.10., 12 ind. Sjøsaeterlia 24.10., hhv. 8 og 6 ind. langs Mesnaelva ved Kroken 25.10. og 13.12., 2 ind. ved Nevelvatnet 28.10., 8 ind. i Korgenområdet 02.11., hhv. 4, 22, 10, 20 og 30 ind. Reistadbakkene 14.11., 27.11., 10.12., 11.12. og 12.12., 14 ind. Smestad 29.11., hhv. 5, 19 og 2 ind. Cathinka Guldbergsveg ved Maihaugen 30.11., 01.12. og 10.12., 6 ind. Hagevegen 30.11., 19 ind. Martin Seipsveg ved Maihaugen 30.11., 10 ind. Strandtorget 04.12., 10 ind. Hauggardslangmyra 05.12., 22 ind. Hagehaugvegen 05.12., 22 ind. ved Håkons Hall 10.12., 18 ind. Maihaugen 11.12., 5 ind. Randgårdsjordet 11.12., 14 ind. Solhøgda 14.12., 6 ind. Rundtomtangen i Lågendeltaet 14.12., 1 ind. Bergsvea på Fåberg 14.12., 5 ind. Stortorget 22.12., 7 ind. Solhøgda 25.12. og 3 ind. Pynten 31.12., **Gausdal:** Hhv. 14, 18, 8 og 3 ind. Segalstad 26.11., 29.11., 03.12. og 14.12., **Gjøvik:** 30 ind. Øvre Stokke-krysset ved Mustad i Vardal 29.10., 12 ind. Breiskallmarka 30.10. og 15 ind. Mustad Næringspark 10.12., **Vestre Toten:** Hhv. 6, 3, 1 og 7 ind. Sisselbergbukta på Eina 24.10., 26.10., 26.12. og 28.12., 1 ind. Midtskogen 26.10. og 08.11., 3 ind. Blili 27.10., 1 ind. Trosterud 28.10. og 07.11. og 12 ind. Lønnbergvegen 22.11., **Østre Toten:** 2 ind. Torsæterkampen 31.10., hørt ved Torsætra 31.10., hhv. 35, 6, 9 og 20 ind. Evenrudgutua på Kapp 04.11., 16.11., 20.11. og 01.12., 7 ind. ved Skjærsjøen 20.12., hhv. 8, 7, 2 og 6 ind. Skreia sentrum 23.12., 24.12., 25.12. og 30.12., 8 ind. øst for Bergsjøen 25.12., 7 ind. Østre Gråberget 26.12. og 2 ind. nord for Bergsjøen 27.12., **Gran:** 15 ind. Jørgensløkka 14.11., 10 ind. ved Grunningen på Tingelstad 10.12., **Lunner:** 2 ind. Dæl ved Vassjø 26.10., **Nordre Land:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Søndre Åsen i Nord-Torpa 27.10., 28.10. og 06.11., 4 ind. Nordrumsæter-vegen 04.11., hhv. 5 og 2 ind. Nordrum i Nord-Torpa 14.11. og 05.12., hhv. 2 og 6 ind. Dokkadeltaet 21.11. og 04.12., hhv. 17, 54, 2 og 1 ind. Dokka 29.11., 04.12., 11.12. og 19.12. og 10 ind. Åvella ved Jevnakervegen 22.12., **Etnedal:** Hhv. 10 og 3 ind. Bjødneigarden 23.10. og 27.11. og hhv. 1, 7 og 14 ind. Granlund, Brufat, 29.11., 06.12. og 10.12., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Trestikkeveien, Skjenfjellet, 28.10. og 2 ind. Kringletjern, Skjenfjellet, 29.10., **Nord-Aurdal:** 5 ind. Ølsjøen 24.10., 12 ind. Einebuvegen 24.10., hhv. 6 og 15 ind. Nyset 31.10. og 06.11., 7 ind. Skinnarplassen ved Ølsjøen 06.11., 3 ind. Ølsjøbakkadn i Tisleidalen 20.11., 7 ind. Skrautvål 27.11. og 28.11., 6 - 42 ind. Fagernes sentrum følgende dager: 6 ind. 03.12., 8 ind. 04.12., 7 ind. 05.12., 35 ind. 10.12., 9 ind. 11.12., 23 ind. 12.12., 27 ind. 13.12., 22 ind. 14.12., 42 ind. 15.12. og 11 ind. 16.12. Ellers 2 ind. Marsteinhøgda 04.12., **Vestre Slidre:** 16 ind. Krististølshøgda 13.11., 12 ind.

Sørre Trollhovd 13.11., 22 ind. Rødningen 30.11., 3 ind. Sleddevegen, Syndin, 25.12., 1 ind. Brakastølen, Vaset, 29.12. og 7 ind. Rennefjellvegen, Syndin, 30.12., **Vang**: 15 ind. Grindavegen 22.11. og 12 ind. Søvella 23.11.

Foto ved: Julia Helgesen.

Kjernebiter

Dovre: 1 ind. Dombås 22.12. og 31.12., **Sel**: 2 ind. Storrustveien 24.10., hhv. 8, 2, 1 og 2 ind. Hjellum på Otta 08.11., 08.12., 24.12. og 27.12. og 10 ind. Slåvegen 12.12., **Nord-Fron**: 1 - 4 ind. Bjørklivegen i Kvam følgende dager: 1 ind. 19.10. og 23.10., 3 ind. 04.12., 2 ind. 14.12., 17.12., 22.12. og 24.12., 1 ind. 25.12., 4 ind. 26.12. og 2 ind. 27.12. Ellers 1 ind. Kapellvegen på Søndorp 14.11., **Sør-Fron**: 1 ind. Brennhaugen 24.12., **Ringebu**: 1 - 4 ind. Gildesvollen følgende dager: 2 ind. 19.09., 3 ind. 13.10. og 03.12., 4 ind. 04.12., 2 ind. 05.12. og 1 ind. 06.12., 10.12., 11.12., 21.12. og 22.12. Videre 6 ind. med fast tilhold på foringsplass på Sperrehaugen på førjulsvinteren, **Øyer**: Hhv. 1, 1 og 2 ind. Stasjons-vegen 07.09., 19.09. og 05.10. og 1 ind. ved Kramprud i Midtbygda 17.10., **Lillehammer**: 1 ind. Halvdan Svartes veg ved Kringsjø 08.10., 1 ind. Korgenområdet 09.10., 13.10., 21.10., 09.11. og 16.12., 1 ind. Emma Gjelens veg 11.10., 2 ind. Vingarvegen på Vingnes 15.10., hhv. 2, 4, 2 og 5 ind. Martin Seipsvei ved Maihaugen 20.10., 22.12., 27.12. og 29.12., 1 ind. Mosveen 16.11., 1 - 10 ind. Cathinka Guldbergsvei ved Maihaugen følgende dager: 1 ind. 21.11., 2 ind. 26.11. og 28.11., 13 ind. 30.11., 5 ind. 01.12., 7 ind. 03.12., 1 ind. 04.12. og 05.12., 2 ind. 10.12., 10 ind. 13.12., 5 ind. 14.12. og 10 ind. 21.12. Ellers 4 ind. Skogli 21.12., **Gjøvik**: 8 ind. ved foringsplass i Hunddalen 21.12. og hhv. 13 og 10 ind. Tongjordet, Gjøvik sentrum, 21.12. og 27.12., **Østre Toten**: 1 - 2 ind. Evenrudgutua på Kapp følgende dager: 1 ind. 02.11., 03.11., 05.11. - 08.11., 13.11. - 16.11., 23.11. og 28.11., 2 ind. 29.11., 1 ind. 30.11., 01.12., 03.12. og 04.12., 2 ind. 09.12., 1 ind. 10.12. og 11.12., 2 ind. 12.12. og 13.12., 1 ind. 14.12. - 17.12. og 22.12. - 24.12., 2 ind. 26.12. - 28.12. og 1 ind. 30.12., **Gran**: 1 ind. Moen Skole 14.11., **Vestre Slidre**: 1 ind. Vistemyre 08.10. og 1 ind. Rødningen 24.12., **Øystre Slidre**: 3 ind. Beito 07.10. og 1 ind. Bamselitjernet på Beitostølen 08.10.

Snøspurv:

Lesja: 20 ind. Aursjøhøi 25.09., **Dovre**: Ca. 100 ind. Haukbergsmyrin/Haukberget 02.10., **Lom**: 1 ind. Grjotbreahesten 05.09., **Sel**: 1 ind. Vinjeronden 05.09., **Øyer**: 1 ind. Einsbybakken 05.11., **Vestre Toten**: 1 ind. Tomlevoll ved Einafjorden 23.10.

SKRIVESTAFETTEN ved Harald Bolstad

Det var stas for meg å få bli kjent med NOF- Oppland i 1982. Da var jeg 18 år og gikk grunnkurs i skogbruk. Det var faktisk ganske mange som jobbet i skogbruket den gang som var med i foreningen. Jeg ble med på mange turer på Atlasregistreringer til NOF og dro utrolig mye veksel på å få lære om registrering og artskunnskap. Det ble noen sykkelturner til Jørstadvollene for å bli med å hjelpe til på ringmerking av fugl, veldig givende å tenke tilbake på. Jon Opheim og Jan Ansethmoen var oftest de jeg var mye med. Det å sykle er jo også en veldig fin måte å lytte etter fugl på. Jeg husker at jeg på en dag fant 3 hekkinger av dvergfalk på en sykkelturn etter Augseterveien i Øyerfjellet. Våren 1989 var jeg med ei uke med Thor Østbye på Fokstumyra, det var svært lærerikt. På 90-tallet jobba jeg i Troms. Da drev jeg også i flere år med en ukes arbeid i juni med spurvefugltakseringer i Dividalen (TOV-prosjekt).

Rosenfink

Jeg tror mye av drivkraften for meg er å få bruke sansene, lytte å kjenne til fuglelåter, og se fugl, finne nye lokaliteter, oppleve stemninger. Det å bli med entusiaster på nattsangerturer på Toten og Hadeland er f.eks. veldig flott. Når været er stille og det er varme netter godt ut i juni, og når trosten har nær sluttet å skvaldre og det blir mest nattsangere å høre er intenst og flott stemning.

Siden 2003 har jeg jobbet i Skåbu. Tre ganger har jeg tilfeldigvis funnet bebodd reir av lavskrike i midten av mai. Dobbeltbekkasinleik er en flott opplevelse, best litt tidlig i juni før myggen kommer. Flere nye tiurleiker har jeg funnet i Nord-Fron kommune som ett oppdrag for å oppdatere viltkartet her de siste åra. Det å gå og registrere i skogtraktene på sporsnø eller også når det er delvis bart i april/mai for så stoppe å lytte ofte er veldig fin metodikk for å finne leiker.

Hornugle og haukugle er vanlige å se her enkelte år, har funnet flere reir.

Å oppsøke fjelldaler som går inn mot fjella er veldig fascinerende, men best å vente til ut i juni i forhold til hekketid for sårbare arter. Kongeørn er veldig raskt på plass på slakteavfall som blir liggende etter felte dyr i jakta.

Innlandet har så mange fine fjellområder med mange seterveier og skogsveier i barskog som går gjennom variert landskap og jeg har ikke noe spesielt favorittområde. Leting etter ugler og rovfugler har ført meg mange fine steder.

Våren med barraber i fjellet og rypeskratt er ei herlig tid og det er bare å glede seg til den tiden igjen.

Dobbeltbekkasin

«Bjørn Roar Løkken er utfordret til neste nummer av Hujon.»

Retur til BirdLife avd. Oppland, Postboks 87, 2601 Lillehammer

